SÉANCE 33

MERCREDI,
15 MAI 2013

Présidence: M. Laurent Mosar, Président • Mme Lydie Polfer, Vice-Président

Sommaire

1. 6434 - Débat d'orientation sur la politique en matière d'emploi

- *Rapport de la Commission du Travail et de l'Emploi: M. Roger Negri, M. André Bauler (interventions de M. Michel Wolter et M. Nicolas Schmit, Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration)*
- *Débat: M. Ali Kaes (Mme Viviane Loschetter et M. Gast Gibéryen interviennent), M. Lucien Lux (M. Xavier Bettel et M. Jacques-Yves Henckes interviennent) (dépôt d'une motion), Mme Viviane Loschetter (dépôt de trois motions) (M. Nicolas Schmit intervient), M. Gast Gibéryen, M. Jacques-Yves Henckes, M. Serge Urbany (intervention de M. André Bauler), Mme Diane Adehm (M. Fernand Kartheiser et Mme Viviane Loschetter posent des questions), M. Serge Wilmes (interventions de M. Nicolas Schmit, Mme Viviane Loschetter et M. Jean Colombera)*
- *M. Nicolas Schmit, Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration (Mme Anne Brasseur intervient)*
- *Motions: Mme Viviane Loschetter, M. Gilles Roth, M. Jean Colombera (M. Lucien Lux intervient)*
- *Vote sur la motion 1 (adoptée)*
- *Vote sur la motion 2 (adoptée)*
- *Motions 3 et 4 (renvoyées en commission), M. Jacques-Yves Henckes*

2. 6503 - Projet de loi portant modification

1) de la loi modifiée du 7 octobre 1993 ayant pour objet

a) la création d'un Service de Coordination de la Recherche et de l'Innovation pédagogiques et technologiques;

b) la création d'un Centre de Technologie de l'Éducation;

c) l'institution d'un Conseil scientifique;

2) de la loi modifiée du 22 juin 1963 fixant le régime des traitements des fonctionnaires de l'État (suite)

- *Dispense du second vote constitutionnel*

3. 6507 - Projet de loi portant modification:

1. de la loi modifiée du 5 mai 2006 relative au droit d'asile et à des formes complémentaires de protection;
2. de la loi modifiée du 29 août 2008 sur la libre circulation des personnes et l'immigration

- *Rapport de la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Défense, de la Coopération et de l'Immigration: M. Marc Angel*
- *Discussion générale: Mme Martine Mergen, M. Félix Braz, M. Serge Urbany*
- *M. Nicolas Schmit, Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration*
- *Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel*

4. 6330 - Projet de loi relative à l'identification des personnes physiques, au registre national des personnes physiques, à la carte d'identité, aux registres communaux des personnes physiques et portant modification de

1) l'article 104 du Code civil;

2) la loi modifiée du 30 mars 1979 organisant l'identification numérique des personnes physiques et morales;

3) la loi communale modifiée du 13 décembre 1988;

4) la loi électorale modifiée du 18 février 2003

et abrogeant

1) la loi modifiée du 22 décembre 1886 concernant les recensements de population à faire en exécution de la loi électorale et

2) l'arrêté grand-ducal du 30 août 1939 portant introduction de la carte d'identité obligatoire

- *Rapport commun de la Commission de la Fonction publique et de la Simplification administrative et de la Commission des Affaires intérieures, de la Grande Région et de la Police: M. Léon Gloden*
- *Discussion générale: M. Fernand Etgen (dépôt d'une motion), M. Jean-Pierre Klein, M. Félix Braz (intervention de M. Carlo Wagner), M. Gast Gibéryen, M. Jean Colombera, M. Serge Urbany*
- *M. Jean-Marie Halsdorf, Ministre de l'Intérieur et à la Grande Région (interventions de M. Gast Gibéryen, M. François Bausch, M. Serge Urbany, Mme Octavie Modert, Ministre de la Fonction publique et de la Réforme administrative)*
- *Mme Octavie Modert, Ministre de la Fonction publique et de la Réforme administrative*
- *M. Serge Urbany (parole après ministre)*
- *Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel*
- *Vote sur la motion 1 (rejetée)*

Au banc du Gouvernement se trouvent: MM. Jean-Marie Halsdorf, Nicolas Schmit et Mme Octavie Modert, Ministres.

(Début de la séance publique à 14.01 heures)

M. le Président.- Ech maachen d'Sitzung op.

Huet d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

(Negation)

Dat schéngt net de Fall ze sinn.

Um Ordre du jour vun haut de Mëtteg hu mer d'Orientéierungsdebatt 6434 iwwert d'Aarbechtspolitik. Hei ass d'Riedezäit nom Modell 2 festgeluecht, an et hu sech bis elo ageschriwwen: den Här Kaes, den Här Lux, d'Madame Loschetter, den Här Gibéryen, den Här Henckes, den Här Urbany, d'Madame Adehm an den Här Wilmes. Als Éischt héiere mer den Här Roger Negri als éischte Corapporteur.

Här Negri, Dir hutt d'Wuert.

1. 6434 - Débat d'orientation sur la politique en matière d'emploi

Rapport de la Commission du Travail et de l'Emploi

M. Roger Negri *(LSAP), corapporteur.*- Merci, Här President. Här President, Dir Dammen an Dir Hären, iwwer 17.000 Leit ouni Aarbecht Ufank dëses Joers, en Taux de Chômage vu 6,6%, esou héich wéi nach ni an deene leschte 50 Joer! Mat de knapp 4.500 Leit a Beschäftegungsmesurë vum Stat, net ze verwiessele mat de Beschäftegungsinitiativen, sinn dat am Ganzen 21.500 Leit. Deemno méi wéi Grond genuch, fir en Débat d'orientation iwwert d'Beschäftegungspolitik hei an der Chamber ze féieren, wéi en och vun der DP am Dezember 2011 ugefrot gouf an e spéider och déi gréng proposéiert hunn.

Fir e Gesamtbild vun der Beschäftegungspolitik vun de leschte Joren ze zéien, hu mir an der parlamentarescher Aarbechts- a Beschäftegungskommissioun ënnert der exzellenter Leedung vun eisem President Lucien Lux d'lescht Joer...

Plusieurs voix.- Oh!

(Interruptions)

Une voix.- Et fänkt jo scho gutt un!

M. Roger Negri *(LSAP), corapporteur.*- ...d'lescht Joer den 18. Juni décidéiert, en Débat d'orientation iwwert d'Beschäftegungspolitik en général hei zu Lëtzebuerg ze organiséieren. Dobäi goufen de Kolleeg André Bauler a meng Wéinegkeet zesummen als Corapporteure bestëmmt.

Fir den 88 Säite grousse Rapport wëll ech alle Membere vun der Aarbechtskommissioun e grousse Merci ausschwätze fir déi parteiiwwergräifend, sachlech a konstruktiv Zesummenaarbecht, grad wéi eisem Aarbechtsminister Nicolas Schmit a senge kompetente Mataarbechterinnen a Mataarbechter, mä virun allem eisem exzellente Kommissiounssekretär Martin Bisenius fir seng gekonnte Procès-verbalen am Verlaf vun eisen Aarbechten a fir de Rapport selwer, him en extra grousse Merci! E weidere Merci geet och un eis parlamentaresch Attachéen Tanja Steinmetz a Philip Modert fir hir exzellent Aarbecht.

Mam Kolleeg André Bauler hunn ech mech ofgeschwat, dass ech haut de Mëtteg an d'Thematik vun der Beschäftegungspolitik eraféieren an de Verlaf vun eisen Aarbechte rapportéieren, an duerno den André Bauler als Corapporteur d'Konklusioune vun eisen Aarbechte virdréit an déi vu senger Fraktioun.

Här President, d'Beschäftegungspolitik kann net isoléiert gekuckt ginn, si muss en rapport zu der wirtschaftlecher Lag vum Land gesi ginn. D'Beschäftegungs- an d'Wirtschaftspolitik bilden also en Ensembel, deen zesumme fonctionnéieren an agéiere muss. An deem Sënn ass et och gutt, dass mer haut a muer zesummen iwwert déi zwou Thematiken debattéieren.

D'Analys vun der Beschäftegungspolitik werft e grousse Spektrum vu Punkten op. Déi haaptsächlechst dovu si folgend:

Ugefaange mat der Struktur u sech vum Chômage: Wie sinn d'Demandeurs d'emploi a wou leien d'Haaptdéfien, déi et ze léise gëllt? Wat sinn déi verschidde Profiller vun den Demandeurs d'emploi hei zu Lëtzebuerg? Wat fir Méiglechkeete gëtt et, fir d'Demandeurs d'emploi ze aktivéiere respektiv hinnen erëm eng Aarbecht ze besuergen? D'Effikassitéit deemno vun de verschiddene Moossnamen.

Wat sinn d'Grënn vun der Inadéquatioun tëschent de Qualifikatioune vun den Demandeurs d'emploi an den ausgeschriwwene Posten? A wéi kann een deen esou oft hei zitéierte Paradox domat iwwerwannen? Sinn déi ugebuede Formatiounen a Weiderbildungen déi richteg, a wat brénge se?

Wéi ass et mat de Mesurë fir déi Jonk, der Effikassitéit vun de sougenannten CIE an CAE? Wéi eng Mesurë brauche mer fir déi méi eeler Leit, wa se am mëttleren Alter scho keng Aarbecht méi fannen? Wat sinn d'Erwaardungen un d'ADEM vun de Chômeuren an och vun de Patronen? Ënner anerem de Suivi vun de professionelle Profiller, de Suivi, deen d'ADEM hei opstellt, d'Verbesserung vun der Qualitéit vun engem nach méi individuellen Encadrement vun...

(Brouhaha)

M. le Président.- Ech bieden lech, e bëselche méi opmierksam dem Här Rapporteur nozelauschteren!

M. Roger Negri *(LSAP), corapporteur.*- Villmools Merci, Här President! D'Verbesserung vun der Qualitéit vun engem nach méi individuellen Encadrement vun den Demandeurs d'emploi, d'Moyenen, fir d'Employabilitéit vum Chômeur ze verbesseren.

A wéi ass d'finanziell Situatioun vum Fonds pour l'Emploi? A wéi eng Poste kaschten am meeschten? Wat fir eng Roll spillen d'Beschäftegungsinitiativen a solle se an Zukunft hunn?

Fir all dëse Froen an den domat verbonnenen Erausfuerderungen nozegoen, hu mer an der Aarbechts- a Beschäftegungskommissioun ab Mëtt 2012 am Ganzen zwielef Réunioune gefouert mat alle concernéierten Acteuren. Dat waren d'Experte vum CEPS, fir d'Effikassitéit vun de Moossnamen CIE an CAE ënnert d'Lupp ze huelen, d'Direktioun an d'Experte vun der ADEM, verschidde Responsabel vu groussen Entreprisen an natierlech d'Sozialpartner: d'UEL, OGB-L, LCGB an CGFP.

Fir eis e Bild vun enger Aarbechtsagentur am Ausland ze maachen, hu mir eng Visite bei der Arbeitsagentur zu Koblenz-Mayen gemaach, wou mer eng ganz interessant Entrevue mam Professer Dokter Stefan Sell vun der Uni Koblenz iwwert d'Moderniséierung an d'Professionaliséierung vun der Aarbechtsvermëttlung haten.

Här President, zum Rapport selwer wëll ech als Éischt op déi aktuell Situatioun an d'Evolutioun vum Aarbechtsmaart agoen. Zu Lëtzebuerg sinn am Contraire zu der Situatioun an Europa trotz de leschte Krisejore weiderhin Aarbechtsplaze geschafe ginn. Mä dës Tendenz ass säit Mëtt 2011 awer an der Baisse. D'lescht Joer am Oktober ass d'Création nette d'emploi ënner 2% gefall. Eis Croissance ass scho säit geraumer Zäit net méi staark genuch, fir de Chômage ze absorbéieren, déi bei 3% bis 4% leie misst, fir dass de Chômage net weider klëmmt.

D'Baisse vum Emploi huet als logesch Konsequenz eng Reduktioun vun der Aarbechtszäit an eng verstäerkten Nofro vun de Betriber, fir op Kuerzaarbecht, de Chômage partiel also, zréckzegräifen. Am Februar 2013 kruten 41 Entreprisen de Chômage partiel accordéiert fir 3.169 Leit. Den Emploi salarié huet sech zu Lëtzebuerg Enn 2012 op 359.050 Leit belaf. 104.376 - dat sinn 29,1% - dovunner ware Lëtzebuerger Résidenten, 97.864 Leit - 27,2% - waren auslännesch Résidenten an 156.810 - dat sinn 43,7% - ware Frontalieren.

Bal d'Halschent vun de Frontaliere koumen aus Frankräich: 49,3%; aus der Belsch 25,2% an aus Däitschland 25,3%. D'Ventilatioun vun den Aarbechtsplaze fir 2012 ass déi folgend: 12,3% schaffen am Commerce, 11,7% am Finanz- an Assurancësecteur, 10,8% am Bau, 8,9% an der Industrie an 8,1% am Santés- a Sozialberäich.

Mir haten am Februar dëst Joer en Taux de Chômage vu 6,4%, dat si 17.363 Persounen op der Sich no enger Aarbecht. Derbäi kommen nach 4.666, déi an enger Mesure sinn, also keng fest Aarbecht hunn. Vun deene 17.363 Leit, déi am Februar dëst Joer op der Sich no enger Aarbecht waren, sinn 2.330 Leit ënner 25 Joer - 17,4% -, 4.299 Jonker am Ganzen ënner 30 Joer, 25% sinn dat, a 7.886 Leit hunn en Niveau de formation inférieur, dat si 45,4%, a 6.638 Leit si méi laang wéi zwielef Méint ouni Aarbecht, 38,2%.

Aus dëse Statistike gesäit een, dass eng ganz niddreg Qualifikatioun ganz heefeg zu Laangzäitchômage féiert an déi betraffe Persoune riskéieren, et ëmmer méi schwéier ze kréien, sech nees um éischten Aarbechtsmaart erëmzefannen. De Laangzäitchômage gekoppelt mat enger niddreger Qualifikatioun ass deemno e ganz eescht ze huelende Problem - dat zemools op engem Aarbechtsmaart, dee regional ganz concurrentiel ass.

Wann een eng Ventilatioun vun den Demandeurs d'emploi mécht par nationalité a par niveau de formation, stellt ee fest, dass déi portugisesch Demandeurs d'emploi vill méi heefeg en niddrege Formatiounsniveau hunn: 72,8%. Bei deenen italieneschen Demandeurs d'emploi läit dësen Taux och bei héije 47,3%.

Ëmgedréit ass et awer bei den Demandeurs d'emploi aus eisen Nopeschlänner, wou 40,3% aus Belgien an 43,9% aus Frankräich eng Formation supérieure hunn. Bei de Lëtzebuerger Demandeurs d'emploi hu ronn 45% en Niveau inférieur, 51% en Niveau moyen inférieur a moyen supérieur, an nëmme 4% vun de Lëtzebuerger Demandeurs d'emploi hunn en Niveau de formation supérieur.

Här President, d'Jugendaarbechtslosegkeet ass a muss de Schwéierpunkt vun eiser Beschäftegungspolitik bleiwen. Och wa mer hei zu Lëtzebuerg keng Explosioun wéi an de verschiddene südeuropäesche Länner vun dësem Phenomeen hunn, sou ass et wichteg, d'Grënn vum Jugendchômage genau ënnert d'Lupp ze

huelen an effikass ze bekämpfen. Näischt ass méi schlëmm fir eng Gesellschaft, wéi wann hir jonk Leit keng Aarbecht fannen. Do geet d'Selbstwäertgefill vun enger ganzer Generatioun verluer an dat biergt soziale Sprengstoff an Ongerechtegkeeten, deene mir eis net dierfen erginn.

Am Dezember 2012 waren 2.277 jonk Leit ënner 25 Joer bei der ADEM als Demandeurs d'emploi ageschriwwen. Vun dëse jonke Leit ouni Aarbecht haten 42% en Niveau de formation inférieur, also just hir schoulesch obligatoresch Jore gemaach, ouni iergendeng Formatioun ze hunn. 38,3% vun hinne waren an engem Régime préparatoire/complémentaire. Vun hinnen hunn 72,9% hir Primärschoul hei zu Lëtzebuerg gemaach a 17,2% a Portugal. 49,8% vun deene Jonken ouni Aarbecht haten en Niveau de formation moyen, dovunner ware 94,4% am Secondaire technique a just 5,6% am Secondaire classique.

Wann also d'Halschent vun den Demandeurs d'emploi eng ganz niddreg oder souguer guer keng Ausbildung hunn a praktesch just hir obligatoresch Schouljore gemaach hunn, mä awer déi ausgeschriwwe Plazen haaptsächlech a ganz spezialiséierte Beräicher leien, läit een Deel vum Problem kloer um Dësch. Dozou kënnt dann nach oft d'Inadéquatioun tëschent den Ufuerderunge vum Aarbechtsmaart, dat heescht de Qualifikatiounen, déi bei den ausgeschriwwene Plaze gefrot sinn, an den effektive Qualifikatioune vun de jonken Aarbechtssichenden.

An dofir ass et kloer: Fir de Jugendchômage ze reduzéieren, brauche méi jonk Leit eng Qualifikatioun, an eng, déi um Aarbechtsmaart och gebraucht gëtt.

Am Laf vun eisen Aarbechte krute mer gesot, dass a Rheinland-Pfalz an deenen nächste Joren iwwer 15.000 Handwierker gesicht ginn, an och hei zu Lëtzebuerg ass d'Léier vun engem Handwierk ee vun de Schlëssele fir eng Aarbecht.

An do si mer da beim duale System, wou déi Jonk engersäits nach an d'Schoul ginn an zugläich eng praxisno Aarbecht als Formatioun kréien. Dat leet eis iwwer zu deene scho vill diskutéierte Moossnamen CIE, Contrat d'initiation emploi, an CAE, Contrat d'appui emploi, déi vum CEPS/Instead op hir Effikassitéit iwwerpréift gi sinn.

Tëschent Oktober 2007 an Oktober 2011 sinn 3.200 CIEen an 1.400 CAEen attribuéiert ginn. Dat sinn an der Moyenne 63 nei CIEen a 27 nei CAEe pro Mount. D'CIEe sinn a 1.400 Entreprisë gemaach ginn, d'CAEen an 123 Établissements publics oder Administratiounen.

Wat d'Bénéficiairë vun den CIEen an CAEen ugeet, kann ee feststellen, dass 30% vun alle Bénéficiairë vun engem CIE en Niveau d'éducation inférieur haten, ongeféier 59% en Niveau de formation moyen a just 11% en Diplôme d'enseignement postsecondaire. Et sinn also haaptsächlech Leit mat engem Niveau moyen, déi vun dëser Moossnam profitéiert hunn.

Bei den CAEen haten dogéint 53% vun de Bénéficiairen en Niveau d'éducation inférieur a 46% en Niveau moyen. Den CAE ass jo och ausgeriicht, fir manner qualifizéierte Jonken eng praktesch Erfahrung ze erméiglechen.

Ze bemierken ass hei natierlech, dass eng ganz Rei vun de Remarquen a Kritike vum CEPS iwwert d'CIEen an d'CAEen an de respektive Projet de loi vum leschten 29. Mäerz agefloss sinn.

Här President, et gëtt nach eng ganz Rei aner Moossnamen, déi d'ADEM den Demandeurs d'emploi ubitt, fir hir Chancen um Aarbechtsmaart ze verbesseren. Dës sinn och vum CEPS analyséiert ginn. E relativ grousse Problem bei esou enger Evaluatioun ass, dass en eenzelnen Demandeur d'emploi ganz oft e Cumul vu Formatioune kritt, an esou ass et deemno méi schwéier erauszefannen, wéi eng am effikasste sinn.

D'Etüd vum CEPS huet kloer gewisen, dass d'Formatiounen, déi op Initiativ oder op Ufro vu Betriber oder Secteuren ugebuede ginn, eng héich Effikassitéit ubidden. Och d'Sproochecoursen hu sech als ganz wichteg erausgestallt, fir um lëtzebuergeschen Aarbechtsmaart Fouss ze faassen.

Eng aner Zort Hëllef, déi mer am Rapport behandelt hunn, ass déi oft diskutéiert Aide au réemploi. D'Zil vun dëser Hëllef ass et, fir de Leit, déi hir Aarbecht verluer hunn an eng nei Aarbecht mat manner Salaire fannen, déi Perte vum Salaire auszegläiche bis zu 48 Méint, an dat zu 90% an op 3,5-mol de Mindestloun gedeckelt. Si sollen esou incitéiert ginn, am Aarbechtsliewen ze bleiwen, ouni awer ze vill grouss finanziell Verloschter mussen anzebéissen.

Et ass zwar traureg, mä dës Hëllef ass oft vun hirem Objektiv détournéiert ginn, a se gëtt ëmmer méi oft vu Betriber benotzt, fir qualifizéiert Leit méi bëlleg anzestellen. Mat engem Käschtepunkt vu jährlech 45 Milliounen Euro dränge sech hei ganz sécher vum Corapporteur herno déi entspriechend Konklusiounen op.

Aus Zäitgrënn kann ech net am Detail op all déi aner Beschäftegungsmesuren oder - wéi et richteg heescht - „actions en faveur de l'emploi" agoen. Der Vollstännegkeet halber wëll ech se awer alleguerten ernimmen. Do gëtt et: Aide à la mobilité, Remboursement des charges sociales, Aide à la création d'entreprises, Stage d'insertion professionnelle, Prime d'encouragement à l'embauche - déi gouf net méi verlängert -, Indemnité compensatoire pour salariés reclassés, Mesure de réhabilitation et de reconversion des salariés reclassés, Participation aux salaires des personnes handicapées, Bonification d'impôt, Aides et primes à l'apprentissage an zum Schluss Complément primes d'apprentissage pour adultes.

Här President, an der Kommissioun hu mer eis och mam finanzielle Volet vun der Beschäftegungspolitik auserneegesat, deen iwwert de Fonds pour l'Emploi gespeist gëtt.

Les grands chiffres dovu sinn déi folgend: D'Ausgabe vum Fonds pour l'Emploi sinn tëschent 2004 an 2008 vun 300 op knapp 400 Milliounen Euro gestiegen. Ab 2009, wou de Chômage fir d'Éischt iwwer 5% geklommen ass, sinn d'Käschten och iwwer 500 Milliounen Euro geklommen, an 2012 op iwwer 600 Milliounen Euro bei iwwer 6% Chômage. Fir dëst Joer si knapp 700 Milliounen Euro estiméiert.

2012 waren et genau 618.101.447 Euro Dépensë fir de Fonds pour l'Emploi, dovunner ass d'Ventilatioun fir déi sechs grouss Posten déi folgend:

Éischtens: 270 Millioune Chômageindemnitéiten, dovunner 219 Millioune fir de komplette Chômage fir 7.208 Leit; 28 Millioune Kuerzaarbecht, de Chômage partiel also, fir 15.572 Leit; 10 Milliounen Euro Remboursement fir de Chômage vu Frontalieren, an do sti fir 2013 30 Milliounen un duerch Nachzahlunge bedéngt; 13 Milliounen Euro Chômage d'intempéries fir 6.347 Leit.

Zweete Posten: 21 Milliounen Euro fir de Chômage des jeunes, wéi scho gesot, CIE an CAE.

Drëtte Posten: 218 Millioune fir d'Actions en faveur de l'emploi, d'Beschäftegungsmoossname wéi de Stage de réinsertion professionnelle, d'Aide à la création d'entreprises par les chômeurs, d'Aide au réemploi, ouni awer hei d'Sidérurgie derbäi ze hunn an d'Indemnités compensatoires pour travailleurs reclassés. Dobäi komme budgetsméisseg och nach ënner anerem d'Préretraites derbäi.

De véierte Posten, dat sinn 52 Millioune fir déi zéng Beschäftegungsinitiativen.

De fënnefte Poste si 25 Millioune fir d'Formatioun.

A sechstens, zum Schluss, 28 Millioune fir d'Sidérurgie.

Eng konkret Evaluatioun vun all den eenzelne Moossname wär néideg, sou dass een oneffizient Mesuren ofschafen oder adaptéiere kann an dann déi Suen a méi effizienter stieche kann, déi de Leit da wierklech hëllefen, esou séier wéi méiglech nees um Aarbechtsmarché sech kënnen ze integréieren.

Hei ass e gutt Fallbeispill, fir eemol méi op déi nei Budgetsarchitektur fir en zilorientéierte Budget hinzeweisen, sënngeméiss wéi ech se an enger Proposition de loi no der LOLF am Abrëll 2010 deponéiert hunn a mer se och vum Finanzminister versprach kritt hunn, dat Ganzt nom Motto «dépenser mieux, au lieu de dépenser plus».

Här President, komme mer elo zur ADEM. Och wa si keng Aarbechtsplaze schaaft, esou ass d'ADEM awer e Schlësselelement an der Bekämpfung vun der Aarbechtslosegkeet. Duerch hir Reform soll si hirer Roll vun engem modernen, interaktiven Organ, dat tëschent den Aarbechtssichenden an de Betriber konkret vermëttelt, nees gerecht ginn.

D'Gesetz vum 18. Januar 2012 gesäit deemno vir, dass d'Philosophie vum Fonctionnement an d'Missioune vun der ADEM musse komplett geännert ginn. D'ADEM muss sech ganz an den Déngscht vun hire Clientë stellen. An dat sinn op där enger Säit d'Demandeurs d'emploi an op där anerer Säit d'Betriber. Nëmme wa se d'Besoine vun de Betriber an awer och d'Profiller vun den Aarbechtssichende kennt, ka se effikass schaffen an ass eng Plus-value fir déi zwou Säiten.

Wat setzt eng gutt fonctionnéierend ADEM viraus? D'Personal, d'Infrastruktur an d'Moyene mussen opgestockt ginn. Et ass onméiglech, dass ee Conseiller 500 Profiller vun Demandeurs d'emploi kennt. Da geschitt dat, wat laang bei der ADEM de Fall war: De Conseiller géréiert seng Dossieren, mä huet keng Zäit, fir d'Leit geschweige denn hir Kompetenzen oder Schwächten hannert dësen Dossieren ze erkennen. Dofir goufen eng ganz Rei Leit aus dem Privatsecteur engagéiert, déi déi néideg Erfahrung um Terrain hunn. Tëschent 2010 an 2012 sinn och deemno 33 Conseilleren agestallt ginn. Dës kruten eng Formatioun vu sechs Wochen, fir se optimal op hir Tâche ze preparéieren. D'ADEM huet des Weidere gefrot, 25 Agenten ze rekrutéieren.

Als international Norm gëtt gerechent, dass ee Conseiller ongeféier 100 Demandeurs d'emploi betreit. De Ratio läit awer am Moment bei 302 zu 1. Mä et muss een awer ënnersträichen, dass net d'Unzuel vun den Dossieren eleng d'Aarbecht vum Conseiller erëmspigelt. D'Demandeurs d'emploi hu ganz verschidde Profiller a musse personaliséiert encadréiert ginn, jee nodeem.

D'Schafe vun engem „Service employeur" ass amgaangen, nach weider ëmgesat ze ginn. Et ass hei elementar, dass d'ADEM déi genee Exigenzen a Besoine vun de Betriber kennt an och e regelméissege Kontakt mat hinne fleegt.

Am Moment sinn zéng Consultanten an der ADEM responsabel fir dës Tâche. Si decke verschidde Beräicher, wéi Industrie, Travail intérimaire, Commerce, Restauratioun, Banken, Bâtiment an esou weider of. Hir Aarbecht ass vun de Patronatsvertrieder, déi an d'Kommissioun invitéiert waren, gelueft ginn an als ganz hëllefräich agestuuft ginn.

Da brauche mer awer och méi eng grouss Präsenz um Terrain selwer. Dofir gouf de Réseau vu regionalen Agencë verdicht. Dëse Service de proximité ass ganz wichteg an deem Sënn, dass d'Personal vun der ADEM d'Regioun an hir Betriber besser kennt an esou d'Leit, déi do wunnen, geziilt ka vermëttelen.

E performanten informatesche Service, dat heescht eng eenheetlech Plattform, op déi souwuel d'Mataarbechter all Zougang hunn a wou och d'Betriber dat kënne maachen, dëst soll ënnert dem System ROME, Répertoire opérationnel des métiers et des emplois, geschéie fir d'«offres d'emploi à décrire sur base des compétences requises et non plus sur base des diplômes», an deen eenheetleche Programm huet sech a verschiddenen EU-Länner bewährt.

D'ADEM geet also op d'Besoine vun de Betriber an, mä dës Kooperatioun kann nëmmen erfollegräich sinn, wann d'Patronen dann och hir Plazen, déi nei ze besetze sinn, och bei der ADEM deklaréieren.

Eng grouss Aufgab vun der ADEM ass, deene jonken Demandeurs d'emploi e gudden a séieren Encadrement ze bidden. Virun allem sollen d'Schoulofbriecher esou séier wéi méiglech betreit ginn an zréck an d'Schoul réorientéiert ginn, eng Formatioun oder eng Léierplaz vermëttelt kréien.

Well dës jonk Leit sech net oft oder bal net bei der ADEM mellen, ass et wichteg, dass d'Schoulen an all aner Établissementer et mellen, wa Jonker ophalen. Esou kënne se éischter encadréiert ginn. D'ADEM ënnerhält an deem Sënn en enke Kontakt mat anere staatlechen oder kommunalen Instanzen, déi sech ëm déi Leit këmmeren. D'Resultater sinn allgemeng zefriddestellend. Zemools d'Eröffnung vun der Maison de l'orientation ass e wesentleche Schrëtt an déi richteg Richtung.

Positiv sinn och déi Formatiounen, déi d'ADEM an hir Partner fir d'Demandeurs d'emploi ubitt, wéi: «les ateliers de l'ADEM», «les bilans/CV de l'ADEM», «les formations de courte durée», «les formations qualifiantes», «les formations pool», «la reconversion professionnelle» vun CNFPC, NAXI oder Zarabina, «les cours de langues» vum Centre de langues an dem INL, «les cours d'informatique» vum CNFPC.

Här President, als parlamentaresch Aarbechtskommissioun hu mer am Verlaf vun eisen Aarbechten och eng Visite bei der Bundesagentur für Arbeit zu Koblenz gemaach, kombinéiert mat enger Entrevue mam Professer Dokter Stefan Sell iwwert d'Moderniséierung an d'Professionaliséierung vun der Aarbechtsvermëttlung. Generell kann een hei soen, dass d'Problemer, mat deene si konfrontéiert sinn, zimlech déiselwecht si wéi hei am Land. An der Ëmgéigend vu Koblenz sinn elo net direkt déi grouss Betriber, wou am Fall vun enger Schléissung riseg Chômageproblemer beienee géifen entstoen.

Et gouf e ganz längere kritesche Virtrag vum Professer Dokter Sell iwwer Hartz IV, wou mer hei zu Lëtzebuerg, am Résumé gesot, nëmme solle frou iwwer eise Sozialstat sinn, wou net wéi an Däitschland um Enn vun der Sozialleeder Leit stinn, déi 382 Euro de Mount plus e Complément fir Loyer an Heizgeld vum Stat kréien!

Niewent der Aarbechtsagentur ënnerstëtzen an Däitschland do d'Jobcenteren déi jonk Demandeurs d'emploi, fir selwer méi Efforten ze maachen op der Sich no enger Aarbecht. De Ratio Conseiller/Demandeur ass awer wesentlech méi niddreg bei hinnen a läit bei 65 zu 1. Dëst ass natierlech extrem wichteg, fir e gudden Encadrement ze garantéieren.

Ee vun de ganz grousse Problemer an Däitschland ass dee vum Niddreglounsecteur, wou eng grouss Zuel vu Leit trotz Aarbecht aarm sinn. D'Stéchwuert Mindestloun ass jo och elo endlech am Wahlkampf an Däitschland ukomm.

A weidere Réuniounen hei bei eis an der Kommissioun mat de Personalvertrieder (veuillez lire: mat de Patronatsvertrieder) ass et virun allem ëm d'Effikassitéit vun der ADEM gaangen, déi déi ugeschwate Problemer confirméiert hunn. All déi aner diskutéiert Theme waren naturgeméiss Kompetitivitéitsproblemer a komme sécher muer am Débat zum Gespréich.

Mat de Gewerkschaftsvertrieder ass et ëm déi bekannten Theme wéi ëm d'Fuerderung vum Stopp vun der Indexmodulatioun, ëm d'Prekaritéit vun den Emploien, ëm d'Formation continue, ëm d'Netofschafe vun der Préretraite-solidarité, ëm de Comité de conjoncture, ëm d'Économie solidaire, ëm d'Opstockung vum Personal bei der ADEM gaangen. Hei verweisen ech op déi respektiv schréftlech Dokumenter, déi mer deelweis mat an de schréftleche Rapport erageholl hunn.

Natierlech ass am Verlaf vun eisen Aarbechten och iwwert d'Beschäftegungsinitiative mam Minister geschwat ginn, wou awer d'Aktualitéit eise Rapport schonn deelweis iwwerholl huet. Dofir just e puer Wuert zu de Fakten.

Fir dass de Fonctionnement an de Finanzement vun de Beschäftegungsinitiative méi transparent a juristesch korrekt solle ginn, si schonn am Joer 2009 dräi Auditen ugefrot gi bei ProActif, beim Forum pour l'emploi an dem Objectif Plein Emploi. Dës Audite ware kengesfalls géint déi verschidden Acteure geriicht, mä am Géigendeel, si solle préiwen, ob hirer Roll vun enger effikasser Réinsertioun vun de Chômeuren nokomm gëtt. Dat heescht och, dass soll gepréift ginn, ob déi öffentlech Gelder, déi si zur Verfügung gestallt kréien, richteg genotzt ginn.

Zum Schluss, Här President, souwäit zum éischten Deel vum Rapport. De Kolleeg André Bauler fiert elo viru mat der Presentatioun vun der Aarbecht vun der Kommissioun. Duerno déposéiert de President vun eiser Kommissioun Lucien Lux eng Motioun, där ech lech géif bieden zouzestëmmen.

An domat soen ech lech Merci fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. le Président.- Merci dem éischte Corapporteur. An elo kritt deen zweete Corapporteur, den Här André Bauler, d'Wuert. Här Bauler, Dir hutt d'Wuert.

M. André Bauler *(DP), corapporteur.*- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech wëll virewech soen, dass ech meng Interventioun souwuel als Corapporteur wéi och als Spriecher vu menger Fraktioun wäert maachen. Ech wäert dofir net nëmmen op d'Konklusioune vun der Kommissioun agoen, mä och op d'Positioune vu menger Fraktioun dozou.

Dëst gesot, wëll ech dem Corapporteur, dem honorabele Roger Negri, Merci soe fir déi gutt Zesummenaarbecht. E Merci och un d'Kolleeginnen an d'Kolleegen aus der Aarbechtskommissioun fir déi vill Entrevuen a vill Réuniounen, déi si am Kader vun der Preparatioun vun dësem Débat matgemaach hunn.

M. le Président.- Hei, Här Bauler, den Här Wolter géif lech gär eng Fro stellen.

M. Michel Wolter *(CSV).*- ...tëschent dem Fait, dass e Rapporteur ass an dass e fir seng Fraktioun schwätzt: Kann een an deem, wat Der elo sot, kloer an däitlech erkennen, wéini Der als Rapporteur schwätzt...

M. André Bauler *(DP), corapporteur.*- Jo, ech soen dat all Kéiers.

M. Michel Wolter *(CSV).*- ...a wéini dass Der als Member vun der...?

M. André Bauler *(DP), corapporteur.*- Jo, eng pertinent Remarque, Här Wolter. Ech wäert dat genee maachen. Ech hunn dat och an deem Sënn virbereet. D'lescht Joer nämlech, wéi ech de Rapport iwwert den Ombudsmann gemaach hunn, hunn ech et och esou gemaach, fir dat méi kompakt ze maachen a fir dass ech net misst zweemol hei optauchen.

Ass et esou an der Rei, Här Wolter?

M. Michel Wolter *(CSV).-* Neen, et ass just...

(Hilarité)

M. André Bauler *(DP), corapporteur.-* Merci. Neen, et ass gutt. Et ass eng pertinent Remarque.

M. Michel Wolter *(CSV).-* Et ass just, dat eent huet nämlech net onbedéngt eppes mat deem aneren nécessairement ze dinn.

M. André Bauler *(DP), corapporteur.-* Jo.

(Interruption)

Wéi gesot, e ganz grousse Merci un de Martin Bisenius, de Kommissiounssekretär. Ouni seng Aarbecht a säin Engagement wier dëse Rapport laang net esou komplett ginn, wéi dat elo de Fall ass.

Här President, am Dezember 2011 huet d'Fraktioun vun der Demokratescher Partei am Kader vun de Budgetsdebatten eng Demande presentéiert, fir eng Orientatiounsdebatt iwwert d'Aarbechtsmaartpolitik ze maachen. Den Hannergrond war deemools e Rapport vun der Cour des Comptes, an deem si eng Rei vun aarbechtsmaartpolitesche Mesuren op hir Effizienz hin iwwerpréift hat.

Am Dezember 2011 hate mer zu Lëtzebuerg 20.450 Leit op der Sich no enger Aarbecht. Dës Zuel setzt sech zesummen aus de bei der ADEM ageschriwwene Chômeuren an de Leit an enger Beschäftegungsinitiativ.

Haut, 15 Méint méi spéit, hu mer 21.485 Leit - wann ech d'Zuele vum Mäerz huelen -, déi keng Aarbecht hunn oder an enger Beschäftegungsmesure sinn. Dat mécht e Plus vu 5% innerhalb vun eppes méi wéi engem Joer. 2.277 vun deenen 21.485 hu manner wéi 25 Joer.

Wéi dramatesch d'Situatioun ass respektiv sech an deene leschte Joren entwéckelt huet, gesäit een, wann een d'Zuele vu virun e puer Joer mat deene vun haut vergläicht: Am Juni 2009, also um Ufank vun dëser Legislaturperiod, goufe 15.680 Chômeuren a Leit an enger Beschäftegungsmesure gezielt. Enn 2007, also am Ufank vun der Kris, 13.198. Dat mécht e Plus vu ronn 63% innerhalb vu 5,5 Joer.

21.485 Leit am Chômage bedeiten 21.485 perséinlech Schicksaler. 21.485 Leit ouni Aarbecht, dat heescht 21.485 Leit mat enger onsécherer Zukunft, grad och um finanzielle Plang. Dat bedeit e puer Dausend betraffe Familljen, déi virun ongewëssen Zäite stinn.

2.277 Jonker ouni Aarbecht heescht 2.277 jonk Mënschen ouni reell Perspektiven, ouni Zukunftschancen. Dat bedeit awer och, dass eise Bildungs- an Orientéierungssystem an deem gläiche Mooss versot huet.

Här President, de Chômage huet an deene leschte Joren zu Lëtzebuerg Ausmoossen ugeholl, déi mer bis dohinner net kannt hunn. Derbäi kënnt, dass mer net nëmmen e konjunkturellen, mä och e strukturelle Chômage hunn, wann ee bedenkt, dass 46,2% vun de Chômeuren nëmmen eng ganz niddreg Formatioun hunn, a wann ee kuckt, dass ronn 38% vun de Leit zënter méi wéi zwielef Méint ouni Aarbecht sinn.

Nieft dem perséinlechen Drama fir déi betraffe Leit stellt den héije Chômage awer och eng immens Belaaschtung fir de Statsbudget duer. De Roger Negri huet dat virdrun ausféierlech geschildert. 2009 hat de Fonds pour l'Emploi Dépensë vu ronn 400 Milliounen Euro. Am Budget fir dat lafend Joer si 682 Millioune virgesinn. E Plus vu bal 70% innerhalb vu véier Joer.

D'Zuele weisen eis also glaskloer, dass dringenden Handlungsbedarf besteet. Aus dësem Grond hat meng Fraktioun dann och am Dezember 2011 eng Demande fir eng entspriechend Debatt an der Chamber iwwert de Problem vum Chômage agereecht, well mer gesinn hunn, dass, obwuel all dës Problemer zënter Jore bekannt woren, net wierklech eppes dergéint ënnerholl ginn ass. Jorelaang gouf et keng zilstrebeg, koordinéiert an determinéiert Politik fir d'Bekämpfung vun der Aarbechtslosegkeet. Jorelaang huet et esou ausgesinn, wéi wann de politesche Wëllen net do gewiescht wier, fir dëse Problem wierklech unzegoen.

Här President, ech kommen elo zu de Konklusioune vun der Kommissioun. Et sinn der insgesamt zwielef, wouvunner der eelef reng aarbechtsmaartpolitesch ausgeriicht sinn. Éier ech op dës Konklusiounen ze schwätze kommen, wëll ech déi wirtschaftspolitesch Iwwerleeunge vun der Kommissioun eng Kéier ganz kuerz beliichten, ouni awer dass ech dem Débat vu muer, wou et jo ëm d'Kompetitivitéit vun eiser Ekonomie geet, virgräife wëll. Ech faasse mech dofir ganz kuerz.

Wierksam bekämpfe léisst sech d'Aarbechtslosegkeet nëmme mat Hëllef vun engem nohaltege wirtschaftleche Wuesstem an enger wettbewerbsfäeger Ekonomie. Kompetitiv sinn däerf sech awer, esou d'Kommissioun, net eleng op den Aspekt vun de Lounkäschten an der Produktivitéit bezéien, mä kompetitiv si bedeit vill méi: Hei spillen och sozial, ekologesch a politesch Facteuren eng Roll.

Wat d'Entwécklung vun eiser Ekonomie ugeet, esou schwätzt sech d'Kommissioun fir eng pousséiert wirtschaftlech Diversifikatioun aus. D'Kommissioun ass der Meenung, dass hei nach Potenzialer bestinn, déi ee muss notzen, fir nei Aarbechtsplazen op Lëtzebuerg ze kréien. Heibäi soll ee sech awer net nëmmen op Beräicher fokusséieren, wou héich Qualifikatiounen noutwendeg sinn, mä och kucken, fir Aarbechtsplazen ze schafe fir Leit mat niddreger Ausbildung. Dëst ass natierlech an engem Héichlounland wéi Lëtzebuerg net einfach.

Héichlounland ass e weidert Stéchwuert. D'Kommissioun schwätzt sech kloer géint eng Précariséierung vun den Aarbechtsverhältnisser aus. Leit, déi schaffe ginn, musse vun hirem Loun kënne liewen, mussen awer och méi an der Täsch hu wéi Leit, déi net schaffe ginn. D'Verhältnisser wéi an Däitschland, wou vill Leit hire Salaire mussen opgestockt kréien, well se einfach immens wéineg verdéngen, weist d'Kommissioun ganz kloer of.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, zënter Jore stelle mer eng Inadéquatioun téschent der Offer an der Demande op eisem Aarbechtsmaart fest. Héich qualifizéiert oder spezialiséiert Plaze ginn ugebueden, awer vill vun eisen Demandeurs d'emploi hunn nëmmen eng ganz niddreg Formatioun. Fir awer hei vun engem „paradoxe luxembourgeois" ze schwätzen, geet a mengen Aen ze wäit. Och aner Länner wéi beispillsweis Däitschland kämpfen zënter Jore mat engem Fachkräftemangel. Mir sinn also an dësem Punkt keng Insel. Héchstens kënnt dëse Phenomeen bei eis e bësse méi staark zum Virschäin.

Wéi kann een dëse Problem ugoen? D'Kommissioun ass der Meenung, dass mer am Virfeld vun der Implantatioun vun neien Entreprisë scho musse kucken, ob mir déi néideg Qualifikatiounen an eisem Schoulsystem kënnen ubidden, fir esou déi Jonk méi geziilt direkt op déi zukünfteg Besoine vum Aarbechtsmaart ze preparéieren.

Och eng besser schoulesch respektiv berufflech Orientéierung ass noutwendeg. Mir kënnen eis keng schoulesch Sakgaassen, wéi dat momentan zu engem groussen Deel am Régime préparatoire de Fall ass, méi erlaben. Och eng falsch Orientatioun ouni wierklech berufflech Perspektive muss esou gutt wéi méiglech verhënnert ginn.

Wéi ass et méiglech, dass de Moment ronn 450 Jonker eng Formatioun fir Coiffeur maachen, wann d'Patronen aus deem Beräich soen, dass si maximal 120 fräi Plazen hunn? Wat maachen dann - hu mer eis gefrot - déi aner 330 jonk Meedercher a Jongen, wa si mat hirer Ausbildung fäerdeg sinn?

D'DP huet bei der Reform vun der Beruffsausbildung drop higewisen, dass et net kéint sinn, dass eng Reform ëmgesat ka ginn, wann net am Virfeld d'Programmer fäerdeg sinn. Haut gesi mer, wouhinner dat gefouert huet: en immensen Duerjerneen an der Ausbildung an eng grouss Veronsécherung bei den Acteuren.

Ech kéint nach munches iwwert d'Zoustänn an der Formation professionnelle soen. Ech wëll awer hei net am Detail dorop agoen, well et net an d'Kompetenz vum Här Nicolas Schmit fält. Mä et ass awer méi wéi bedenklech, wat sech momentan an der Beruffsausbildung ofspillt. Als DP-Spriecher steet fir mech fest: D'Haaptverantwortung dréit hei eenzeg an eleng den Éducatiounsministère, deen dës Reform schlecht preparéiert huet an elo hoffnungslos domadder iwwerfuerdert ass, fir seng Feeler auszebigelen.

Nach e Wuert zur Garantie jeunes vun der Europäescher Kommissioun. Hei soll jo all Jonken ënner 25 Joer spéitstens no véier Méint eng Offre d'emploi, eng Formatioun oder e Stage ugebuede kréien. D'Kommissioun begréisst dës Démarche, mengt awer och, dass hir Ëmsetzung och vun der Disponibilitéit vun deene Jonken, fir déi offréiert Beschäftegung unzehuelen, a vun hirem perséinlechen Engagement wäert ofhänken. An dësem Zesummenhang schwätzt sech d'Kommissioun derfir aus, dass speziell déi jonk Demandeurs d'emploi besser musse vun der ADEM encadréiert ginn.

Dëst ass och e Punkt, deen der DP-Fraktioun ganz speziell um Häerz läit. Mir kënnen eis keng verluere Generatioun leeschten. 50% Jonker ouni Aarbecht - wéi a verschiddene südeuropäesche Länner - mussen eis wuel ze denke ginn. Mir mussen deene Jonke kënnen Zukunftsperspektive bidden. Dofir brauche mer awer net nëmmen e besseren Encadrement op der ADEM, mä virun allem eng aner Schoulpolitik an eng besser Orientatioun vun deene Jonken.

Här President, den drëtte Block vun de Konklusioune vun der Kommissioun beschäftegt sech mat der ADEM respektiv der rezenter Reform vun der ADEM. Hei wëll ech mech ganz kuerz halen, well de Kolleeg Roger Negri als Corapporteur méi detailléiert op dëse Punkt agaangen ass.

D'Reform vun der ADEM war méi wéi noutwendeg. Jorelaang ass de Chômage just verwalt a géréiert ginn. Vun enger aktiver Bekämpfung vum Chômage war ee meilewäit ewech. A puncto Reform vun der ADEM huet den aktuellen Aarbechtsminister op alle Fall méi gemaach wéi seng zwee Virgänger. Dat ass jiddefalls d'Meenung vun der DP-Fraktioun.

Nach ass et awer esou, dass mir vun enger wierklecher Reform vun der ADEM wäit ewech sinn. Et ass méi un der Struktur wéi un der Kultur, also un der Aarbecht selwer innerhalb vun der ADEM, geännert ginn. Et gëtt duerchaus positiv Usätz: D'Zuel vun de Placeuren ass eropgaangen, d'ADEM huet Consultanten aus dem private Secteur agestallt, fir esou e méi enke Lien mat de Betriber ze kréien, an de Rekrutement vun de Placeure soll net nëmme méi traditionell oder iwwert den traditionell gewinnte Wee goen, wéi deen iwwert de Wee vum Statsexamen. Dëst sinn alles Punkten, vun deenen d'Kommissioun iwwerzeegt ass.

Als Vertrieder vu menger Fraktioun wëll ech allerdéngs soen, dass an eisen Aen nach villes ze maache bleift, dass mer eréischt en éischte Schratt gemaach hunn. D'Zuel vun de Placeure muss eiser Meenung no nach weider eropgesat ginn. Hir Formatioun an d'Qualitéit dovunner musse verbessert ginn.

Mir mengen och, dass ee probéiere soll, fir d'Placeuren esou wäit wéi méiglech administrativ ze entlaaschten, fir dass si sech voll a ganz hirer eigentlecher Aarbecht, der Vermëttlungsaarbecht, kënne widmen. Ech gesinn, de Minister kann dat nëmme mat droen. Et ass ähnlech wéi an der Éducation nationale, wou och den Enseignant sech soll essentiellement op seng pädagogesch, didaktesch Aarbecht konzentréieren.

Wann d'ADEM d'Vertraue vun de Betriber wëllt gewannen, muss si sech méi opmaachen. Firwat an deem Kontext net driwwer nodenken, fir d'Placeuren eng bestëmmten Zäit direkt an d'Betriber ze schécken, fir esou och besser informéiert ze ginn an iwwert deenen hir Besoinen eng besser Kenntnis ze hunn?

De Volet Vermëttlung spillt an eisen Aen eng grouss Roll. Wat dëse Service besser klappt, wat ee besser Resultater kann erzilen. Net ëmsoss huet de Professer Sell vun der Uni Koblenz-Remagen, dee mir als Kommissioun am Kader vun de Viraarbechte fir dësen Débat am Januar besiche waren, drop higewisen, dass zum Beispill am ländleche Raum, wou d'Placeuren oft méi Zäit hu fir den eenzelne Chômeur an en och besser kennen dacks, esou dass se besser op de Chômeur kënnen agoen, méi geziilt op e kënnen agoen, dass och do besser Resultater bei der Vermëttlung zustane komme wéi op Plazen, wou dat méi anonymiséiert ofleeft.

D'DP-Fraktioun hätt et och gäre gesinn, wann een aus der ADEM eng Aus- a Weiderbildungsagentur gemaach hätt. Déi aktuell Formatioune vun der ADEM, dat geet kloer aus dem Rapport vun der Kommissioun ervir, hu sougutt wéi kee positiven Effekt op d'Employabilitéit vun de Leit, déi an dës Coursë ginn. Hei besteet also dringenden Handlungsbedarf.

D'DP-Fraktioun hätt och gären aus der ADEM en Établissement public gemaach, och fir hir méi Autonomie ze ginn a Saache Rekrutement vum Personal, fir méi flexibel kënnen op d'Situatioun ze reagéieren, wou e grousse Besoin zum Beispill u Placeuren noutwendeg ass. Ech wëll net op all eis Kritikpunkten un der Reform vun der ADEM agoen. Ech hat déi extensiv am Numm vu menger Fraktioun an der Diskussioun iwwert den entspriechende Gesetzestext duergeluecht. Mir sinn a bleiwen der Meenung, dass dëst nëmmen eng hallefhäerzeg Reform war, wou vill Potenzialer net genotzt goufen.

Här President, d'Kommissioun schwätzt sech an hirem Rapport kloer an däitlech fir eng Evaluatioun vun allen aarbechtsmaartpolitesche Mesuren aus. Dëst ass och noutwendeg, well punktuell Analysen, wéi zum Beispill vun der Cour des Comptes iwwert d'Aide au réemploi oder vum CEPS iwwer CIE an CAE hu gewisen, dass eng Rei vu Mesuren net wierklech e positiven Impakt fir déi Concernéiert hunn, respektiv dass et och zu Abuse kënnt.

D'Kommissioun begréisst et och, dass et an Zukunft net méi soll méiglech sinn, dass een Employeur fir ee Salarié verschidden ënnerschiddlech Aidë kann an Usproch huelen, mä nëmme just nach eng eenzeg. Dëst ass e richtege Schrëtt fir méi Transparenz an deem Dschungel u Moossnamen, dee mir bis ewell haten.

Ausdrécklech begréisst d'Kommissioun et, dass d'Aide au réemploi soll reforméiert ginn. Dës Mesure ass an deene leschte Joren éischter zu enger verstoppter Subventioun mutéiert, wéi d'Cour des Comptes dat an hirem Spezialrapport festgehalen huet, wou et grouss Potenzialer also och fir Abusen an deem Kontext gouf. Och déi vum Minister ugekënnegt Reform vun der Préretraite-solidarité fënnt d'Zoustëmmung vun der Kommissioun, à condition dass Begleetmoossname geholl ginn, fir d'Ofschafe vun der Mesure a bestëmmte Fäll kënnen ofzefiederen.

D'Fraktioun vun der Demokratescher Partei fuerdert schonn zënter Joren, dass all Mesurë sollen op de Leescht geholl ginn. Leider ass eis Fuerderung bis elo ëmmer op daf Ouere gestouss. Jorelaang war et am Fong geholl - a mir wëssen et all heibannen - gängeg Praxis, wéi och an anere Politikfelder, dass mer Problemer einfach probéiert hu mat Geld ze léisen: „De Chômage klëmmt, ou? Okay, da maache mer alt séier eng Mesure." Mam Resultat, dass mer haut e ganze Bësch, en Dschungel, e Kuddelmuddel vu Mesuren hunn, déi dacks a spezielle Situatiounen agefouert goufen, jorelaang weidergelaf sinn a -lafen, awer net iwwerpréift goufen.

Mir als DP hoffen dofir wierklech, dass et elo zu enger Analys kënnt. A budgetär schwieregen Zäite kënne mir eis et net méi erlaben, öffentlech Gelder an oneffiziente Mesurë versickeren ze loossen. Si kaschten de Stat an domadder de Steierzueler, vill Suen. An deene Betraffenen ass och net gehollef!

Här President, ganz allgemeng kann ee festhalen, dass d'Kommissioun et géif begréissen, wann d'Regierung hir Efforten a puncto Maintien dans l'emploi géif intensiéieren, notamment wat déi eeler Salariéen ugeet. An deem Zesummenhang bedauert d'Kommissioun ausdrécklech, dass d'Gesetz iwwert d'Mesurë fir eeler Salariéen, wat am Kader vun der Rentereform ugekënnegt gi war, bis haut nach net virläit. D'Kommissioun ass och der Meenung, dass de Maintien dans l'emploi sech net just kann drop beschränken, fir ze kucken, d'Leit an der Aarbecht ze halen, wann d'Entloossunge bis ugekënnegt sinn oder d'Faillite virun der Dier steet.

Och d'demokratesch Fraktioun ass dëser Meenung. D'Prise en charge an d'Vermëttlung vu Leit, déi riskéieren, hir Aarbecht ze verléieren, muss vun der ADEM aus méi proaktiv gestalt ginn. Et gëllt, d'Leit wa méiglech ze placéieren, ier de Betrib Faillite mécht, fir esou bei deene betraffene Leit d'Stigmatisatioun als Chômeur ze verhënneren. Alles dat ass awer nëmme mat méi Personal op der ADEM méiglech.

Wat de Punkt vun der Réinsertioun vu Leit, déi méi laang ouni Aarbecht si respektiv nëmmen e ganz niddrege Bildungsniveau hunn, ugeet, esou ass scho villes gesot. D'Kommissioun huet an hirem schréftleche Rapport nach eng Rei vu Pisten a vu Méiglechkeete festgehalen, op déi ech elo net méi genee wëll agoen, wou ech dann op de schréftleche Rapport hiweisen.

Här President, a puncto Aktivéierung vun de Chômeure respektiv Zoumuttbarkeet vun enger ugebuedener Aarbecht ass d'Kommissioun der Meenung, dass ee keng Pauschaliséierung däerf maachen. Sécherlech gëtt et Chômeuren, déi sech mat hirer Situatioun ouni Weideres offannen. Mä déi allermeescht vun hinne sinn ouni eegent Verschëlden an dës Situatioun geroden a géifen och nees gären eng Aarbecht unhuelen, géife gären nees schaffe goen.

Et ass dofir richteg, dovunner ass d'Kommissioun iwwerzeegt, dass déi aktuell Regelungen a puncto Zoumuttbarkeet vill méi strikt wéi bis elo ausgeluecht ginn. Eventuell muss ee bei verschiddene Punkten och nobesseren. D'Distanz zu enger méiglecher Aarbechtsplaz däerf zum Beispill kee Kritär méi sinn, fir eng Aarbecht einfach ze refuséieren.

Ech wëll nach als Riedner vu menger Fraktioun méi detailléiert op dëse Punkt agoen, och well de Statsminister a senger leschter Deklaratioun zur Lag vun der Natioun dëse Punkt ugeschnidden hat.

Fir d'Demokratesch Partei ass dat e ganz wichtege Punkt. Mir sinn der Meenung, dass e Mënsch op der Sich no enger Aarbecht, deen d'Solidaritéit vun der Allgemengheet an Usproch hëlt, sief dat a Form vun enger finanzieller Ënnerstëtzung oder a Form vun enger Formatioun, dass dëse Mënsch och selwer muss Efforte maachen, fir nees eng nei oder fir eng éischt Aarbecht ze fannen. All Demandeur d'emploi muss am lafende Vermëttlungsprozess Preuvë brëngen, dass hie seriö no Aarbecht sicht. Dës Efforte mussen och vum jeeweilege Vermëttler kontrolléiert, an am Fall, wou se ausbleiwen, sanktionéiert ginn.

Här President, e weidere Punkt, deen d'Kommissioun an hire Konklusiounen ausgeschafft huet an dee mir perséinlech och ganz vill um Häerz läit, ass dee vun der Revalorisatioun vun der Beruffsausbildung respektiv vum duale System vun der Formation professionnelle. D'Kommissioun begréisst dofir och da ganz ausdrécklech, dass d'Léierbud vun ArcelorMittal zu Déifferdeng vun der Chambre de Commerce iwwerholl soll ginn.

Ee Message, deen déi professionell Milieuen engem ginn, ass deen, dass d'Meeschterprüfung déi beschten Anti-Chômage-Moossnam ass. Mir hunn haut de Moien nach an enger Pressekonferenz héieren, och déi dual Ausbildung, wou d'Formatioun souwuel an der Schoul wéi am Betrib, also konkret um Terrain stattfënnt, gëtt am Ausland, virun allem an Däitschland, villfach als onverzichtbar ugesinn, wann et heescht, jonk Demandeuren nohalteg ze qualifizéieren.

An deem Kontext wëll ech och drun erënneren, dass mer ëmmer erëm versiche mussen, fir nei Weeër an der berufflecher Ausbildung ze goen. Viru Méint, am Kader vun der Debatt iwwer CIE an CAE, hat ech schonn hei op Modeller higewisen, déi et scho laang am Ausland gëtt. Mat engem Abitur oder enger Première stinn engem haut net méi all Dieren op! A verschiddenen EU-Länner gëtt et ëmmer méi Studenten, déi hire Studium ënnerwee ofbriechen, dacks, well se falsch orientéiert goufen oder sech falsch orientéiert hunn, oder well se einfach net dofir gemaach sinn. An da gerode se an de Chômage.

Hänkt een awer u säin Abitur eng handwierklech Ausbildung, déi op eng Meeschterprüfung hinziilt, da steigere sech engem seng Chancen um Aarbechtsmaart spierbar. Natierlech muss ee sech am Virfeld vun esou enger Entscheedung berode loossen. Natierlech muss een dat berufflecht Ëmfeld genee kennen a mat Fachleit och préiwen, wou d'Débouchéen dann nu wierklech sinn. Natierlech muss ee mat sech zu Chouer goen a sech eeschthaft d'Fro stellen, ob engem seng berufflech Aspiratioune mat der Realitéit iwwereneestëmmen.

D'Orientéierung spillt, wéi ëmmer, eng essentiell Roll am perséinlechen Décisiounsprozess. Och hei hu mer ze laang gewaart an et drop ukomme gelooss. Och hei besteet deemno Handlungsbedarf an et gëtt d'Exigenz, fir eng nei Orientéierungskultur an eise Schoulen an tëschent hinnen an der Beruffswelt ze entwéckelen.

Här President, Aarbecht muss sech lounen. Dëser Meenung ass och d'Kommissioun. An deem Kontext gëtt dacks d'Fro opgeworf vun der Differenz tëschent dem Mindestloun an dem RMG. Och d'Kommissioun huet sech mat dëser Thematik auserneegesat. D'Kommissioun ass der Meenung, dass een, éischtens, net dierf negativ Pauschaluerteeler iwwer Leit fällen, déi den RMG kréien. An et ass awer och gären Äppel mat Biren, an dësem Kontext, verglach ginn!

Während de Mindestloun déi ënnescht Limite vun deem ass, wat een zu Lëtzebuerg fir eng Aarbecht ausbezuelt kritt, ass den RMG eng Moossnam, déi et deene Betraffene soll erméiglechen, an enger prekärer Situatioun dezent kënnen ze liewen. Ausdrécklech schwätzt d'Kommissioun sech awer géint de Phenomeen vum „working poor" aus. Et kann net sinn, dass een esou wéineg verdéngt, dass de Salaire duerch Sozialtransferte muss op en dezenten Niveau gehuewe ginn! Mir kennen dës Problematik aus Däitschland. Mir krute se nach eng Kéier zu Koblenz am Detail geschildert: Arbeitslosengeld II, Hartz IV, 400 Euro-Job an esou weider sinn hei déi bekannte Stéchwierder.

Wat den Travail intérimaire ugeet, esou ass d'Kommissioun der Opfaassung, dass et fir déiselwecht Aarbecht och deeselwechte Loun muss ginn, egal ob ee festugestallte Mataarbechter se leescht oder eng Persoun, déi nëmmen zäitweileg aktiv ass, agestallt ass.

Ech wëll an dësem Kontext betounen, dass d'Demokratesch Partei a priori dem Interim net esou kritesch vis-à-vis steet wéi d'Kommissioun. A wirtschaftlech schwieregen Zäite kann dës Beschäftegungsform och eng Chance fir vill Leit sinn, fir nees spéider definitiv, also nohalteg Fouss um éischten Aarbechtsmaart ze faassen.

Meng Fraktioun ass doriwwer eraus der Meenung, dass een net derlaanscht kënnt, fir eng Kéier grondleeënd iwwert d'Fro vum Mindestloun an RMG ze diskutéieren. Fest steet fir eis op alle Fall, dass een, dee schaffe geet, ëmmer méi muss erauskréie wéi een, deen net schaffe geet. De Leeschtungsprinzip muss och an dësem Fall spillen!

An der Ried vun der Lag vun der Natioun huet den Här Statsminister ugekënnegt, dass an Zukunft d'Leit mam RMG verstäerkt fir Aarbechten am öffentlechen Interessi erugezu solle ginn. An dësem Kontext ass awer nach ze betounen, dass d'Regierung hei scho jorelaang dës Méiglechkeet hat. D'Gesetz iwwert den RMG gesäit nämlech duerchaus eng Mise au travail vir. Aus der Siicht vun der demokratescher Fraktioun ass dës Dispositioun awer jorelaang wierklech net ëmgesat ginn. Elo, a Krisenzäiten, ass et natierlech méi populär, fir net een anert Wuert ze gebrauchen, fir esou Mesuren unzekënnegen.

(Interruption)

Mir kënne jo nach herno drop agoen, Här Minister.

Als DP-Spriecher froen ech mech, wéi gesot, ob mer hei net méi kënne maachen. Sinn et net villméi herno d'Gemengen, déi d'Käschte fir d'Regierung aus dem Feier sollen huelen? Dat ass déi Fro, déi mir eis als Fraktioun stellen.

Här President, eng weider Konklusioun vun der Kommissioun geet iwwert d'Beschäftegungsinitiativen. Déi deelweis dramatesch Entwécklungen an deene leschte Woche bei enger vun dësen Initiativen hu gewisen, dass hei dringenden Handlungsbedarf bestanen huet respektiv nach ëmmer besteet. D'Kommissioun kënnt zur Konklusioun, dass an dësem Beräich en neien Ulaf muss geholl ginn. D'Auditen aus de leschte Joren hu gewisen, dass et zu net toleréierbare finanziellen Dérivë komm ass. Dofir ass et richteg, dass den Aarbechtsminister déi finanziell Relatioune vum Ministère mat dësen Initiativen op eng nei, méi transparent Basis gestallt huet.

Dëst ass, wéi gesot, e wichtege Schrëtt. Mä dat eleng geet net duer! Iwwert dee finanzielle Volet eraus ass d'Kommissioun der Meenung, dass dofir eng Etüd iwwert d'Effikassitéit vun der Aarbecht an dësen Initiative muss gemaach ginn: Brénge si et fäerdeg, déi vun hinne betreite Leit nees an deen éischten Aarbechtsmaart ze brénge, jo oder neen? A wann net, wourunner läit dat?

E weidere Punkt, dee sech an dësem Kontext stellt an deen an der Kommissioun ugeschwat gouf, ass dee vun der déloyaler Konkurrenz vun dësen Initiative par rapport zu deenen normale Betriber. An där aktueller schwiereger wirtschaftlecher Situatioun kënnt dësem Punkt eng ganz besonnesch Bedeitung zou. D'Kommissioun schwätzt sech derfir aus, dass dësen Aspekt an Zukunft en integrale Bestanddeel vun de Konventioune vum Ministère mat deenen eenzelnen Initiative soll sinn. An deem Kontext freet d'Kommissioun och, dass e juristesche Statut fir d'Betriber a finalité sociale soll ausgeschafft ginn.

Här President, d'Demokratesch Partei huet scho ganz laang op d'Problemer vun de Beschäftegungsinitiativen higewisen. Viru Jore schonn huet eng Studie vum CEPS gewisen, dass d'Employabilitéit vun de Leit an dësen Initiative kaum respektiv net verbessert gëtt, jo, dass si sech souguer verschlechtert, wat d'Leit méi laang an esou enger Initiativ dra sinn! Souwäit de CEPS.

Trotz éischten Auditen - nach ënnert dem Minister Biltgen - huet sech awer näischt geännert! Et ass einfach virugefuer gi mat der gängeger Praxis. Jorelaang sinn d'Dépensë fir esou Initiative geklommen a geklommen, ouni dass vun deene politesche Responsabele wierklech Froe gestallt goufen!

D'demokratesch Fraktioun schwätzt sech scho laang fir eng grondleeënd Reform vun dësen Initiativen aus. Mir begréissen et dofir ausdrécklech, dass de Minister zougesot huet, fir eng Etüd iwwert d'Effikassitéit maachen ze loossen. Mir hoffen, dass dës Studie ka ganz séier realiséiert ginn an dass een dorauser ka Konklusiounen zéien.

Här President, eng lescht Konklusioun vun der Kommissioun besteet doranner, fir d'Gemenge verstäerkt an d'Bekämpfung vum Chômage anzebannen. Dëst ass sécherlech op den éischte Bléck kee schlechten Usaz, well d'Gemengen dacks an enkem Kontakt mat hire Betriber stinn a se gutt kennen. Fir méi kleng Gemengen oder ländlech Gemengen, wou et kaum Betriber an Aarbechtsplaze gëtt, dierft dëst awer méi schwiereg sinn.

Als positivt Beispill kann een hei d'Gemeng Déifferdeng zitéieren. Si huet viru Joren e lokalen Job Center geschafen, wou d'Leit aus der Gemeng sech kënne mellen, wou se och Formatiounen ugebuede kréien. Dësen Job Center schafft ganz enk mat de Betriber aus der Gemeng zesummen, freet bei hinnen no, wat fir eng Besoine se hunn, a probéiert och, déi entspriechend Leit ze fanne respektiv eng passend Formatioun unzebidden. An deem Kontext... Gelift?

M. Nicolas Schmit, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration.-* Ass dat am Rapport festgehalen?

M. André Bauler *(DP), corapporteur.-* Dat ass eng Remarque, déi ech als DP-Vertrieder maachen. Ech wollt dat elo just nach soen, Här...

Une voix.- Da kéint ee jo do de Büro vun der ADEM erëm zoumaachen, wa si dat maachen.

M. André Bauler *(DP), corapporteur.-* Ech wollt dat nach just soen.

(Interruptions)

M. Jacques-Yves Henckes *(Onofhängeg).-* E bëssche schizophren, mä soss geet et.

Une voix.- Hien huet nëmmen d'Wourecht gesot bis elo.

(Interruptions diverses)

M. Carlo Wagner *(DP).-* ...verstitt Dir net d'Wourecht.

M. André Bauler *(DP), corapporteur.-* An deem Kontext...

M. le Président.- Ech géif lech bieden, dem Här Bauler nozelauschteren.

M. André Bauler *(DP), corapporteur.-* Ech sinn och geschwë fäerdeg. An deem Kontext hu mech - ech soen dat ausdrécklech dann als DP-Spriecher - déi Responsabel vum Déifferdenger Job Center drop opmierksam gemaach, dass déi regional Antenn vun der ADEM bis haut nach net a Kontakt mat hinne getrueden ass. Dëst ass an eisen...

M. Nicolas Schmit, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration.-* Oder si mat der ADEM!

M. André Bauler *(DP), corapporteur.-* Ben, et ass ëmmer béidsäiteg, Här Minister. Et ass ëmmer réciproque. Et ass ëmmer eng Saach vu guddem Wëllen.

M. Nicolas Schmit, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration.-* Dat gëtt mech awer Wonner…

M. André Bauler *(DP), corapporteur.-* Mä ech denken, dass d'ADEM do bestëmmt den éischte Schrëtt ka maachen.

Dëst ass a mengen Ae jiddefalls, an eisen Aen e gudde Beleg dofir, dass d'Struktur veränneren näischt brëngt, wann een net och d'Kultur, d'Mentalitéit, d'Aart a Weis fir ze schaffen ännert. Wat brëngt et, regional Antennen opzebauen, wa se net mat de lokalen Initiativen zesummeschaffen, wann een also einfach nom Schema X weiderfiert? Dat froen ech mech als Spriecher vu menger Fraktioun.

Här President, mat dësem Débat eleng ass nach kengem Chômeur gehollef, ass nach keng nei Aarbechtsplaz geschafen - dat wësse mer alleguer -, ass nach kee Jonke besser ausgebilt an orientéiert. Dësen Débat kann nëmmen en éischten Usaz fir eng wierklech Reform vun eiser Aarbechtsmaartpolitik sinn. Mir brauchen e kloert Gesamtkonzept, wann et ëm d'Bekämpfung an ëm d'Vermeide vun Aarbechtslosegkeet geet.

Fir dass et zu engem regelrechte Paradigmewiessel kënnt, brauche mer also e resolut Ëmdenken, also eng nei Kultur an der Vermëttelung an an der Betreiung vu Chômeuren. Mir brauchen eng aner Schoulpolitik an eng nei Kultur an der Orientéierung vun deene Jonken. Mir brauchen eng Reform vun de Beschäftegungsinitiativen, mir brauchen eng Wirtschaftspolitik, déi Aarbechtsplaze fir ënnerschiddlech Kategorië vun Demandeurs d'emploi schaaft.

Aarbechtsmaartpolitik, Wirtschafts- a Sozialpolitik mussen enk matenee verknëppt sinn, soss reduzéiere mer de Chômage net, a scho guer net de strukturell bedéngte Chômage.

D'Erausfuerderung vun der Aarbechtsmaartpolitik besteet doranner, sech nees op d'Schafe vun Aarbechtsplazen, vu reelle Plazen ze fokusséieren. Mir mussen et fäerdegbréngen, dass mir wéi an deene leschte Joren och weiderhin nei Plaze schafen, a gläichzäiteg musse mer derfir suergen, dass méi vun deene Plaze vun den Demandeurs d'emploi an net vu bausse besat ginn. Dat geet awer nëmme mat enger anerer Politik, dat geet nëmme mat enger besserer Formatioun a Weiderbildung. Dat geet nëmme mat reforméierte Chômagemoossnamen, dat geet nëmmen, wann d'Kommissioun (veuillez lire: d'Regierung) bereet ass, d'Pisten, déi vun der Kommissioun opgezeechent goufen, ëmzesetzen.

Ech soen lech Merci.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. le Président.- Merci dem Här Bauler.

Ech wollt awer hei eng generell Bemierkung maachen. Ech hunn elo den Här Bauler ausschwätze gelooss, mä ech mengen, et ass nach ëmmer esou gewiescht an deem Haus, an ech mengen, mir sollen och dorobber insistéieren, datt eng kloer Trennung tëschent deem ass, wat e Rapporteur ass, an deem, wat e mandatéierte Spriecher mécht. Well ech mengen, den Här Bauler huet dat elo versicht, dat war awer net ëmmer esou kloer, an dofir géif ech wierklech drëm bieden, datt mer do an Zukunft eng kloer Trennung maachen.

Merci.

Une voix.- Très bien!

M. le Président.- Als nächste Riedner ass den Här Ali Kaes agedroen. Här Kaes, Dir hutt d'Wuert.

Débat

M. Ali Kaes *(CSV).-* Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech wëll fir unzefänken de Corapporteuren, dem Här Negri an dem Här Bauler, Merci soe fir hire mëndlechen a schréftleche Rapport.

De Kontext vun dësem Débat d'orientation ass, mengen ech, bekannt: Mir duerchliewen zanter Enn 2007/Ufank 2008 eng vun de schwéierste Finanz- a Wirtschaftskrise vun der jéngster Geschicht. De Statec geet dovun aus, dass eise PIB am Joer 2013 ëm 1% klamme wäert. Dëse Wuesstum läit awer wäit ënnert deem vun de Jore '95 bis 2007, wou den Taux de croissance an der Moyenne bei jährlech 5% louch.

Och d'Europäesch Kommissioun rechent no engem rezessive Joer 2012 mat enger liichter Stabilisatioun am Laf vum éischten Hallefjoer 2013. Ee Grond fir dës zréckhalend Previsioune sinn zum engen d'Erfahrungen aus der Vergaangenheet. Oft hu mer geduecht, dat Schlëmmst iwwerbréckt ze hunn, an da koum op en Neits e Réckschlag. Eis moros wirtschaftlech Lag ass awer zum aneren och duerch e schwaacht privat Konsumverhalen a wéineg Invester geprägt, vläicht och doduerch bedéngt, dass d'Kreditter fir déi kleng an déi mëttel Betriber dach awer limitéiert sinn. Iwwer 2013 eraus gëtt nëmme mat engem timiden Opschwong gerechent.

Dir Dammen an Dir Hären, virum Hannergrond vun dëse Prognose gesäit et och net ganz roseg um Aarbechtsmaart aus. 2012 huet de Chômage an Europa d'10%-Barrière iwwerschratt. Negativ Entwécklunge gouf et souwuel bei de Frae wéi och bei de Männer. Meng Kolleegin Diane Adehm wäert an hirer Interventioun hei op dësem Plateau méi spezifesch op déi berufflech Situatioun…

(Interruption)

...op déi berufflech Situatioun vun de Fraen agoen.

An der Eurozon läit d'Aarbechtslosegkeet mëttlerweil souguer bei 12,1%. An absoluten Zuelen ausgedréckt sinn europawäit méi wéi 26 Millioune Leit op der Sich no enger Aarbecht. Déi niddregst Tauxe begéine mer laut Eurostat an Éisträich mat 4,7%, an Däitschland mat 5,4%, mä och an Holland gesäit et verhältnismëisseg gutt aus.

An anere Länner wéi Spuenien, Griichenland läit de Chômagetaux wäit iwwert der 20%-Mark: a Spuenien 26,7%, a Griichenland 27,2%. An anere Wierder ass do méi wéi all véiert Persoun ouni Aarbecht.

Nach méi dramatesch gesäit et am Beräich vum Jugendchômage aus. Laut Eurostat läit de Jugendchômage, dat heescht d'Aarbechtslosegkeet vun deene Jonken ënner 25 Joer, a Griichenland bei 59,1%, a Spuenien bei 55,9% an an Italien an a Portugal bei knapp 40%. D'Zoustänn an deene Länner sinn also ganz dramatesch. Seng Aschätzung zu der Aarbechtslosegkeet bei deene Jonken hei zu Lëtzebuerg wäert mäi Frënd a Kolleeg Serge Wilmes eis herno liwweren.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wann ech mer d'Statistiken an de südleche Länner vun der EU ukucken, da si mer hei zu Lëtzebuerg bis elo u sech mat engem bloen A dovukomm. D'Offer un Aarbechtsplazen hëlt weiderhin zou. D'ADEM beziffert déi besaten Aarbechtsplazen hei zu Lëtzebuerg op 382.779 Posten, dat si gutt 8.000 Aarbechtsplaze weider wéi ee Joer virdrun. Déi grouss Majoritéit vun dësen neien Aarbechtsplazen ass an der Privatwirtschaft geschafe ginn. An trotzdeem ass eise Chômage mat 6,4% esou héich wéi nach ni. A grad dat muss eis ze denke ginn, och wa mer am europäesche Verglach nach ganz gutt ofschneiden.

Enn Mäerz 2013 waren hei zu Lëtzebuerg 17.031 Persounen ouni Aarbecht. Dat sinn der 17.031 ze vill. Derbäi kommen nach iwwer 4.000 Persounen, déi vun enger Aarbechtsmesure profitéieren, wat de Chiffer vu Leit ouni stabilt Aarbechtsverhältnis op 21.485 Persounen uwuesse léisst.

Duerch sougenannten intern Flexibiliséierungsmoossname konnten eng Partie vu Leit am Aarbechtsprozess gehale ginn, déi soss ganz sécher och nach an de Chômage gefall wieren. Ech denken hei zum Beispill un de Chômage par-

tiel, wat sécherlech e ganz gutt Gesetz ass a wat sécherlech eng ganz gutt Mesure ass. Dëse Modell gëtt et iwwregens och déi eng oder déi aner Kéier am Ausland, zum Beispill an Däitschland, wou 2009 1,5 Millioune Leit vun där Mesure profitéiert hunn. Hei zu Lëtzebuerg hunn am Ganzen 39 Betriber fir de Mount Mee 2013 eng Demande op Chômage partiel gemaach. Vun de 4.913 concernéierte Salariéë kënne viraussiichtlech 2.714 Persoune vun der Kuerzaarbecht profitéieren. Hir Aarbecht, hir Aarbechtsplaz bleift hinnen also domadder erhalen.

All dës Chiffere loossen déif blécken. Et war an et bleift wichteg, dës Donnéeën ze analyséieren an ze kucken, wéi d'Politik dëser Evolutioun entgéintwierke kann. Et soll een awer bei allem Äifer net vergiessen, dass d'Politik zwar de Kader setze kann, d'Aarbechtsplaze mussen a ginn awer och an Zukunft an de Betriber geschafen.

Dir Dammen an Dir Hären, d'Kris huet eis op en Neits gewisen, dass e gudde Schoulofschloss zwar net direkt gläichbedeitend ass mat enger Jobgarantie, an dach hunn déi Leit mat engem gudde Schoulofschloss et däitlech méi einfach, eng Aarbecht ze fannen, a lafen deemno och net Gefor, laangfristeg an de Chômage ze rutschen.

Fir Leit, déi méi Schwieregkeeten hunn, sech um primären Aarbechtsmaart erëmzefannen, hat u sech d'Politik schonn am Joer 2006 den Terrain preparéiert. Meng Virriedner hunn op dëser Plaz schonn op den CIE respektiv den CAE verwisen. Dës Mesurë goufen u sech deemools iwwert deen ominéise Projet de loi 5611 agefouert.

Bon, vill Studente vun deemools kënne sech nach ganz sécher un de Gesetzestext erënneren, well en huet dach awer fir ganz vill Oprou gesuergt. Och wann de François Biltgen dowéinst vill kritiséiert ginn ass, si mer mam Gesetz vum 22. Dezember 2006 iwwert de Maintien dans l'emploi u sech nei Weeër gaangen. Ech wëll dofir hei op dëser Plaz dem François Biltgen e ganz grousse Merci soe fir dëse Courage.

Laut enger CEPS/Instead-Etüd sinn d'Resultater vum CIE a vum CAE, wéi se mam Gesetz vun 2006 ugestëmmt goufen, duerchaus encourageant. Et gouf nämlech festgehalen, dass e Bénéficiaire vun engem CIE zumindest op kuerz Siicht besser Chancen huet, eng Ustellung ze kréien, wéi dat ouni CIE de Fall ass. A Prozenter ausgedréckt leie seng Ustellungschancen nämlech ëm 25% méi héich. Dat läit zum engen dodrun, dass den CIE eng definitiv Astellung vum Kandidat promouvéiert, well den CIE nëmmen accordéiert gëtt, wann de Patron dem Kandidat eng reell Perspective d'embauchage an Aussiicht stelle kann. Zum anere kann de Kandidat sech an enger Entreprise beweisen - eng Chance, déi en ouni CIE vläicht ni kritt hätt.

Beim CAE gouf eng Steigerung vu 6% vun den Astellunge festgestallt, souwuel op kuerz wéi op laang Siicht. An anere Wierder, wann 32% vun den Aarbechtssichenden no sechs Méint eng Ustellung fonnt hunn, sou hu bei de Kandidate vum CAE 38% eng Plaz fonnt. No 18 Méint louch den Taux d'emploi bei 56% um Niveau vun den CAE-Bezéier am Verglach zu 50% bei deenen aneren.

Dës liicht Progressiounen erkläre sech doduerch,…

M. le Président.- Här Kaes, erlaabt Der, datt d'Madame Loschetter lech eng Fro stellt?

M. Ali Kaes *(CSV)*.- Selbstverständlech!

M. le Président.- Madame Loschetter!

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng)*.- Merci. Mäi Kolleeg huet elo just geschwat vum CAE a gesot, datt deen eng Effikassitéit hätt vu ronn 6%, an ech wollt mäi Kolleeg froen, ob hien och weess, wat dat kascht pro Joer, déi Effikassitéit vu 6%.

Wann en dat net wéisst, kann ech him soen, datt dat ronn fënnef Milliounen d'Joer kascht! An ob mäi Kolleeg da mengt, ob de Rapport qualité/prix effikass wier.

M. Ali Kaes *(CSV)*.- Also, ech kann der Madame Loschetter just hei soen, dass mer sécher an der Vergaangenheet eng ganz Rei Mesurë gemaach hunn, déi méi oder manner effikass waren. Fakt ass, dass, wa mer net eng Rei Saache probéieren a wa mer net versichen, nei Iddien ze développéieren, an dat do war eng a si huet dach awer e bestëmmtent Resultat bruecht,…

Elo kënne mer ganz laang hei driwwer diskutéieren, ob dat duergeet. Ech gi souguer der Madame Loschetter recht, dass et net duergeet, dass et u sech besser misst sinn. Ech muss awer soen, soulaang wéi mer..., mat all Initiativ, wou mer ee méi aus enger prekärer Situatioun eraushuelen, wou mer engem méi d'Chance ginn, eng definitiv Aarbechtsplaz ze fannen, mat all Engagement an déi Richtung, mengen ech, maache mer ganz sécher eppes an déi gutt Richtung.

A mir kéinten elo laang driwwer diskutéieren an da kéinte mer a ville Beräicher hei am Land, wou mer Geld investéieren, driwwer diskutéieren, ob iwwerall déi néideg Effikassitéit ginn ass, déi mer eis am Virfeld do erwaart hunn.

Wéi gesot, d'Zil...

Plusieurs voix.- Très bien!

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng)*.- … Evaluatioun gemaach ginn.

Une voix.- Fir hien ass dat net wichteg.

M. Gilles Roth *(CSV)*.- Loosst lech net provozéieren!

M. Ali Kaes *(CSV)*.- Ech loosse mech net provozéieren. Ech wollt just der Madame Loschetter léif a fein dorop äntwerten.

(Hilarité)

Wéi gesot, dës liicht Progressiounen erkläre sech doduerch, dass den CAE, anescht wéi den CIE, net als primäert Zil d'Embauche vum Kandidat verfollegt. Et geet eben drëms, Leit bis 30 Joer, déi mindestens dräi Méint bei der ADEM ageschriwwe sinn, eng Aussiicht op Formatioun ze bidden, souwuel theoretescher wéi praktescher Natur, fir se doduerch an enger zweeter Phas nun ebe besser vermëttelt ze kréien.

An do hänkt et och ganz kloer vun der Situatioun um Aarbechtsmaart natierlech of, wéi vill Plazen an deene Qualifikatiounen u sech ausgewise sinn, an deementspriechend gëtt et och méi oder manner Chancen eben, fir déi Leit ënnerdaach ze bréngen.

Alles an allem muss ee ganz einfach soen, dass à ce stade dës zwou Initiativen dach eng éischter positiv Bilanz opzeweisen hunn. Beim CAE sief awer, an dat ginn ech gären zou, nach ze bemierken, dass et ëmmer nees virkomm ass, dass déi concernéiert Jugendlech sech falsch Hoffnunge gemaach hunn - oder gemaach kruten awer och - op eng definitiv Astellung an deem öffentleche Service, wou se hire Stage gemaach hunn. Dat war awer ni, ech mengen, dat ass kloer, den Objektiv vun dëser Mesure, an dat wëll ech ganz einfach och nach eng Kéier…

(Interruption)

…hei soen.

Et wier ofschléissend wichteg ze wëssen, an dat ass dann eng Fro un den Här Minister, wéi vill Leit iwwert deen dote Wee eng Aarbechtsplaz fonnt hunn, ob et Zuele gëtt, wéi vill Leit do nach an deem Job sinn, dee se duerch d'CIEe respektiv d'CAEe fonnt hunn.

D'CIEen an d'CAEe si Mesuren, déi an der Praxis virun allem Jugendleche mat engem Minimum u Formatioun an un Know-how zeguttkommen. Leit, déi mir awer am meeschte Kappzerbrieches maachen, an dat misst objektiv jiddwerengem aliichten, sinn déi ouni Schoulofschloss. Déi passe ganz oft net an de Schema vum CIE a vum CAE.

Laut Zuele vun der ADEM si 45,2% vun allen Demandeurs d'emploi net iwwert déi néng Joer obligatoresch Schoul ewechkomm. Si hunn et am schwéiersten, duerno ënnerzekommen. Et verwonnert deemno och net, dass 62% vun de Laangzäitchômeure just déi néng Joer obligatoreschen Unterrecht absolvéiert hunn. Si sinn et, déi am schnellsten aus dem Aarbechtsprozess ausscheeden, oder si kommen iwwerhaapt net an den Aarbechtsprozess eran.

Et handelt sech hei zum engen ëm Persounen, déi virun der Kris nach eng Aarbecht haten, well déi wirtschaftlech Aktivitéit héich war, zum aneren ëm Jonker, déi ouni Ofschloss d'Schoulbänk verloossen a séier op d'Hëllef vum Stat ugewise sinn. A wa se dann eng Aarbecht haten, si si awer och erëm déi Éischt, déi aus der Aarbecht ausscheeden, fräi nom Prinzip „last in, first out"!

Mir mussen also alles drusetzen, fir dës Leit nees an e relativ stabilt Aarbechtsverhältnis ze kréien. An ech gesinn do verschidde Pisten, déi een hei kéint goen. Éischtens emol, an dat soen net ech, mä anerer, mä ech deelen déi Meenung, bekämpft een Aarbechtslosegkeet am beschte mat Aarbecht.

Ech kéint mer also gutt virstellen, dass Leit mat niddreger Formatioun ouni Weideres Aarbechten am allgemengen Interessi verriichte kënnen, sief et um Gemengenniveau oder op aneren Ebenen. Déi Leit mussen nees an den Aarbechtsprozess matagebonne ginn. Si mussen e Rhythmus kréien an eng Zort Wäertschätzung genéissen.

Hei kënnen, Dir Dammen an Dir Hären, d'Beschäftegungsinitiativen eng wichteg Roll spillen. D'Beschäftegungsinitiative verriichten nämlech schonn haut eng ganz wäertvoll Aarbecht, déi leider duerch eng Rei Problemer an där enger oder an där anerer Initiativ an de Schiet geréckelt gëtt.

Ech wëll dofir hei kloer soen, dass deen neie Finanzéierungsmodus vun de Beschäftegungsinitiativen, deen den Här Minister agefouert huet, ganz sécher méi eng iwwersiichtlech a kontrolléierbar Finanzgestioun erméiglecht.

Sënn an Zweck vun den Initiativen ass et, Leit ouni Aarbecht eng Méiglechkeet ze ginn, an Aarbecht ze bleiwen oder nees aktiv ze ginn an net nëmme Geld vum Fonds pour l'Emploi iwwerwisen ze kréien ouni Géigeleeschtung. Fir den Demandeur d'emploi ass dat en immens wichtegen Aspekt, sief et fir säi soziale Statut no baussen, sief et awer och, fir senge Kanner e Virbild ze sinn a sech gebraucht ze fillen.

Déi Leit, déi vun der ADEM bei eng Beschäftegungsinitiativ geschéckt ginn, sinn net ëmmer ganz einfach Profiller. D'Beschäftegungsinitiativ beschaaft deene Leit net nëmmen eng Aarbecht, déi se zum groussen Deel fir d'Allgemengheet leeschten, mä si betreit dës Leit och iwwert d'Aarbecht eraus. Si versicht, déi Leit ze verstoen, hire socioéducative Background ze verstoen, ze verstoen, fir wat dës Leit Schwieregkeeten hunn, sech um primären Aarbechtsmaart erëmzefannen. Nëmmen esou schaaft een d'Viraussetzung, si duerch geziilte Mesuren erëm un den normalen Aarbechtsmaart erunzeféieren.

M. Jacques-Yves Henckes *(Onofhängeg)*.- Och an de Chômage.

M. Ali Kaes *(CSV)*.- D'Beschäftegungsinitiativen hunn also net zum Zweck, dës Leit onendlech ze beschäftegen. Et geet drëms, si ze forméieren a se no maximal zwee Joer fit a flott fir den Aarbechtsmaart gemaach ze hunn.

Dofir wier et sënnvoll, wann den Här Minister no dem reng finanziellen Audit vun den Initiativen och en Audit géif maachen iwwert d'Schaffensaart a -weis an d'Effikassitéit vun den Initiativen. Dat heescht also analyséieren, dat heescht, et soll analyséiert ginn, awéifern déi Initiativen de Leit, déi dohi vermëttelt goufen, duerno um primären Aarbechtsmaart erëm eng Aarbecht verschafen.

Et muss een nieft dem Audit iwwert den Ëmgang mat öffentleche Gelder bei den Initiativen, dee méi wéi berechtegt ass - do brauche mer net ze diskutéieren -, och d'Fro klären, ob dës Initiativen aarbechtspolitesch effikass waren oder wéi ee se misst opstellen oder ëmstellen, fir hirem Objektiv respektiv dem Zil, dat d'Politik verfollegt, gerecht ze ginn.

Mä och Beschäftegungsinitiativen, Dir Dammen an Dir Hären, si keen Allheilmëttel. D'Zuel vun deene Leit, déi ze schwaach fir eis ëmmer méi komplizéiert Ekonomie sinn, hëlt extrem zou. Hei geet et drëms, zum Beispill an enger Économie solidaire Aarbechtsplazen ze schafen, déi hire Fäegkeeten entspriechen. Dëst géif sécher op eng positiv Aart a Weis zur Reduzéierung vun deene ronn 700 Milliounen Euro am Budget vum Fonds pour l'Emploi bäidroen.

Ech sinn awer och der Meenung, dass déi Leit direkt an Entreprisë misste kënnen ënnerbruecht ginn, an dofir musse mer en investorfrëndlecht Klima schafen, fir dass sech Entreprisen och dauerhaft hei usiedele respektiv sech weiderhin zum Standuert Lëtzebuerg bekennen.

Mir mussen eis och d'Fro stellen, wéi mer weiderhin eng Rei vun niddreg bezuelten Aktivitéiten an eiser Ekonomie behale kënnen. Wier et net méiglech, iwwert de Wee vun der Prime d'encouragement oder enger Aart Prime d'encouragement à l'embauche oder eng ähnlech Zoulag d'Patronen dozou ze bewegen, Leit mat ganz schwaache Profiller ze engagéieren?

D'Fro ass och, ob mer net als Stat op där enger Säit net méi solle subventionéieren, fir op där anerer Säit Geld ze spueren an domadder Beschäftegung ze erhale respektiv Beschäftegung ze schafen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, déi Zäiten, wou d'ARBED nach den Haaptemployeur war, sinn eriwwer. Mir gesinn awer, dass den Déngschtleeschtungssecteur net fir jiddwereen eng Léisung parat huet. D'Déngschtleeschtungen eleng ginn net duer, fir eng gutt Partie vun eise Laangzäitchômeuren erëm ze aktivéieren. Dofir musse mer eis, wéi gesot, opmaachen, fir och an Zukunft nei Industrien op Lëtzebuerg ze kréien. D'Kreatioun vum Haut Comité pour l'industrie, deen am Abrëll offiziell vun eisem Finanzminister a vun eisem Wirtschaftsminister an d'Liewe geruff ginn ass, ass e kloert Bekenntnis zu eisem Industriestanduert, an deem kann ech nëmme bäiflichten.

Ech widderhuelen dann och nach eng Kéier d'Wierder vun eisem Premierminister zu dësem Thema. Hie sot: „Ech wëll fir d'Industrie eng speziell Lanz briechen, well ech heiansdo den Androck hunn, d'Lëtzebuerger hätten d'Industrie net gär. Si ire sech fundamental, well d'Roll vun der Industrie an der genereller Wäertschöpfungsketten net klengzeschreiwen ass."

D'Promotioun vun der Industrie, Dir Dammen an Dir Hären, ass wichteg fir deen Deel vun der Gesellschaft, deen an deem Beräich säi Brout verdénge kéint, mä och fir eis Gesellschaft als Ganzes. Mir brauchen dofir e Mentalitéitswiessel, net nëmme bei de Politiker, mä virun allem bei de Leit.

All Aarbecht ass nämlech derwäert, geleescht ze ginn, wa mer eiser Gesellschaft als solcher en Déngscht domadder erweisen. Andeems mer anere Leit hëllefen, andeems mer eise Sozialsystem entlaaschten, andeems mer net méi ausschliesslech op der Täsch vum Stat leien, droe mer eisen Deel zu enger besserer Gesellschaft bäi.

Doriwwer eraus soll jiddweree sech bewosst ginn, dass déi Aarbecht, déi en aktuell schwéieren Häerzens verriicht, just eng Momentopnahm ass. Soubal d'Ekonomie erëm richteg dréit, vergréissere sech och d'Opportunitéiten um Aarbechtsmaart. Vläicht kann déi Aarbecht, déi ee gezwongenermoosse leescht, awer och mat der Zäit ganz einfach eng Häerzensugeleeënheet ginn.

Nach eng Kéier: En Ëmdenken ass néideg, fir dës Kris esou schuedfräi wéi iergendwéi méiglech ze iwwerstoen.

Och op europäeschem Plang, Dir Dammen an Dir Hären, schéngt dëst Ëmdenke bei de politesch Responsabelen ukomm ze sinn. Et gouf erkannt, wéi wichteg et ass, den Industriestanduert Europa ze verdeedegen. Et soll een net vergiessen, dass Europa zum Deel aus enger gemeinsamer Industriepolitik ervirgaangen ass. 1951 gouf d'CECA - d'Communauté européenne du charbon et de l'acier - gegrënnt vu Leit, jo, vu Leit mat Visioune vun engem gemeinsamen Europa, vun enger gemeinsamer Industriepolitik fir Europa.

Ech hoffen, dass den Aktiounsplang vun der Europäescher Kommissioun am Secteur vun der europäescher Stolindustrie ähnlech visionär ausfale wäert. Dëse soll jo am Juni vun dësem Joer presentéiert ginn.

Mä net nëmmen am Secteur vun der Industrie musse mer derfir suergen, dass genuch Personal zur Verfügung steet, fir der Demande gerecht ze ginn. Och an anere Secteure ginn haut an an Zukunft Leit gebraucht, déi mat béiden Hänn schaffe kënnen: am Horeca-Secteur, an der Logistikbranche, an der Landwirtschaft, am Konstruktiounsberäich, an dat grad duerch déi grouss Nofro no neie Wunnengen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech wëll hei net falsch verstane ginn. Déi Leit mat niddreger Formatioun sollen hei net stigmatiséiert ginn. Och si droen zu der Villfalt vun eiser Gesellschaft bäi.

Ech sinn d'ailleurs och der Meenung, dass en zukunftsorientéierten an en dynameschen Aarbechtsmaart sécherlech vill qualifizéiert Leit brauch. Dat heescht nach laang net, dass all Kand, all Schüler de klassesche Lycée packe muss an eng akademesch Carrière aschloe muss. Mir brauche ganz sécher Dokteren a Juristen an Ingenieuren, mä mir brauchen och gutt, ganz gutt qualifizéiert Handwierker. Wa mir gären hätten, dass eis Betriber méi jonk Leit ausbilden, méi Léierplazen ubidden, da musse mer kucken, dass net nëmmen den Inhalt vun der Beruffsausbildung stëmmt, mä da muss och eng reell Demande fir eng Beruffsausbildung existéieren.

An do muss ee sech d'Fro stellen, ob d'Politik ëmmer kohärent ass. Op där enger Säit, wéi gesot, hätte mer gären, dass d'Betriber méi Léierbouwen a -meedercher forméieren, mä op där anerer Säit: Wat maache mer eigentlech mat der Promotioun vun der Formation professionnelle? Wéi solle mir jonk Mënschen an deenen hir Eltere fir eng professionell Formatioun begeeschteren, wa mer all eis Energie drop verwenden, fir se Richtung Bac a Bac+ ze drécken, a wa se dann och nach grad an där Richtung op hallwem Wee scheiteren?

Méi héich Zuelen un Unisstudente sinn nämlech weder Synonym vun engem performante Schoul- a Bildungssystem, nach si se eng Äntwert op déi technesch Erausfuerderunge vun där moderner Aarbechtswelt. Mir brauchen eng zolidd Qualifikatioun fir eis Kanner, mä mir brauchen dowéinst nach laang net fir all Kand en Unisdiplom. Zum enge brauche mer also eng manner konformistesch Haltung zu den Ufuerderunge vun eisem Aarbechtsmaart, zum anere mussen d'Entreprisë vill méi aktiv an d'Gestaltung vun eise Formatioune matagebonne ginn.

D'Schoul, notamment an den technesche Beräicher, muss vill méi enk mat den Entreprisen zesummeschaffen. An dat schonn esou fréi wéi méiglech, well d'Schoulofbriecher sëtzen net op enger Dixième oder Onzième, dat fänkt scho vill, vill méi fréi un. Si solle schnellstméiglech eng praktesch Formatioun kréien, déi u sech um Aarbechtsmaart gebraucht gëtt.

Op där anerer Säit denken ech, dass een awer och d'Léierpersonal erëm méi no un den Aarbechtsmaart eruféiere misst, sief et, dass méi Leit aus de Betriber Coursen an d'Schoulen ofhale ginn, sief et och ëmgedréit.

(Interruption)

D'Proffe kéinten zum Beispill iwwert d'Summerméint déi eng oder déi aner Woch an e Betrib schnuppere goen...

M. Gast Gibéryen *(ADR)*.- Maacht eng Proposition de loi!

(Interruptions diverses)

M. Ali Kaes *(CSV)*.- Duerch hir Erfahrungen...

Si héieren et jo elo! Duerch hir Erfahrungen am Privatsecteur...

M. Gast Gibéryen *(ADR)*.- Maacht eng Proposition de loi!

M. Ali Kaes *(CSV)*.- ...si si bestëmmt besser opgestallt, fir de Schüler d'Besoine respektiv d'Ufuerderungen…

Une voix.- Gutt Iddi.

M. Ali Kaes *(CSV)*.- ...vun der Aarbechtswelt ze vermëttelen.

M. Gast Gibéryen *(ADR)*.- Très bien!

(Interruptions)

M. Ali Kaes *(CSV)*.- Wat d'ADEM mëttlerweil versicht ëmzesetzen, nämlech méi enk mat der UEL an anere patronalen Ënnerorganisatiounen zesummenzeschaffen,...

M. Gast Gibéryen *(ADR)*.- Endlech kënnt d'CSV emol mat konkrete Propositiounen!

M. Ali Kaes *(CSV)*.- ...kënnt dofir meeschtens ze spéit. Et ass op Septième, Huitième an Neuvième, wou d'Weiche musse gestallt ginn.

Och um Niveau vun der Formatiounsoffer léisst sech u sech nach villes, villes verbesseren. Och hei kënnen d'Entreprisen e wäertvollen Input ginn.

Wann ech virdrun iwwert d'ADEM geschwat hunn, wëll ech un dëser Stell där neier Direktioun och vill Stéiverméige mat op de Wee ginn. Ech hoffen och, dass d'Personalkarussell an der Direktiounsétage elo ofgeschloss ass. Et ass nämlech méi wichteg, mir diskutéieren iwwert d'Ausriichtung vun der ADEM wéi iwwert d'Nimm vun den Direkteren.

Ech wëll dann och drun erënneren, dass mer als Kommissioun informéiert goufen, dass d'ADEM beabsichtegt, 25 weider Placeuren oder, wéi een neierdéngs seet, Conseillers professionnels anzestellen. Ech fannen dat absolut néideg. Ech erwaarde mer awer, dass dës Leit haaptsächlech Leit sinn, déi am Privatsecteur hir Erfahrunge gemaach hunn, déi de Privatsecteur kennen a wou d'Aarbechtsvermëttlung, dovunner ginn ech einfach emol aus, nach méi effikass gestalt ka ginn, an dat am Interessi vun den Demandeurs d'emploi. An e puer Méint wäerte mer jo da wëssen, ob sech déi Neiastellunge bewährt hunn.

Ee Rapport misst eis mëttlerweil awer och scho virleien, nämlech dee vun der Commission de suivi wat d'Missiounen an d'Attributioune vun der ADEM ubelaangt. Ech wier frou, wann den Här Minister eis kéint soen, ob dëse jährleche Rapport scho prett ass an, wa jo, wéi dës Kommissioun d'Reform vun der ADEM gesäit a wéi eng aner Konklusiounen aus dem Rapport ervirginn. Sollt de Rapport nach net virleien, kéint den Här Minister eis jo vläicht soen, wéini dass mer mat deem ze rechnen hunn.

Dir Dammen an Dir Hären, ech hu mech elo laang mat den Demandeurs d'emploi mat niddrege Qualifikatioune beschäftegt. Dat ass och fir mech eng vun deene ganz grousse Suergen.

Et gëtt awer nach zwee aner Punkten, déi mech an der aktueller Debatt beschäftegen. Dat ass zum engen eng Folleg vun der Diskrepanz tëschent der Offer an der Demande un Aarbechtsplazen, zum aneren ass et d'Situatioun vun deenen eeleren Aarbechtslosen. Déi dierfe mer ganz sécher och net vergiessen!

Fir op mäin éischte Punkt zréckzekommen, denken ech do un déi Leit mat Spezialisatiounen, well déi eis feelen, jo, well déi eis an Zukunft méi wéi jee wäerte feelen. Wann ech mer nämlech op där enger Säit d'Demande op Aarbecht ukucken, sinn et der ganz vill mat niddreger Formatioun, déi eng Aarbecht sichen, op der Säit vun der Offer sinn awer haaptsächlech Plaze fräi fir Leit mat ganz spezifesche Profiller. Bei alle Beméiunge fir déi méi Schwaach dierfe mer dëse Volet och an Zukunft net aus den Ae verléieren.

Eréischt kierzlech hunn ech op der däitscher Tëlee e Reportage gesinn, aus deem ervirgoung, dass eleng der däitscher Wirtschaft bis 2025 sechs Milliounen héich spezialiséiert Aarbechtskräfte wäerte feelen. Op deem Gebitt wäert sech international eng enorm Konkurrenz opbauen, fir déi bescht Leit ze rekrutéieren. Mir kënnen elo schonn d'Weiche stellen, fir esou Leit auszebilden oder wann néideg op Lëtzebuerg ze lackelen. Dofir musse mer awer d'Besoine vun den Entreprisë kennen an eis Jugend och deementspriechend orientéieren.

Mir hunn an Däitschland éischt Héichrechnungen. Ech wier frou, wann den Här Minister eis an nächster Zukunft kéint matdeelen, wéi et hei zu Lëtzebuerg an e puer Joer mat der Demande no héich qualifizéierte Persoune weidergeet. Ech wier och frou, wann den Här Minister eis éischt Piste kéint opweisen, wéi hie gedenkt, dëser eventueller Pénurie ze begéinen.

Den zweete Punkt, deen ech hei wollt uschwätzen, ass d'Aarbechtslosegkeet bei deene méi Eeleren. Mir wësse jo, dass laang Zäit d'Leit encouragéiert gi sinn, fir an d'Fréipensioun ze goen. Dës Approche huet fundamental changéiert virum Hannergrond vun enger eelzender Gesellschaft. Wéi solle mer soss och eise Sozialmodell finanzéieren?

Och op europäeschem Niveau gëtt säit den 2000er Jore versicht, déi eeler Generatioun am Aarbechtsprozess ze halen. Fir déi, déi et net woussten: 2012 war dat europäescht Joer vum aktive Méi-al-ginn a vun der intergénérationneller Solidaritéit.

Aus CEPS-Etüde geet ervir, dass den Taux d'emploi bei den iwwer 50-Jährege bei nëmmen 53,7% läit. Mir sinn also nach wäit vum aktive Méi-al-ginn ewech. Vun de Senioren, déi am Mäerz 2012 bei der ADEM ageschriwwe waren, waren der 29% Géigestand - an dat ass extrem héich - vun externe Reklassementer an 13% goufen als handicapéiert agestuuft.

Mir wëssen och, dass de Laangzäitchômage vill méi heefeg ass bei de Seniore wéi bei all anere Kategorië vun Aarbechtssichenden. Et ass och bekannt, dass de Senioren aner Aarbechtsmesuren accordéiert gi wéi deene Jonken. Um Enn vum Mount Mäerz 2012 profitéiert dës Kategorie vu Leit zu 80% vu soziale Mesuren, dat heescht, si ginn en charge geholl vun A.s.b.l.en, verriichten Travaux d'utilité collective oder profitéiere vun temporäre Stagen, déi vum Service national d'action sociale organiséiert ginn. Nëmme 40% vun deene manner wéi 50-Jährege profitéiere vun esou Mesuren.

Do stellt ee sech dann d'Fro, ob dës Mesurë fir iwwer 50-Jähreg an där Form ubruecht sinn oder ob een do net vläicht op en anere Wee misst goen. Mir mussen zum enge no bausse méi staark fir dës sozioprofessionell Kategorie vu Leit werben, d'Entreprisë virun allem op d'Stäerkte vun erfuerene Mataarbechter hiweisen, mä och vill méi op d'Formation continue setzen. Mir sollen och e klore Message un déi Concernéiert riichten, dass si net vergiess ginn an dass och fir si d'Méiglechkeet fir eng zweet Carrière besteet.

Den Här Minister soll dëse Problem op alle Fall net aus den Ae verléieren an och d'Entreprisen an d'Flicht huelen. D'Patronat muss nämlech bereet sinn, dës erfuere Leit am Aarbechtsprozess ze halen, wat manifestement awer a verschiddene Secteuren net esou gemaach gëtt. Ech denken hei méi spezifesch un de Bankesecteur, wou Leit entlooss ginn an iwwer Jore Salairë bezéien, ouni mussen ze schaffen. Fir mech ass dat keng nohalteg Léisung!

Dir Dammen an Dir Hären, e leschte Punkt, deen ech an dëser Debatt wéilt uschwätzen, ass dee vun der Qualitéit vun der Aarbecht. De Patron deet nämlech gutt drun, sécher Aarbechtsplazen ze schafen, well nëmmen esou fidéliséiert hie seng Aarbechtskräften. D'Dereguléierung vun den Aarbechtskonditiounen ass a mengen Aen de falsche Wee an erhéicht ganz sécher de Chômage.

Wann ee sech d'Resultater vun enger rezenter Etüd vum Centre d'études de l'emploi ukuckt, da schneide mer u sech am Beräich vun der Qualitéit vum Emploi guer net esou schlecht of, an dat trotz der Kris.

Den CEE huet a senger Etüd verschidde Parameteren ënnersicht, dorënner d'Salairen, déi atypesch Aarbechtsformen - den Travail temporaire, den Temps partiel -, d'Aarbechtszäiten an den Équiliber Beruffs-/Privatliewen, d'Kompetenze wéi och d'Evolutioun vun de Carrièren an last but not least d'Representatioun vun de kollektiven Interessen, dorënner de Gewerkschaftstaux an d'Kollektivvertragsverhandlungen. Mat 0,02 Punkte leie mir am Spëtzepeloton. Mir schneiden also besser of, souguer vill besser of wéi zum Beispill eis däitsch Noperen.

Dorop solle mir opbauen an eis staark maache fir e soziale Wirtschaftsmodell!

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ofschléissend wëll ech soen, mir mussen et fäerdegbréngen, deene Schwaachen eng Aarbecht ze beschafen, andeems mer erëm Entreprisen op Lëtzebuerg kréien, déi hei produzéieren, dëst och iwwert de Wee vun der Économie solidaire.

An all eise Beméiunge fir dat schwächste Glidd an der Aarbechtsmaartketten däerfe mer awer net d'Besoine vun de Betriber no héich qualifizéierte Leit vernoléissegen. D'Responsabilitéit vun der Politik ass et, déi néideg Impulser ze ginn, fir dass mer éischtens méi schnell aus der Kris erauskommen an zweetens duerno, wann de wirtschaftlechen Opschwong nees do ass, gutt opgestallt sinn.

De Stat huet eng wichteg Roll ze spillen an enger sozialer Maartwirtschaft. E kann awer net alles maachen. Mir brauchen och e Mentalitéitswiessel bei de Leit. Mir musse proactif virgoen. Nëmmen esou kréie mer och de Chômage an de Grëff.

An deem Sënn soen ech Iech Merci fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. le Président.- Merci dem Här Kaes. Als nächste Riedner ass den Här Lux agedroen. Här Lux, Dir hutt d'Wuert.

M. Lucien Lux *(LSAP)*.- Här President, Dir léif Kolleeginnen a Kolleegen, erlaabt mer, am Ufank als President vun der zoustänneger Kommissioun zwou kleng Bemierkungen ze maachen: déi eng, fir alle Membere vun der Kommissioun, déi mat ganz vill Seriositéit an deene leschte Méint un deem Rapport geschafft hunn, Merci ze soen, an natierlech deenen zwee Rapporteuren, de Kolleege Bauler an Negri, an natierlech och der exzellenter Aarbecht, dat wësse mer, vun dem Sekretär vun der Kommissioun, dem Här Martin Bisenius, awer och dem Minister selwer, deen un, mengen ech, alle Sitzungen deelgeholl huet mat de Mataarbechter a Mataarbechterinne vum Ministère a vun der ADEM.

Déi zweet Bemierkung, déi ech wollt maachen, Här President, dat ass fir Iech recht ze ginn, dass ech och fannen, nodeem ech dem Här Bauler nogelauschtert hunn, bei allem gudde Wëllen, deen en hat, a bei der bonne Foi, déi ech em sécherlech zouschreiwen, dass an Zukunft eng Trennung tëschent Rapporteur a mandatéierte Spriecher vun der Fraktioun deem engen Discours an deem aneren Discours besser deet. Ech mengen, et gëtt méi eng kloer Visibilitéit, wann ee kloer gesäit: wat waren d'Meenungen an d'Recommandatioune vun der Kommissioun a wat sinn d'Meenunge vun där jeeweileger Fraktioun. Ech mengen, dass dat fir d'Zukunft sécherlech e bessere Prozedere wär an d'Debatt méi kloer géif maachen - mä wéi gesot, bei allem gudde Wëllen, deen ech sécherlech dem Kolleeg Bauler bei senger Interventioun och zouschreiwen.

Am Numm vun eiser Fraktioun wollt ech soen, dass mer dës Woch zwou wichteg Debatten hunn, haut déi iwwert d'Beschäftegungspolitik, muer iwwert d'Kompetitivitéit. An ech ginn all deene recht an deene leschten Deeg, déi soen: „En fait, tout cela se tient", et ass u sech eng Debatt.

A wann ee souguer nach driwwer erausgeet, da kéint ee souguer soen, dass déi Debatten, déi mer virun e puer Wochen am Rahme vum État de la nation iwwert de Programme de stabilité et de croissance haten an iwwert de Programme national de réforme, iwwert de PNR haten, och nach dozou gehéieren.

Ech mengen, alles ass u sech ausgeriicht op eng Fro, déi eis, mengen ech, alleguerten de Mëtteg hei beschäftegt, dat ass: Wéi kënne mer an der Beschäftegungspolitik, an der Wirtschaftspolitik der Dignitéit vun de Mënschen déngen, dass se eng Schaff hunn an dass se iwwer eng Schaff sech sozial an intellektuell en Épanouissement an der Gesellschaft fannen?

Dat ass en fait, mengen ech, de Fuedem, ob et dann e rouden, e schwaarzen, e gréngen, e bloen oder wat fir eng Faarf och ëmmer ass, dat ass de Fuedem, mengen ech, vun all deem, wat d'Wierke vun de politesche Mandatsträger, de Sënn vun der Politik iwwerhaapt duerstellt.

Wat ass also d'Finalitéit vun ekonomeschem Handelen? Wéi kënne mer et fäerdegbréngen, fir erëm méi Wuesstum ze kréien? Wéi kënne mer et fäerdegbréngen, fir Mënschen an Aarbecht a Beschäftegung ze kréien? A wéi kënne mer gläichzäiteg awer och - an dat sinn, mengen ech, keng Antécédenten (veuillez lire: an dat ass, mengen ech, keng Antithees) -, wéi brénge mer et fäerdeg, fir och derfir ze suergen, dass mer gläichzäiteg och gesond öffentlech Finanzen hunn? Wéi kënne mer et fäerdegbréngen, dass dat an engem Modell stattfënnt, dee sozial Gerechtegkeet mat sech bréngt, deen an enger Uerdnung stattfënnt, an enger gesellschaftlecher Uerdnung stattfënnt, déi der Kohäsioun vun der Gesellschaft och kann déngen?

Ech si besonnesch houfreg iwwer ee Fait an deem Rapport, dat ass, dass mer no laangen Diskussiounen et fäerdegbruecht hunn, e ganz breede Konsens, fir net ze soen eng Unanimitéit an der Kommissioun ze hunn iwwer ee ganz wichtege Prinzip, nämlech deen, dass, wéi ech gesot hunn, deen Dräieck, dat Dreigestirn tëschent Wuesstum an Aarbechtsplazen, tëschent öffentleche Finanzen, déi gesond solle sinn, an tëschent sozialer Kohäsioun, dass dat de Kinnekswee ass an dass all Versich, fir dat ze maachen - an de Kolleeg Ali Kaes huet dat zum Schluss nach eng Kéier däitlech gemaach -, dat ze maachen an enger Niddreglounpolitik, wéi mer se ënner anerem an Däitschland gesinn,...

Ech wonnere mech ëmmer, wann ech de Fernseh do kucken - déi Débaten, déi do gefouert ginn - an héieren, dass et do Leit gëtt, déi 400 Euro de Mount kréien, déi 600 Euro, 700 Euro de Mount kréien an engem Land, wat jo och dach en deiert Liewen huet, wann een dat heiansdo kucke geet an erlieft.

Ech mengen, dass dee Konsens do, dee mer fäerdegbruecht hu fir eise Lëtzebuerger Modell, e ganz wichtege Konsens ass, dass mer soen, et kann net um Bockel vun de Leit ausgedroe ginn, vun hirer sozialer Dignitéit. An dozou gehéiert, mengen ech, och en uerdentlecht Aarbechtsrecht, sécherlech, wat genuch Flexibilitéit huet, fir dass Betriber kënnen ootmen, fir dass d'Kompetitivitéit och stattfënnt. Mir sinn an enger Kompetitioun. Mir sinn net naiv. Mir sollen net naiv sinn, mä mir sollen et, mengen ech, net maachen um Bockel vun deene Leit. An dofir mengen ech, nieft deem Konsens do stellt ee jo elo e bëssen an Europa fest, dass déi eesäiteg, ausschliesslech op monetär Froen, ausschliesslech op Defizit- a Scholdenofbau geriichte Politik amgaangen ass, wierklech definitiv hiren Échec ze constatéieren.

A wann een net nëmmen iwwer Lëtzebuerg schwätzt, ech hunn de Moie mer nach eng Kéier d'Zuelen ugekuckt vum Jugendchômage a Griichenland: 59%! 59% vun de Jonken ënner 25 Joer a Griichenland hu keng Schaff! A Spuenien sinn et der 56, an Italien an a Portugal 38%. Da leie mir mat 18% nach ënnert dem Duerchschnëtt, mä nach ëmmer wäit ze héich fir dat, wat mer an deene leschte Joren hei gewinnt waren, an déi Kollateralschied, déi d'Bankekris säit 2008 an all Vollekswirtschaften eragedroen huet, kréie mer natierlech och hei ze spieren.

Hei si Länner derbäi, ech huelen zum Beispill elo Griichenland an ech huele Spuenien, déi gemengt hunn, si missten hiert Aarbechtsrecht zum Beispill total dereguléieren, si missten dat total opmaachen. Dat war keng Äntwert op d'Kris. An et gesäit een un den Zuelen, déi ech Iech elo genannt hunn, an u villen aneren, dass dat net de Wee war. D'Kompetitivitéit, de Wuesstum, d'Aarbechtsplazen an d'sozial Kohäsioun, dat ass e Ganzt. An dat muss een als Ganzt gesinn. Op d'Équilibere kënnt et un, déi een tëschent deene fäerdegbréngt.

An ech hunn, mengen ech, gëschter an der „Libération", an der franséischer Zeitung e Sondage gelies, deen europawäit gemaach ginn ass, deen och munches ausseet iwwert dat, wat dat politesch a gesellschaftlech an eise Gesellschaften heescht: D'Confiance an d'Dirigeanten an deenen eenzelne Länner läit an Italien nach bei 25% - dat wonnert een net! -, läit a Griichenland nach bei 22%.

An och op déi Fro, déi gefrot gëtt, ob d'europäesch Integratioun e positive Bäitrag ass fir de Renforcement vun eise Wirtschaftspolitiken, äntwerten zum Beispill a Griichenland nach 11%, dass se dat mengen. Oder: „Sidd Der favorabel zu der Europäescher Unioun?" Dat mengen a Griichenland nach 30%! Och dat, mengen ech, ass eng politesch Kris, eng gesellschaftlech Kris, déi sech no där sozialer an där ekonomescher gemaach huet.

Ech hunn elo wéi Dir alleguer gelies, dass Berlin a Paräis den 28. Mee eng grouss Initiativ wëlle starte fir géint d'Jugendaarbechtslosegkeet virzegoen. Dat gëtt souguer en „new deal" genannt, mat neie Subventiounen, mat Investitiounen, mat Kreditter, Kreditvergaben, Erliichterung vu Kreditter an esou virun.

Dat kann een natierlech begréissen, mä et ass och e bëssen den Deal vum schlechte Gewëssen, deen, mengen ech, hei ausgedréckt gëtt. All déi Initiativen do hätten an deene leschte Méint a Jore schonn éischter kënnen ugepaakt ginn.

Ech wollt am Numm vun eiser Fraktioun zu deem Rapport, dee vun de Kolleegen Negri a Bauler hei virgedroe ginn ass, just nach dräi punktuell Remarquë maachen, wat eis vläicht am meeschten um Häerz - oder um Mo - läit, wéi Der et wéllt huelen.

Déi éischt ass - an ech mengen, meng Virriedner hunn dat alleguerte scho betount -, dat ass déi verréckte Situatioun, déi mer dach an dësem Land hunn, dass mer säit 2008, säit dem éischte Joer vun der Kris an héchstwahrscheinlech als eenzegt Land an der Europäescher Unioun netto 38.000 nei Aarbechtsplaze geschafen hunn, 38.000 nei Aarbechtsplazen, an am selwechten - am selwechten! - Rhythmus ginn d'Aarbechtslosegkeet an d'Jugendaarbechtslosegkeet zu Lëtzebuerg an d'Luucht.

Dat, wat mer also hei feststellen, dat, wat genannt gëtt déi Inadéquatioun vun där Situatioun, déi mer feststellen, ass eng, déi mer am meeschte musse versichen, an de Grëff ze kréien. Ech maache sécherlech hei keen Discours, fir net och derfir ze suergen, dass vill Frontalieren an deene leschte Joren, och an der Kris, e Gros, heiansdo eng écrasant Majoritéit vun deenen neien Aarbechtsplaze fir sech geholl hunn. Dat hëlleft sécherlech am europäesche Prozess an, esou denke mer, och deenen Aarbechtsmäert am noe Frankräich, an Däitschland an an der Belsch. Mä ech mengen, eis Aufgab ass un éischter Stell, prioritär derfir ze suergen, dass eis Résidenten, jonk Leit, mëttlerer oder eelerer, dass déi prioritär un déi Aarbechtsplaze kommen.

An dofir waren déi Diskussiounen, an ech huelen eng eraus vun deenen, déi mer gefouert hunn, déi mer awer hänke bliwwen ass, dat ass déi mat der Goodyear, déi eis gesot hunn, dass se an Zesummenaarbecht mat de Consultanten um Niveau vun der ADEM säit Joren et fäerdegbréngen, prezis Programmer ze maachen, déi derfir suergen, dass se praktesch keng Frontaliere méi agestallt hunn a fir all hir nei Aarbechtsplaze Résidenten agestallt gi sinn.

Ech mengen, dass dat Zesummewierken och an der ADEM tëschent deenen ale sougenanntenen „Placeuren", haut „Conseilleren", an deene Consultanten, déi dobaussen nach méi um Terrain schaffen, dass dat, mengen ech, e Kinnekswee ass, fir derfir ze suergen, dass ee prezis Programmer mat den Entreprisë mécht. Ech mengen, dat geet net duer, wann een dat vum Büro aus der ADEM mécht. Ech mengen, do muss een erausgoen an do muss eng Mentalitéit op deenen zwou Säite sinn, fir fäerdegzebréngen, dass dat geet. An dozou gehéieren natierlech - an dat hu mer jo oft an der Kommissioun diskutéiert - all déi Programmer um Niveau vun der Formatioun, vun der Weiderbildung, vun dem Ëmsetzen elo vun der Garantie jeunes, déi jo elo och usteet.

Eng zweet Remarque, déi ech wëll maachen opgrond vum Rapport, ass déi: Mir hu vu villen, déi mer begéint hunn an eisen Aarbechten, och aus den Entreprisen, gesot kritt, et gëtt e grousse Mentalitéitsproblem. Et gëtt e Problem an de Käpp engersäits vu jonke Leit, déi vläicht net äifreg genuch sinn, fir derfir ze suergen, eng Aarbecht ze fannen, déi moies net aus dem Bett kommen, fir wierklech tough sech där Konkurrenz do ze stellen. Et gëtt och Elteren, déi mengen, et wär nëmmen den Épanouissement vun hire Kanner, wa se beim Stat oder op der Gemeng schaffen. Alles dat dote kann et ginn a gëtt et och wouméiglech.

Mä loosse mer awer soen, dat ass keng Einbahnstrooss, déi Fro vu Mentalitéit. Ech si laang genuch derbäi, fir ze wëssen, dass et mech awer och stéiert, wann ech gesinn, dass déi Secteuren, de Commerce, huele mer de Commerce an d'Horeca, déi Secteure sinn, wuer Résidenten am mannste gäre ginn.

Dat huet natierlech och Ursaachen. Dat huet och Ursaachen: dass mer säit Jore mat deene Secteuren zum Beispill amgaange sinn ze streiden iwwert d'Noutwendegkeet vu Kollektivverträg. Dat huet och domat ze dinn, dass besonnesch an deene Secteuren do vill Stonnen an Iwwerstonnen net bezuelt ginn. Dat huet domadder ze dinn, dass do d'Aarbechtsrecht oft net esou eescht geholl gëtt, wéi et misst eescht geholl ginn. Dat heescht: eng Betribskultur, déi noutwendeg wär och an deene Secteuren, fir dass dat dote wierklech en Échange ass tëschent de Leit, déi eng attraktiv Schaff sichen, wou se sozial an, wéi ech gesot hunn, intellektuell och en Épanouissement fannen. An ech mengen, do sinn déi zwou Säite gefuerdert, Messagen ze ginn, déi dozou bäidroen, dass et Attraktivitéit gëtt an dass d'Leit och gären an déi Beräicher do schaffe ginn.

Déi drëtt a lescht Remarque wëll ech maachen, niewent all deenen, déi scho gemaach gi sinn, ech wëll déi net widderhuelen, dat ass - an ech mengen, dass den Aarbechtsminister Nicolas Schmit do fir d'éischte Kéier dach versicht huet, dat elo méi prezis unzepaken -, dat ass d'Noutwendegkeet vun der Evaluéierung vun de Moossnamen.

Et kann net sinn, dass mer - an ech war schonn derbäi, wéi am Ufank, an der Mëtt vun de 70er Joren, '78 war dat éischt Gesetz iwwert d'Moossname vum Emploi des jeunes - dass mer einfach Moossnamen hunn a dass mer se, well et eis während deene Joren do och finanziell gutt gaangen ass, einfach weiderféieren, ouni prezis permanent eis eng Kultur ze gi vun der Kontroll, vun der Evaluéierung, vun der Bilanzéierung, fir ze kucken: Wéi ass d'Relatioun tëschent dem Coût an der Effikassitéit?

Esou Instrumentarien däerf sech net nëmmen de Privatsecteur stellen. Ech mengen, och den öffentleche Secteur muss sech där Kultur do ënnerwerfen. An dofir ass et gutt, dass mer elo eng Rei vu Moossnamen... An ech mengen, dat Gesetz iwwer CAE an CIE ass jo schonn e Resultat gewiescht vun enger preziser Evaluéierung, déi de Minister och bausse mat der Universitéit, mam CEPS an esou viru gemaach huet. D'Diskussioun elo iwwert d'Aide au réemploi an anerer, iwwert d'Préretraite-solidarité, stellt een, och wann dat oft dann Diskussioune sinn, wou ee sech och Kritike muss stellen. Mä ech mengen, et ass awer noutwendeg, dass mer dem Minister soen, dass mer heibannen als Chamber hannert där Politik vun Evaluéierung a vu Bilanzéierung stinn an dass déi soll weidergefouert ginn.

Ech wëll iwwert déi dräi Moossnamen, iwwert déi dräi Remarquen eraus soen, dass fir eis och am lëtzebuergesche Kontext et noutwendeg ass, wa mer dat am europäesche Kontext soen, dass et fir de lëtzebuergesche Kontext och noutwendeg ass, wa mer iwwer Wuesstum an Aarbechtsplaze schwätzen, dass mer och do zum Beispill an der Budgetspolitik derfir gesuergt hunn, dass den Investitiounsvolume mat 1,7 Milliarden Investitiounen... Am Budgetsprojet 2013 hutt Der elo dee Plang, deen de Wirtschaftsminister virgeluecht huet, fir deenen Entreprisen, wou de Stat d'Soen huet, wierklech ze hëllefen, an doriwwer wäerte mer muer sécherlech schwätzen, ze hëllefen och iwwert déi 2,5 Milliarden an deenen nächste fënnef Joer, Investitiounen ze tätegen, fir de Standuert ze verbesseren, awer och derfir ze suergen, dass et Opträg gëtt, an e Bäitrag ze leeschten zu enger Wuesstumspolitik.

Wéi och, an dat gehéiert dann och dozou, dass een och an engem Mooss, dat een Équiliber duerstellt, och fir Kafkraaft suergt. Dofir, mengen ech, sinn och d'Augmentatioune vum Mindestloun, déi zwou, déi mer gemaach hunn an dëser Legislaturperiod, déi lescht nach viru Kuerzem, mä ech mengen, och aner Initiativen noutwendeg, fir dass d'Kafkraaft och noutwendeg ass (veuillez lire: och geséchert ass) an dass mer keng Austeritéitspolitik maachen, wéi mer se a ville Länner an deene leschte Méint a Joren erlieft hunn an déi zu net ganz vill gefouert huet.

Ech denken also, dass, Här Minister, an där Konklusioun, déi ee kann zéien iwwer Är Aarbecht, mer jiddefalls feststellen - an ech maache keng Bewäertung, den Här Bauler huet eng gemaach, ech ka mech där ganz gären uschléissen -, dass et noutwendeg war, déi Reform vun der ADEM endlech ze maachen. An elo kann ee laang diskutéieren, ob een nach hei an ob een nach do soll..., mä en fait hu mer awer eng Rei vun Instrumenter geschafen, déi elo mat Liewe musse gefëllt ginn. Well de Gesetzestext ass eng Saach, och dat, wat d'Leit dorauser maachen, wat an hire Käpp, an hirer Mentalitéit ëmgesat gëtt, Conseilleren, Consultanten, Responsabeler, wéi se all heeschen, an, mengen ech, dat gëllt och an de Gemengen an an de Privatentreprisen, ech mengen, do geet et ëm eng Conscience, ëm eng Bagarre, déi ze féieren ass, fir virun allem eise Jonken, mä och all deenen aneren Aarbecht a Beschäftegung ze ginn.

An ech mengen, dass een awer muss feststellen, dass niewent der Reform och d'Tatsaach, dass zum Beispill eng ganz Rei vun Agencen derbäikomm sinn, dass eng ganz Rei vu Personal, vu Placeuren, haut Conseilleren, derbäikomm sinn, weist, mengen ech, dass de Minister do schonn eng ganz Rei vun Äntwerte ginn huet.

Ech wëll doriwwer eraus zum Schluss dräi punktuell Remarquë maachen, déi zum Deel och de Mëtteg schonn ugeschwat gi sinn. Ech wëll eng Remarque maachen iwwert d'Relatioun tëschent dem Mindestloun an dem RMG. Et héiert ee jo dobausse vill Saachen, an ech wëll dat opgräifen, wat de Kolleeg Bauler virdru gesot huet, dee gesot huet: „Et wär vläicht noutwendeg, emol Äppel a Biren auserneenzehalen." Ech mengen, esou war ongefëier Är Formulatioun.

M. André Bauler *(DP)*.- Ech hunn als DP-Spriecher geschwat.

M. Lucien Lux *(LSAP)*.- Jo, dat war eng Remarque als DP-Spriecher. Et muss ee jo do alles ganz akribesch opdeelen.

Ech wëll lech emol eng Zuel heibannen nennen, déi ech de Moien eng Kéier kucke gaange sinn, well ee jo d'Gefill huet dobaussen, dass d'Leit, och vläicht duerch eis Discoursen heiansdo, oder eenzel Discourse jiddefalls, all der Meenung sinn, dass RMG-Bezéier, a mir hunn am Moment ronn 10.000 RMG-Bezéier, dass dat lauter Leit sinn, déi doheem dee ganzen Dag op der fauler Haut leien an da vum Stat all Mount den RMG iwwerwise kréien.

Dofir wëll ech lech soen, an ech hunn d'Zuelen de Moie geholl vum Fonds national de solidarité, dass vun deene ronn 10.000 86% enger Schaff noginn!

Plusieurs voix.- Voilà!

Une voix.- Très bien!

Nach eng Kéier, fir dass et kloer ass: 86% vun den RMG-Bezéier ginn enger Schaff no.

Une voix.- Très bien!

M. Lucien Lux *(LSAP)*.- Déi kréien entweder e Complément fir dat, wat se opgestockt kréien, fir op deen Niveau ze kommen, oder si sinn an enger ATI, an enger Mesure. Mä 86% vun den RMG-Bezéier ginn enger Schaff no! Mir sollen also ophalen, dobaussen de Leit d'Gefill ze ginn, wéi wann dat lauter Leit wären, déi just op d'Käschten…

(Interruptions)

…déi alleguerten op d'Käschte vun der Allgemengheet géife liewen. Esou ass d'Tatsaach net.

A wann een déi 14% kuckt, déi dann nach bleiwen, an et kuckt een dann d'Grënn no, wou oft Krankheet ass oder wou Frae sinn, déi dräi, véier Kanner hunn, déi no engem Divorce iwwerhaapt emol d'Méiglechkeet net hunn, fir schaffen ze goen, da gesäit een, dass mer hei dobaussen oft de Leit eppes zielen, wat net den Tatsaachen entsprécht.

(Interruptions diverses)

M. Xavier Bettel *(DP)*.- Gutt, dass d'CSV dat elo emol weess!

Une voix.- Wien ass dat?

M. Xavier Bettel *(DP)*.- Den Här Juncker an den Här Spautz esou Saachen…

M. Lucien Lux *(LSAP)*.- An dann eng zweet…

M. Jacques-Yves Henckes *(Onofhängeg)*.- Dat gëtt nach méi kloer hannenno.

(Hilarité)

M. Lucien Lux *(LSAP)*.- Nach méi kloer?! Dir huelt lech vill vir, Här Henckes.

An eng zweet Bemierkung och zu där Relatioun RMG/SSM. Ech hunn de Moien nach eng Kéier gekuckt, wat dann zum Beispill bei zwee Erwuessenen an zwee Kanner an engem Stot den Ënnerscheed ass tëschent engem Stot RMG an engem Stot Mindestloun. Do läit den Ënnerscheed zugonschte vum Mindestloun, wat mer alleguerten der Meenung sinn, bei 18%.

Elo kënne mer der Meenung sinn, dass dat nach net duergeet. Mä och do soll een awer net den Androck dobausse maachen, wéi wann dat praktesch eng Geschicht wär vun 1% bis 2%, dass dat d'selwecht ass. An engem Stot vun zwee Erwuessener a vun zwee Kanner läit den Ënnerscheed Mindestloun/RMG bei 18% zugonschte vum Mindestloun.

Och do solle mer ophalen, de Leit dobaussen…, doru si mir - ech soen elo „mir alleguer", ech bedeelege mech net gären un esou Diskussiounen - schold, mir sollen de Leit dobausse vu Fakte schwätzen: 86% vun den RMG-Bezéier ginn enger Schaff no an den Ënnerscheed tëschent dem Mindestloun an dem RMG bei enger traditioneller Koppel mat zwee Kanner läit bei 18% zugonschte vum Mindestloun. Ech mengen, dat mécht däitlech, dass mer hei oft falsch Debatte féieren.

Ech wollt eng zweet punktuell Remarque maachen aus der Aktualitéit eraus, well ech d'lescht Woch gelies hunn, wéi Dir, dass d'Unioun vun de Lëtzebuerger Entreprisen, d'UEL, eng ganz hefteg Attack geridden huet, awer wierklech eng ganz hefteg Attack geridden huet géint de Projet de loi vun der Verbesserung vun der Matbestëmmung zu Lëtzebuerg a gefuerdert huet, dass dee Projet de loi ganz schnell sollt an de Pabeierkuerf fléien an zréckgezu ginn.

Ech wëll de Fonctionnairen, de Fonctionnairë vun der UEL, déi jo meeschtens Fonctionnairë sinn, déi e bëssen d'selwecht fonctionnéieren, wéi dat och Fonctionnairë beim Stat dinn, ech mengen, do gëtt et keng grouss Ënnerscheeder - si sinn no baussen, si denken no bannen aneschters, mengen ech, wéi se dobaussen heiansdo dann optrieden als Fonctionnairen, déi se do sinn -, an ech wëll ganz kloer soen, dass zu engem gudde Standuert, dass zu enger gudder Wirtschaftspolitik, dass zu enger gudder Kompetitivitéit och soziale Fridden, sozialen Dialog a Matbestëmmung vun de Leit gehéieren. D'Zäite vum Émile Zola, déi sinn eriwwer!

An dofir wëll ech och der UEL soen: Dat Allerlescht, wat a Fro kënnt, dat ass, dass mer dee Projet zréckzéien. Am Géigendeel, mir wäerte ganz schnell dru schaffen, fir en ëmzesetzen, verbesseren do, wou et noutwendeg ass. Dofir sinn eis Diskussiounen eréischt ugaangen. Mä jiddefalls ass dat ganz kloer, dass mer zu deem Projet stinn an zu der Noutwendegkeet, an der Kris e klore Message ze ginn, dass Sozialdialog fir eis e ganz wichtege Punkt ass.

Eng drëtt Remarque wollt ech maachen iwwert d'Beschäftegungsinitiativen. Net elo, fir alles dat ze widderhuelen, wat an deene leschte Wochen a Méint scho gesot ginn ass, mä ech wollt mer eng perséinlech Remarque erlaben, eng perséinlech Remarque maachen, fir ze soen, bei aller Kritik, déi elo iwwert déi eenzel Initiative wéi en Tsunami an deene leschte Wochen hiergefall ass, wëll ech soen: Et ass am Ursprong d'Éier gewiescht vun de Gewerkschaften, deenen zwou Gewerkschaften, fir déi Initiativen do ze initiéieren, wou vun der öffentlecher Hand keng Initiativ komm ass. An d'Noutwendegkeet, fir derfir ze suergen, dass déi Leit do eng Bréck gebaut kréien, eng kuerzfristeg Bréck gebaut kréien, fir iwwerhaapt am éischten Aarbechtsmaart eng kleng Chance ze hunn, fir dohinner kënnen erëmzekommen, war eng ganz wichteg a bleift haut och nach ëmmer eng ganz wichteg Initiativ!

Ech mengen, dass een dat dobausse soll kloermaachen. An ech begéinen esou vill Leit - an ech versichen elo, dat ganz calme ze soen -, ech begéinen elo esou vill Leit, déi sech an deene leschte Jore gedréckt a gestouss hu mam Ielebou, fir op all Fotoen ze komme bei der Aweiung vun Initiativen, vun deenen eenzelne CIGLen a vun aneren. A bei all Bänk, déi iergendwou higesat ginn ass, hunn d'Politiker sech gedréckt, fir an déi éischt Rei ze kommen, fir op der Foto ze sinn. An ech begéinen der haut vun deenen, déi ech um Fernseh an am Radio héieren an an der Zeitung liesen, déi elo iwwer eppes hierfalen, wat se während Joren och hätten, mengen ech, an hirer gudder Kontrollfonctioun kënne gesinn. An do ware se net esou kritesch, wéi se elo haut driwwer kritesch sinn.

Dat ass déi perséinlech Remarque, déi ech mer wollt erlaben. E bëssen Décence par rapport zu all deem, mengen ech, wat an deene leschte Joren do geschitt ass, géif jiddwerengem an deem Débat do guttdoen.

Da wollt ech déi Klammer zoumaachen a soen, dass et noutwendeg ass - an ech mengen, mir hu mam Minister jo an där Kommissioun wéi och zesumme mat der Comexbu an deene leschte Méint vill Diskussioune gefouert -, noutwendeg ass strukturell, mengen ech, eng grouss Reform ze maache vun deem, wéi an Zukunft déi Initiative sollen ausgesinn. Et ass noutwendeg, d'Gesetz vun 2009 mat alle Kontrollen, déi do noutwendeg sinn, op de Métier ze huelen. De Minister huet sech dat virgeholl. Mir ënnerstëtzen en doranner, dat schnell ze maachen a mat eis zu konkreten Décisiounen ze kommen.

An et ass noutwendeg och an der Concurrence déloyale! An ech mengen, et war de Kolleeg Michel Wolter, dee virun e puer Deeg déi Fro opgeworf huet, déi u sech, mengen ech, och eng wesentlech Fro ass, déi mer an deenen nächste Woche mussen diskutéieren, nämlech de kloren Ënnerscheed, dee kloren Ënnerscheed ze maachen tëschent Beschäftegungsinitiativen an der Solidarwirtschaft.

Une voix.- Très bien!

M. Lucien Lux *(LSAP)*.- Och do, mengen ech, ass dat esou: Dat war eng Kéier esou an et ass eng Kéier esou. Dat ass esou e Schlingerwee gewiescht, wou een net méi ganz kloer gesinn huet: Wou si mer elo? Si mer an enger Beschäftegungsinitiativ? Wëlle mer jonke Leit kuerzfristeg hëllefen, fir an den éischten Aarbechtsmaart ze kommen, kuerzfristeg, oder wëlle mer hei e grousse Pilier vu Solidarekonomie opbauen?

An déi Fro vun der Concurrence déloyale, déi ass jo virun allem och doranner ze fannen: Wann et Beschäftegungsinitiative sinn, da sollen déi stattfannen an Nischen, wou d'Privatekonomie sech net erëmtummelt. An da kann de Stat a soll de Stat a sollen d'Gemengen och roueg hire Bäitrag leeschten, fir do ze hëllefen. Si mer an der Solidarwirtschaft, mengen ech, da muss d'Konkurrenz ënner normalen, uerdentleche Konditioune mat der Privatekonomie spillen. Da kann et net sinn, dass de Stat oder d'Gemenge permanent do bäihëllefen. Ech mengen, da si mer net an den normalen Ofleef vun der Solidarwirtschaft. Déi muss sech der

Konkurrenz mat der Privatekonomie ënner hire Regelen, ënner anere Regelen, mä awer deeneselwechte Regelen a Konditioune stelle wéi d'Solidarekonomie och (veuillez lire: Déi muss sech der Konkurrenz mat der Privatekonomie - mat hire Regelen, anere Regelen - ënner deeneselwechte Regelen a Konditioune stelle wéi d'Privatekonomie och).

Zum Schluss wollt ech eng Bemierkung maachen: Ech hunn, wéi Dir héchstwahrscheinlech, virun enger Woch muss dat gewiescht sinn, am „Lëtzebuerger Wort" den Interview gelies vum President vun dem Verwaltungsrot vu Saint-Paul, dem Här Erny Gillen.

Plusieurs voix.- Ah!

(Interruption)

M. Lucien Lux *(LSAP)*.- An ech hunn den Här Gillen..., fir deen ech vill Respekt hunn an dee sécherlech ganz vill Bäiträg an deene leschte Joren an den Diskussiounen hei zu Lëtzebuerg bruecht huet, ech hunn en iwwregens ëmmer aneschters e bëssen an Erënnerung gehat als President, als Chef vun der Caritas. An ech hoffen och par rapport zu de Schwieregkeete vun dem Grupp Saint-Paul, fir déi Leit, déi do schaffen, hoffen ech, dass se hir Schwieregkeeten an de Gréff kréie mat deenen Instrumenter a Modeller, déi mer kennen, an dass se dat schnell maachen, well d'Leit maache sech do ganz vill Suergen, wéi se sech op villen anere Plaze Suerge maachen.

Mä awer am Interview zur Konklusioun ze kommen - an ech huelen nëmmen eng eraus -, zur Konklusioun ze kommen, dass elo endlech landeswäit misst ugepaakt ginn, wat endlech misst ugepaakt ginn, nämlech d'Léin - ondifferenzéiert, well et fënnt keng Differenzéierung am Interview statt! - ëm 20% ze kierzen, dat wär d'Äntwert op d'Problemer vu Lëtzebuerg!

Sorry, Här Gillen, ech mengen, dass een dann an all deene Joren, an deenen ech Caritas-Contributioune gelies hunn, net verstanen huet, wat et heescht, derfir ze suergen,…

(Interruptions)

…dass d'Äntwerten net esou einfach, net esou simplistesch, net esou duerchsiichteg kënne sinn, wéi dat ze maachen. An ech hunn dofir de Moien nach eng Kéier, ouni e grousse Spezialist ze si vun der kathoulescher Sozialléier, mä ech konnt mech awer erënneren un de Professer Dokter Friedhelm Hengsbach, dat ass awer e Begréff aus deene leschten 30 Joer…

Här President, den Här Meyers kënnt aus dem Staunen net eraus!

(Hilarité)

An ech hu beim Professer Dokter Hengsbach dann ee Saz awer fonnt, deen ech lech, an iwwer lech och dem Här Gillen mat op de Wee wëll ginn: „Solange die Kirche am Arbeitsmarkt wie die Industrie agiert und gegen das Gemeinsame Wort der Kirchen verstößt, wird das nichts." An ech mengen, dat ass dat...

(Interruption)

Dat ass dat, wat ech...

Ech gleewen net, dass d'Zitat nach am „Lëtzebuerger Wort" steet, mä dat ass awer egal. Ech mengen, den Här Gillen, dee wäert dat scho kënne verquëssen.

Une voix.- Ech mengen och.

(Interruptions diverses)

M. Lucien Lux *(LSAP)*.- Ech wollt zum Schluss eng Motioun ënnerbreeden, Här President, lech ginn, Här President, an deponéieren hei. Ech hat mer erhofft, mir hätten et fäerdegbruecht, dass all 60 Deputéiert sech där Motioun ugeschloss hätten. Et sinn der elo 57 vu 60. Ech mengen, dat ass net schlecht, fir dee Konsens fonnt ze hunn, fir einfach net nach eng Kéier alles ze rappeléieren an der Motioun, wat mer am Rapport op ville Säite gesot hunn, mä mat där Motioun hei der Regierung ze soen, dass se sech tout au long vun deene Recommandatiounen an hirer Beschäftegungspolitik soll orientéieren. Ech mengen, dat war schonn derwäert, dass mer an der Kommissioun déi Aarbecht gemaach hunn, fir zum Resultat vun där Motioun do ze kommen.

Motion 1

La Chambre des Députés,

considérant

- les demandes introduites par le groupe parlementaire DP, visant l'organisation d'un débat d'orientation au sujet de la politique en matière d'emploi et en particulier certaines mesures prises dans le cadre de la lutte contre le chômage ainsi que par le groupe parlementaire déi gréng visant l'organisation d'un débat d'orientation «au sujet des stratégies à court, moyen et long terme afin de combattre l'évolution négative sur le marché de l'emploi»;

- que compte tenu des deux demandes précitées, la Commission du Travail et de l'Emploi a décidé d'organiser un débat d'orientation et d'élargir le sujet à la politique en matière d'emploi en général;

- les travaux accomplis par la Commission du Travail et de l'Emploi en vue de la préparation du débat d'orientation, à savoir en particulier:

- l'entrevue avec les experts du CEPS/Instead au sujet de l'évaluation de l'efficacité des politiques de l'emploi au Luxembourg, notamment en ce qui concerne le CIE et le CAE ainsi que les mesures de formation destinées aux demandeurs d'emploi;

- les entrevues avec les membres de la direction de l'Agence pour le développement de l'emploi (ADEM) en présence du Ministre du Travail et de l'Emploi ainsi que la visite dans les localités de l'ADEM;

- les échanges de vues avec les représentants d'entreprises de différents secteurs de l'économie;

- l'échange de vues avec une délégation de l'Union des Entreprises Luxembourgeoises (UEL);

- l'entrevue avec les délégations des syndicats représentatifs au plan national OGB-L, LCGB et CGFP;

- l'entrevue à Coblence à la Hochschule Koblenz, avec le Prof. Dr Stefan Sell, professeur en sciences économiques (Professor für Volkswirtschaftslehre, Sozialpolitik und Sozialwissenschaften), sur le bilan et les enseignements à tirer des réformes fondamentales du marché de l'emploi (Arbeitsvermittlung) intervenues en Allemagne ainsi que l'échange de vues avec les responsables de l'Arbeitsagentur Koblenz/Mayen et du Jobcenter de la Ville de Coblence;

considérant par ailleurs que:

- le taux de chômage continue d'augmenter depuis 2009 pour se situer en mars 2013 à un niveau élevé de 6,6%, le nombre de demandeurs d'emploi s'élevant à cette date à 17.031 personnes;

- tout en restant en dessous de la moyenne européenne, le chômage des jeunes en dessous de 25 ans prend au Luxembourg également des dimensions inquiétantes avec un taux d'environ 18% à la fin de l'année 2012;

- l'inadéquation entre les profils recherchés par un marché de l'emploi qui a cependant créé 35.000 emplois depuis 2008 et les qualifications des demandeurs d'emploi est préoccupante, d'autant plus qu'environ la moitié des demandeurs d'emploi ne disposent que d'un niveau de formation inférieur (scolarité obligatoire) alors que la plupart des offres d'emploi vient des secteurs spécialisés;

- le recours au chômage partiel s'est avéré comme un instrument de crise efficace et qu'à cet effet la législation y afférente a fait l'objet de trois modifications au cours des années 2009 et 2010;

- les contrats CIE (contrat d'initiation à l'emploi) et CAE (contrat d'appui emploi) ont été introduits en 2009 pour faciliter l'accès au marché du travail pour les jeunes en dessous de 30 ans et que suite à une évaluation sur l'efficacité des contrats susmentionnés, effectuée par le CEPS, la loi du 29 mars 2013 a tenu compte des enseignements de cette analyse;

- la réforme légale de l'ADEM par la loi du 18 janvier 2012 continue d'être concrètement mise en œuvre dans les processus administratifs quotidiens et qu'à cet effet:

- les ressources en personnel et en infrastructures ont été et seront encore augmentées;

- les contacts avec les employeurs se sont développés et seront intensifiés et

- les services de formation et de l'orientation devront être continuellement adaptés aux exigences du marché du travail;

invite le Gouvernement:

- à prendre acte des conclusions et recommandations formulées par la Commission du Travail et de l'Emploi dans le chapitre final de son rapport 6434 unanimement adopté le 8 mai 2013 et à les suivre dans le cadre d'une politique active et cohérente pour l'emploi.

(s.) Lucien Lux, André Bauler, Jacques-Yves Henckes, Ali Kaes, Viviane Loschetter, Roger Negri.

Ech soen lech Merci fir d'Opmierksamkeet.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. le Président.- Merci dem Här Lux. An als nächst Riednerin ass d'Madame Viviane Loschetter agedroen. Madame Loschetter, Dir hutt d'Wuert.

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng)*.- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, e grousse Merci un den André Bauler fir seng Initiativ, well duerch dësen Débat d'orientation ass eng gewëssen Dynamik an ons Kommissioun komm. An ech muss och wéi meng Virriedner soen, datt mer flott zesummegeschafft hunn, all d'Membere vun der Kommissioun, an zesumme mam Minister Schmit a mat senge Mataarbechter a Mataarbechterinnen.

Et ass mir wichteg, mat e puer préliminairen Observatiounen a Bemierkungen op déi anzegoen, déi vläicht net am Rapport ernimmt sinn, mä déi a mengen Aen e wesentleche Kontext vun der Beschäftegung an dem Chômage zu Lëtzebuerg duerstellen, an déi vläicht complémentaire zu menge Virriedner sinn.

(Mme Lydie Polfer prend la présidence.)

D'Finanzkris vun 2008 huet sech zu enger internationaler Wirtschaftskris entwéckelt, et ass schonn hei gesot ginn. An der Europäescher Unioun ass et elo kloer, datt d'Wirtschaftskris eng dramatesch Sozialkris generéiert huet, eng Sozialkris, wou Millioune vu Mënschen net méi liewe kënnen, well se net méi schaffe ginn. Finalement, a well notamment d'Politik en général net adequat genuch drop reagéiert, a virun allem, well eenzel Länner versichen, hiren eegenen Interessi ze retten au détriment vun der europäescher Allgemengheet, gerode mir an eng geféierlech politesch, wann net och konstitutionell Kris.

Wann ech dës méi makroekonomesch Aspekter uschwätzen, da well mer zu Lëtzebuerg mussen ewechkomme vun der Sich no reng nationale Léisungen, dat ass och scho virdrun ernimmt ginn. Mir mussen iwwer onsen Tellerrand erauskucken, fir Léisungen ze fannen. Dozou gehéiert och eng Diversifizéierung vun der Offer um Aarbechtsmaart, wéi och eng nohalteg Sozial- a Beschäftegungspolitik. Dozou gehéiert un éischter Stell eng Schaff, fir säi Liewensënnerhalt ze garantéieren an domadder implizit och ons Cohésion sociale ze assuréieren, de soziale Fridden hei am Land oprechtzëerhalen.

Op villen Niveaue si mer ofhängeg vun onsen Nopeschlänner, vun der EU an doriwwer eraus, am aktiven oder am passive Sënn vum Wuert ofhängeg:

Aktiv ofhängeg, ugefaange bei der Aarbechtskraaft: Zwee Drëttel vun der Aarbechtskraaft ass net lëtzebuergesch, mä wuel europäesch. A wäit iwwert d'Halschent vun der sougenannter produktiver Aarbechtskraaft ass net lëtzebuergesch, mä wuel europäesch, dat heescht, déi Aarbechtskraaft, déi ons Wirtschaft um Lafen hält, och elo a schwieregen Zäiten.

Passiv ofhängeg an der Bildung an an der Ausbildung: Bal d'Halschent vun onse Schoulkanner an der Primärschoul an am Lycée sinn net lëtzebuergesch. D'Arbeitsamt deelt ons mat, datt ënnert den Demandeurs d'emploi zounehmend sougenannten „primo-arrivants" ze vermierke sinn. Dëse Phenomeen hëlt säit 2009 drastesch zou, dat heescht, d'Zuel vun de Leit, déi ouni Aarbecht an d'Land kommen oder mat engem CDD „très courte durée" an duerno, kuerz duerno um Arbeitsamt ageschriwwe sinn.

Dëse Phenomeen ass esou grouss ginn, datt mëttlerweil och d'A.s.b.l.en, déi am Domän vun der Immigratioun schaffen, Sensibiliséierungscampagnen ënnerhuelen: a Portugal, a Spuenien, an Italien, a Griichenland. Si recommandéieren de Leit, net einfach op Lëtzebuerg ze kommen, well hir Chancen, hei eng Aarbecht ze fannen, net gutt sinn. Dat zielt an engem vill geréngere Mooss fir d'Matière grise, déi och aus deene Länner fortlafen. Mä dat huet erëm aner dramatesch Konsequenze fir d'Hierkunftsland.

Firwat ech wëll agangs vu menger Ried dëst beschreiwen, ass, well mer mussen dësem Kontext Rechnung droen, wa mer ons wëlle fir dat 21. Jorhonnert an dësem Land opstellen. Mir si keng Insel, mir sinn definitiv keng Insel méi. Mir maachen awer an dësem Land, an dësem Haus eng Politik, déi säit Jorzéngte sech wéineg inhaltlech un déi aktuell Situatioun adaptéiert huet.

An ech erkläre mech: Well mir mussen oppassen, datt mer eng Gestaltungspolitik üben, déi all Bierger a Biergerin concernéiert, déi, déi ons d'nächst Joer wielen, an och déi, déi ons d'nächst Joer net wiele kënnen. Mir mussen derfir suergen, datt jiddwereen déiselwecht Chancen an Opportunitéite kritt.

Ech wëll a menger Ried méi spezifesch agoen op d'Chancëgläichheet vun den net Lëtzebuerger Résidenten a vun de jonke Mënschen. Fir mech sinn dës zwou Gruppe vu Mënschen déi, déi vläicht eng besonnesch Opmierksamkeet brauchen, éischtens déi eng, well se déi droend Kraaft vun onser Ekonomie sinn, an zweetens déi aner, well si ons nächst Generatioun duerstellen.

Wa mer déi lescht Statistike vum Chômage an Europa ukucken, mierke mer, wéi wäit auserneen déi verschidde Länner leien. Et ass gesot ginn: A Griichenland hu mer Zuele vu 27%, a Spuenien 26%, a Portugal bal 18% Chômage. An op där anerer Säit vun der EU hu mer zu Lëtzebuerg 6,5%, an Däitschland 5,5%, an Holland 6%, an Éisträich emol keng 5%.

D'Differenzen an deenen eenzelne Länner sinn enorm. An et ass sécherlech en Deel Erklärung doran ze fannen, firwat mer ons mussen zu Lëtzebuerg mam Phenomeen vun der staarker Immigratioun vun den EU-Bierger befaassen.

Um europäeschen Niveau schwätze mer schonns vun engem Risiko vun enger „verluerener Generatioun". D'Organisation internationale du Travail schwätzt vun 73 Milliounen - 73 Milliounen! - jonke Mënschen tëscht 15 a 25 Joer an der EU, déi keng Aarbecht hunn an déi och keng Perspektiv op eng Aarbecht hunn.

Dee Risiko, Dir Dammen an Dir Hären, dee Risiko vun enger verluerener Generatioun gëllt och fir Lëtzebuerg, an zwar fir all Résident. Wann ons Cohésion sociale duerch esou eng Situatioun a Gefor geréit, da wäert jiddwereen, ob Lëtzebuerger, Netlëtzebuerger, Fonction publique oder private Secteur, ob Wieler oder Netwieler, Affer gi vun dëser verluerener Generatioun. An all gutt Recommandatioun, notamment och déi aus dem Rapport Bauler/Negri, huet keng Chance, wa mer eleng onsen Nuebel kucken.

Grad e puer vun onsen Nopeschlänner, déi mat nach relativ niddrege Chômagetauxe wéi Holland oder Däitschland, fueren eng radikal Politik, déi d'Mënschen an der EU bis an d'Aarmut dreiwt, eng Politik, déi riskéiert, och hirer Wirtschaft an hirer Beschäftegung doheem nohalteg ze schueden, well si rücksichtslos hiren eegenen, grenzeninterne Wee wëlle goen.

Wéi deklinéiere sech dës Bemierkunge konkret zu Lëtzebuerg, éischtens, wat d'Nationalitéiten ubelaangt, an zweetens, wat déi jonk Mënschen ubelaangt?

E puer Zuelen, déi de Facteur Nationalitéiten zu Lëtzebuerg an déi aktuell Situatioun vu Lëtzebuerg beschreiwen: Mir hu ronn 359.000-360.000 Salariéen. Résidentë sinn et der: Lëtzebuerger 29%, Résidents Netlëtzebuerger 27% - bal d'Halschent -, Frontalieren, ass och scho gesot ginn, 44%. Demandeur-d'emploien hu mer: 27% si Lëtzebuerger, 36,5% si Portugisen, Résidenten. Wa mer dann erofdeklinéieren, den Niveau vun den Demandeurs d'emploi de niveau de formation inférieure, da fanne mer erëm bei deene Leit: 73% si Portugisen, 47% sinn Italiener.

E puer Statistiken, déi d'Zesummesetzung vum Jugendchômage zu Lëtzebuerg ënnermolen: 24,5% vun den Demandeurs d'emploi hu manner wéi 30 Joer, 17% vun den Demandeurs d'emploi hu manner wéi 25 Joer, also emol keen Urecht op den RMG. All Joers brieche ronn 1.500 Schüler hiert Schouljoer of. A vun deene fanne mer 500 Schüler all Joers, Joer fir Joer, néierens méi erëm! Stellt lech dat vir: An enger Zäitspann vun zwee Joer stellt Der lech virun de Kolléisch oder virun de Michel Rodange, et schellt, d'Schüler kommen eraus: Dat sinn déi, déi een néierens méi erëmfënnt an zwee Joer, eng ronn 1.000!

Vill jonk Mënschen, a virun allem Netlëtzebuerger, fanne mer am Travail intérimaire erëm. Bei de Jonken ass den Niveau de formation bei den Demandeurs d'emploi: 42%, déi d'Scolarité obligatoire ofgeschloss hunn, vun deene kommen der 38% aus dem Régime préparatoire, 61% aus dem EST oder ESG, wéi dat elo gëtt, an nëmmen 0,4% aus dem Classique. Et muss een och éierlechkeetshalber soen, datt 17% vun deenen d'Schoul a Portugal gemaach hunn. Dat heescht awer nach ëmmer, datt 83% d'Schoul hei zu Lëtzebuerg ofgeschloss hunn.

Ech ka mech deemno net ufrënne mat dem Constat vu menge Kolleege Rapporteurs, déi concluéieren, an ech zitéieren: «La situation dans notre pays est donc à cet égard différente de celle que connaît par exemple l'Espagne où ce sont surtout les jeunes qui sont victimes de l'aggravation considérable du chômage général.» An och de Minister vergläicht onse Jugendchômagetaux öfters mam Ausland. An dëser Saach, muss ech lech awer soen, hëlleft e Benchmarking net vill, virun allem, wa mer d'Analyse fine vun onsem Jugendchômage maachen.

E puer Remarquen zu de Mesuren CIE, CAE: Ech mengen, et ass bekannt, datt déi gréng extrem skeptesch virun deene Mesurë bleiwen, virum Bien-fondé vun deene Mesuren, virun allem, wat d'Effikassitéit ubelaangt. Mir sinn natierlech awer och frou - dofir hu mer och déi Motioun mat ënnerschriwwen -, datt déi Evaluatioun gemaach ginn ass an datt opgrond vun där Evaluatioun, loosse mer et soen, Verbesserunge virgeholl gi sinn. Mä, éierlech gesot, den CAE public - ech hunn dem Kolleeg Kaes et virdru scho gesot -, 6% fannen duerch déi Mesure eng Aarbecht fir eng ronn fënnef Milliounen Euro d'Joer. Beim CIE sinn et eng ronn 12% fir eng ronn aacht Milliounen Euro d'Joer.

Mir mengen, datt 13 Milliounen Euro d'Joer ganz vill Sue sinn. A mir sinn och der Iwwerzeegung, datt mer mat deene Suen e besseren Invest kéinte garantéieren, e besseren Encadrement, e bessere Suivi, eng besser Offer u qualifianter Ausbildung a schlussendlech och nach eng méi geziilt Ënnerstëtzung fir den Employeur, deen, wëll ech hei emol kloer ënnersträichen, och eng sozial Verantwortung an dëser Gesellschaft dréit. Net all Employeuren erënnere sech drun, a vill Employeure vergiesse munchmol, datt et grad hir Salariéë sinn, déi d'Wirtschaft schlussendlech dréien doen.

An deemselwechten État d'esprit ënnerstëtze mer och eng objektiv Evaluatioun vun alle Mesuren, déi et gëtt - de Rapport zielt se och all op -, a mir ënnerstëtzen eng effizient an effikass Straffung dovunner, ouni manner ze investéieren, mä vläicht besser ze investéieren. Mä mir fuerderen och, a säit Laangem, an et gëtt mëttlerweil och eng Ouverture dofir, mir fuerderen e Genre „guichet unique de l'employeur".

D'ADEM muss prioritär effizient opgestallt ginn, hir Antenne besser a méi zilgerecht geografesch ausgeweit ginn. A virun allem mussen déi verschidden Antennen informatesch wierklech um Top aménagéiert ginn. Mir hu vun der Direktioun vun dem Arbeitsamt d'Fallbeispill Dikrech beschriwwe kritt. Elo ass d'Antenn Arbeitsamt Dikrech op, an d'Situatioun ass dramatesch! Et ass also eng nei Antenn, déi opgaangen ass. Et ass eng Antenn...

M. Nicolas Schmit, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration.*- Déi ass scho ganz laang op!

Une voix.- Wéini?

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).*- Alors, zu Dikrech ass et esou...

M. Nicolas Schmit, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration.*- Déi ass scho ganz laang op!

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).*- Zu Dikrech...

Une voix.- Viru laanger Zäit war jo...

Une autre voix.- Jo, esou kann een et nennen. Sou kënne mer et soen: Si ass viru laanger Zäit nei opgaangen!

Une troisième voix.- 30 Joer.

(Interruptions)

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).*- Okay! Jo, dann... Ech dréinen et anescht ëm: D'Räimlechkeete vun der Antenn vun Dikrech sinn nei opgaangen. An zwar hate se effektiv eng flott Struktur, e flott Gebai, eng flott Infrastruktur am A, an zwar op engem Rez-de-chaussée, pignon sur rue, wat ideal, wann net noutwendeg fir esou eng Antenn gewiescht wier.

Mä vu datt et och Lobbye gëtt an de staatleche Verwaltungen - an, Här Schmit, ech kann nëmme soen, datt Är Administratioun deem zum Opfer gefall ass, mir ënnerstëtzen Iech doranner a bedaueren dat och -, ass et esou gaangen, datt déi scho laang opgemaachen Antenn vun Dikrech nei Raimlechkeete kritt huet, awer net méi um Rez-de-chaussée, pignon sur rue, mä um leschte Stack! Mam Resultat, datt d'Demandeurs d'emploi, mit Kind und Kegel heiansdo, an den Trape stinn - d'Trap ass eigentlech de Wartesall! -, fir do sech anzeschreiwen oder betreit ze ginn.

Wann d'Regierung déi do Prioritéit setzt op d'Arbeitsamt, op d'Infrastrukture vum Arbeitsamt an op seng Antennen, et deet mer leed, da kënnt d'Arbeitsamt mat all sengem gudde Wëllen net virun! Well mir brauche wierklech eng super Lobby-Aarbecht, fir genau déi do Politik esou virunzedreiwen.

An an deem Sënn erlaben ech mer och, am Numm vun der grénger Fraktioun eng Motioun ofzeginn, notamment och fir den Aarbechtsminister ze ënnerstëtzen a senger Aarbecht.

Motion 2

La Chambre des Députés,

considérant

- la loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi;

- la mise en pratique partielle de cette réforme, avec notamment la création d'antennes régionales de l'ADEM;

- l'inadaptation choquante des locaux dans lesquels ont été installées certaines antennes régionales de l'ADEM;

- que l'ADEM ne dispose à ce jour toujours pas d'un système informatique performant permettant un traitement efficient des données et une mise en réseau des différentes antennes de l'ADEM et de leurs partenaires;

demande au Gouvernement

- de veiller à ce que les différentes antennes de l'ADEM soient considérées comme prioritaires pour l'aménagement des locaux existants ou à créer afin de permettre un accueil digne dans une infrastructure appropriée aux demandeurs d'emploi s'y présentant;

- de veiller à ce que l'ADEM soit équipée dans les meilleurs délais avec un système informatique permettant l'échange de données entre antennes et partenaires.

(s.) Viviane Loschetter, Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Josée Lorsché.

Madame Presidentin, ech wollt Iech och bemierken, datt ech am ganzen dräi Motiounen ofginn an dofir vläicht och meng Zäit ganz e bëssen iwwerschreiden. Ech huelen déi Sue mat eran.

Mme le Président.- Dat ass alles mat agerechent, Madame Loschetter, Dir hutt d'Wuert.

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).*- Net déi „Suen", déi „Zäit" mat eran! Time is money!

(Interruption)

Also, de Fonds pour l'Emploi - elo kommen ech bei d'Suen -, de Fonds pour l'Emploi gëtt pro Joer eng ronn 680, bal 700 Milliounen aus, dat ass schonn e gudden Deel iwwer eng hallef Milliard Euro! D'Mesurë maache pro Joer eng ronn 160 Milliounen aus. Erëm eng Kéier, dat si ganz vill Suen, si sinn och sécherlech noutwendeg, mä si ginn ze dacks gebraucht, fir Reparatiounsaarbecht ze maachen.

An net all Fall ass e Schicksal, vill ze vill Fäll si lëtzebuergesch hausgemaach! Hausgemaach, well mer eng Politik bedreiwen, déi net ugepasst ass, net ugepasst ass an der Bildung an net ugepasst ass an der Ausbildung! D'Facture vun dëser Mësswirtschaft fannt Dir am Fonds pour l'Emploi.

Säit Jorzéngte ginn d'Spezialisten net midd ze ënnersträichen, datt eise Schoulsystem spéitstens beim Passage Primaire/Postprimaire ongerecht, jo souguer diskriminéierend ass. Rechnen, Rechne plus zwou Sprooche gi soi-disant considéréiert, fir arbitrairement e Kand mat knapp zwielef Joer an déi eng oder aner Schoulrichtung ze dirigéieren.

A genau do, Dir Dammen an Dir Hären, fänkt d'Chancenongläichheet un, fänkt d'Selektioun un, fänkt d'Orientation par l'échec un. Classique ass in, Technique ass out, Régime préparatoire ass praktesch en Tabu, en No-Go fir Lëtzebuerger op alle Fall.

Dëse Passage Primaire/Postprimaire verléiert mëttlerweil un all logesch Erklärung. Et ass e Konstrukt aus vergaangenen Zäiten. Duerch dësen arbiträren Dirigismus verpasse mir esou vill, esou vill Opportunitéite fir d'Gestaltung vun enger richteger a kompetenter Orientéierung, eng Orientéierung, déi et noweislech an dësem Land esou nach net gëtt.

Dofir fuerdere mir, datt endlech d'Politik sech der Realitéit vun dësem Land unhëlt an eng reell Chancëgläichheet schaaft, eng méi effikass Orientéierung vun all onse Kanner, eng Éducation au choix an eng objektiv Evaluatioun vun de Kompetenze vun all onse Kanner!

Ewech vun der Orientation par l'échec, hin zu der Orientation par compétences, dat ass déi éischt Konditioun sine qua non, Dir Dammen an Dir Hären, fir de Chômage en général an de Jugendchômage en particulier ze bekämpfen! A grad déi Noutwendegkeet feelt praktesch ganz am Schoulsystem vun onsem Land. Dofir brauche mir no der Primärschoul zwee bis dräi Joer, wou d'Kanner all zesummen ënnerriicht ginn a wou si vun enger professioneller Orientéierungsphas profitéieren.

Une voix.- Très bien!

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).*- D'Maison de l'Orientation ass wuel en éischte Schratt, mä och si musse sech awer nach nei erfannen, sech d'Kompetenzen opdeelen, si soen et selwer. Dir wäert jo net Ärer Verwaltung widderspriechen? Si musse sech d'Kompetenzen opdeelen, si mussen double an triple Emploi ofschafen a si musse virun allem, an onsen Aen, méi kanner- a jugendfrëndlech ginn. Si mussen en oppent Haus ginn.

Firwat hunn déi Jonk aus dem Enseignement classique keen Ableck an d'Beruffswelt? Wier et net och un der Zäit, am Technique respektiv am Régime préparatoire déi sëlleche Stagen emol ze glidderen, fir eng besser Iwwersiicht ze kréien? Wier et net emol endlech un der Zäit, eng professionell Koordinatioun tëscht Schoul an Aarbechtswelt ze schafen? Ass et net batter noutwendeg ginn, Perspektive vun Débouchéen ze connectéiere mat Offeren un de jonke Schüler, nei Beruffer, nei Ausbildungen oder Weiderbildungen, nei Studien oder Emschoulungen, am Kontext zum Beispill vun engem „Green New Deal"?

Dës nei Perspektive kënnen eng grouss Zuel un Demandeurs d'emploi oder jonk Mënschen opfänken. Mir brauchen dréngendst legislativ Mesuren, déi eng gutt a professionell Orientatioun institutionaliséieren.

Grad wéi d'Orientatioun ass virun allem d'Beruffsausbildung eng Charnière clé tëscht Schoul an Aarbechtswelt. An ech kann d'Argument vun der Regierung verstoen, datt et vläicht no zwee Joer ze fréi ass, fir eng Evaluatioun vun der Reform vun der Beruffsausbildung ze maachen. Onverständlech ass et awer, datt Mängel, déi et virun der Reform gouf, nach ëmmer bestinn! Mängel, déi mir ons definitiv net méi leeschte kënnen an déi immens vill Schued uriichten an der Schoul an um Aarbechtsmaart.

Ech ginn Iech just zwee konkret Beispiller vu kompletter Inkohärenz. Éischtens, fir déi nei Beruffsausbildung sinn eng ronn 8.000 Modulen nei erstallt ginn, fir d'Kompetenzen an deene verschiddene Formatiounen ze préiwen. Si sinn all op Däitsch ausgeschafft ginn. All! Nëmmen op Däitsch! Faute de moyens, faute de moyens! D'Argument ass e Skandal u sech!

Am Handwierk schaffen haut ronn 80% Netlëtzebuerger, de Gros ass francophone. Ech ginn Iech e Beispill: D'Beruffer am Bau - de Maçon - ginn ausschliesslech op Däitsch ugebueden, ausschliesslech op Däitsch ugebueden! Den Tuteur, de Patron de stage oder den Employeur verstinn oft net, wat déi däitsch Module-Fichen aussoen, well si och an deem Secteur francophone sinn.

Mir hunn am Ganzen eng 198 Beruffsformatiounen. Dovunner, an där neier Reform, vun deenen 198 Formatiounen, Dir Dammen an Dir Hären, gi ganzer 31 och op Franséisch ugebueden. Am CCP - dat ass jo, mir hu jo virdru ganz vill vun deenen niddregsten oder net Qualifizéierte geschwat, déi am Fong geholl eng minimal Qualifikatioun misste kréien, dat nennt sech den CCP, de Certificat de capacité pratique, den ancien CCM, dat ass déi minimal qualifiante Ausbildung -, do gëtt et fënnef, ganzer fënnef Formatiounen op Franséisch! Mir wëssen, datt mer 80% Netlëtzebuerger hu vu Schüler, déi an deene Fäll sinn, an de Gros, de Gros ass francophone.

Déi fënnef Qualifikatioune sinn och net déi, déi mer onbedéngt brauchen. Dat ass Coiffeuse, Vendeuse, Assistant mécanicien, Électricien. A wat mer brauchen, e bësse méi, ass den Installateur. Also, do mécht ee kee Choix méi. Do mécht ee kee Choix méi! Do hëlt een ee vun deenen. Dofir, mir fuerderen, datt all d'Moyenen zur Verfügung gestallt ginn, fir schnellstens all d'Modulen a béide Sproochen, Däitsch a Franséisch, unzebidden.

Nach ëmmer - elo kënnt dat zweet Beispill -, nach ëmmer, grad wéi virun der Reform, packen eng Rei Schüler a Schülerinnen et net am Technique wéinst de Sproochen, zum Beispill an eng paramédicale Beruffsausbildung ze kommen. Well an deenen zwou Sproochen, Däitsch a Franséisch, do ass ëmmer eng, déi happert, an da geet et net duer. An da mécht een alt erëm Orientation par l'échec. Mä dofir hu mir e Manktem un Aarbechtskraaft an onse Spideeler, an onsen Altersheimer an esou weider! An dann, wat maache mer? Majo, mir stelle Leit aus den Nopeschlänner an, déi och net béid Sprooche beherrschen! An dat Beispill gëllt och fir aner Beruffer. An dofir fuerdere mir, datt et méiglech gëtt, e Beruff oder en Handwierk ze léieren, ouni datt d'Sproochen en Hindernis méi sinn.

Mir trieden a fir eng éischt a fir eng zweet Sprooch. An och dat ass d'Ursaach vum Dépôt vun onser zweeter Motioun.

Motion 4

La Chambre des Députes,

considérant

- que 43% des élèves dans l'enseignement secondaire technique sont désignés comme des «étrangers» dans les statistiques officielles;

- que dans l'ensemble des différentes filières de la formation professionnelle, ce pourcentage atteint 80%;

- que parmi ces 80%, la quasi totalité des élèves est franco- ou lusophone;

- que la majorité des formations professionnelles est offerte uniquement en langue allemande;

- que les supports didactiques comme les manuels scolaires ainsi que notamment les formulaires de stage et les fiches de compétence des différents modules sont également majoritairement en langue allemande;

- que nombre d'employeurs/tuteurs de stage ne maîtrisent pas ou pas suffisamment la langue allemande pour comprendre les instructions sur les formulaires de stage et donc procéder à une évaluation correcte de leurs stagiaires;

- que par conséquent le choix parmi les 200 formations offertes dans le régime professionnel est extrêmement limité pour les élèves franco- et lusophones ne maîtrisant pas suffisamment la langue allemande;

- que l'inégalité des jeunes au Luxembourg face à l'offre des formations professionnelles est encore soulignée par rapport aux diplômés de la Grande Région, qui ont pu suivre leur formation professionnelle dans leur langue maternelle et donc obtenir leur diplôme;

- qu'en conclusion le système linguistique actuel maintenu dans nos filières professionnelles continue à priver le Luxembourg de générations entières de jeunes diplômés;

demande au Gouvernement

- de repenser d'urgence le système d'enseignement et de formation professionnelle au Luxembourg en retenant le principe d'une première et d'une deuxième langue;

- d'offrir toutes les filières de la formation professionnelle en langue française et allemande;

- de mettre à disposition les supports didactiques et autres éléments de formation en langue française et allemande aussi bien pour les élèves que pour les tuteurs de stage.

(s.) Viviane Loschetter, Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Josée Lorsché.

An de verschiddene Beruffs- an Handwierksformatiounen, déi an den Nopeschlänner ugebuede ginn, an et gëtt der jo eng Rëtsch, fënnt och kee sech méi erëm. Dat soen net ech, dat soen déi verschidde professionell Chamberen.

Mir brauchen dofir onbedéngt a grenziwwergräifend en Inventaire vun alle Beruffs- an Handwierksformatiounen. Mir brauchen eng relevant, et gëtt schonn eng, awer mir brauchen eng relevant an eng kloer Lëscht vu méiglechen Homologatiounen. A mir brauchen endlech en Ofkommes mat onsen Nopeschlänner fir eng kloer Unerkennung vun dëse Beruffer an Handwierker, déi am Ausland geléiert gi sinn. Mir brauchen all Garantie, datt, wann een am Ausland en Handwierk oder e Beruff léiert, soit op Däitsch soit op Franséisch, datt en dat ënnert deeneselwechte Konditiounen ugebuede kritt wéi e Schüler hei am Land. Dat gehéiert zur Chancëgläichheet!

Da meng drëtt Motioun, do och erëm eng Kéier ënnerstëtze mer den Aarbechtsminister. Den Aarbechtsminister setzt sech an, menger Meenung no zu Recht, fir am Kontext Jugendausbildung d'Ënnerstëtzung vum Stat a vun de Gemengen ze kréien. An dat ass richteg. An dofir denke mir, datt et onauswäichlech gëtt, aus all deene Grënn, déi ech virdrun, a meng Virriedner iwwregens och, erkläert hunn, datt et onauswäichlech ass, endlech och d'Carrière vum CCP, vun der minimaler qualifianter Ausbildung an der Fonction publique anzeféieren. Déi gëtt et nach net!

Motion 3

La Chambre des Députés,

considérant

- le taux de chômage en constante progression;

- la nécessité de créer des emplois pour les demandeurs d'emploi à formation qualifiante minimale;

- l'appel du Ministre du Travail et de l'Emploi pour responsabiliser État et communes pour cette tâche;

demande au Gouvernement

- de créer la carrière de l'apprenti au sein de la fonction publique et communale afin de participer activement à la formation et à l'embauche de demandeurs d'emploi à formation qualifiante minimale.

(s.) Viviane Loschetter, Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Josée Lorsché.

Dir Dammen an Dir Hären, wa mer am Ufank méi a besser investéieren - also et geet net drëms ze spueren - an Zäit investéieren a Suen investéieren an e kompetenten an engagéierten Encadrement a Suivi, brauche mer duerno manner Suen ze investéieren, fir den Échec auszegläichen. Sécherlech ass dës Ausso keng Solution miracle, mä ech woen awer hei ze behaapten, datt mer nach e ganz gutt Stéck ewech si vun esou enger Philosophie. A vläicht wier dann den Andrang net méi esou grouss an der École de la deuxième chance.

Dann nach e Wuert zum Mindestloun an zum RMG. Ech schléisse mech do stellvertriedend fir meng Fraktioun ganz hannert de Wierder vum Lucien Lux. Och mir wëllen ons net un där polemescher Diskussioun tëscht Mindestloun an RMG bedeelegen. Fakt ass, datt de Mindestloun knapp duergeet, fir ze liewen, fir e Loyer ze bezuelen a fir seng Kanner an d'Schoul ze schécken. An de Mindestloun ass oft gekoppelt un den Term „working poor". Dat solle mer net vergiessen.

Den RMG ass de Minimum, deen ee brauch, fir ze liewen, fir zum Beispill net op der Strooss ze sëtzen, fir zum Beispill net seng Kanner mussen an SOS-Kannerdierfer ofzeginn, fir net mussen an d'Dreckskëschte vun de Restauranten oder Hotelle wullen ze goen, wéi zum Beispill mëttlerweil en Deel aus der Mëttelschicht aus Griichenland oder Spuenien dat muss maachen.

Wann et vereenzelt Abuse gëtt, ma da muss een déi analyséieren. Mä ech denken net, datt et bei RMGiste méi Abuse gëtt wéi bei unerkannte Carrièren, wou vereenzelt Salariéen de Rapport Salaire/Leeschtung net esou enk gesinn.

Une voix.- Très bien!

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng)*.- Mir mussen eis bewosst sinn, datt Sozialnäid eng geféierlech an destruktiv Kraaft ass, déi bei der klengster Sozialleeschtung trainéiert. Objektiv Diskussioune fannen do sécherlech net hiren Ursprong.

Mir hunn an dësem Land guer keng oder wéineg Erfahrung an Traditioun, wat eng generell Économie sociale et solidaire ugeet. Ze vill oft ass dat an een Dëppe gehäit gi mat der Offer u Beschäftegungsinitiativen. A mir brauchen d'Rad hei eigentlech net frësch ze erfannen, mä kënnen ons am Ausland inspiréieren. Mir brauchen awer fir eng Économie sociale et solidaire eng couragéis Politik, déi sech net vu Clientélismus oder Lobby ofschrecke léisst.

Mir fuerderen dofir zwou, oder mir proposéieren zwou legislativ Mesuren. Éischtens, mir mussen, an et ass schonn hei gesot ginn, mir mussen d'Gesetz, déi Beschäftegungsinitiative strukturéieren an organiséieren, iwwerschaffen, d'urgence! Méi wëll ech haut net an dësem Debat dozou soen. Dës politesch Diskussioun solle mer spezifesch féieren.

Mir fuerderen - dat ass dat Zweet - säit Laangem eng nei Form vu Sociétéit, e Genre vu Société commerciale sociale. Datt et e Besoin dofir gëtt, beweise grad d'Aktualitéit vun deene leschte Méint an eng Rei Auditen. Esou eng Société commerciale sociale - ech nenne se emol esou - ka mat spezifescher Ënnerstëtzung fir e minimalen, awer kompetenten Encadrement suergen, mathalen an de Marchés publics, brauch sech net dem Reproche vum Dumping auszesetzen, ka kompetent ausbilden, fënnt mat Sécherheet Uklang an der Gesellschaft, well hir Raison d'être net de Profit ass, ass eng flott Geleeënheet fir Stat a Gemengen, sech och un eng gewëssen Déontologie ze ginn, notamment bei de Soumissiounen. A wa mer mussen dofir d'Soumissiounsgesetz adaptéieren, da solle mer dat maachen. Och dofir gëtt et flott Beispiller am Ausland.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, bei 83 Säiten interessantem Rapport an zwielef Recommandatioune géif et nach vill fir mech un Input hei ginn. D'Envergure vun dësem Rapport an dësem Débat beweist, wéi wäitgefächert, wéi vernetzt tëscht de Ressorten, wéi komplex d'Thematik vun der Beschäftegung a vum Kampf géint de Chômage ass, notamment zu Lëtzebuerg.

Dofir hat ech den 18. Januar 2013 dem Premierminister Jean-Claude Juncker eng Question parlementaire gestallt. Ech hat onse Premier gefrot, unhand vun enger Rei Argumenter, wéi se haut vu praktesch alle Virriedner a vu mir beschriwwe gi sinn, ob hien net der Meenung wier, mir bräichten hei zu Lëtzebuerg e Plan d'action national an dësem Kontext!

Hien, de fréieren Aarbechtsminister, hien, de Finanzminister, hien, de Premierminister, hien, deen éischte President vum Eurogroup a perfekte Connaisseur vun der Situatioun aus der Europäescher Unioun! Net e Plan d'action, wéi mer en hunn a wou den Aarbechtsminister sech dra beméit! Neen, neen, neen! Eng „Chefsache"! Fir dëst Land erëm un d'Rullen ze kréien! Fir sech nei an nohalteg opzestellen! Fir Chancegläichheet ze förderen! Fir Aarmut ze bekämpfen! Fir d'Aarbecht an d'Beschäftegung ze garantéieren! Fir nei Beruffsperspektiven ze förderen! Fir en „Green New Deal" zu Lëtzebuerg ze lancéieren!

Dir Dammen an Dir Hären, datt de Premier no véier Méint nach net op dës Fro geäntwert huet, ass extrem enttäuschend, net nëmme fir ons all heibannen am Parlament, mä och fir déi Leit dobaussen, déi Dag fir Dag domadder ze kämpfen hunn.

A mat deem Frust soen ech lech Merci fir d'Nolauschteren!

Mme le Président.- Ech soen der Madame Loschetter och Merci an ech ginn dem nächste Riedner, dem honorabelen Här Gibéryen, d'Wuert.

M. Gast Gibéryen *(ADR)*.- Merci, Madame Presidentin! Vun eis aus och e Merci un d'Kolleege Roger Negri an André Bauler fir hire Rapport, deen e gutt Dokument ass, mengen ech, wou mer alles erëmfannen, wat zu dëser Diskussioun passt, Statistesches, Analysen, Käschtepunkten iwwer all déi eenzel Moossnamen an esou weider, an duerfir, mengen ech, mäi Merci u si an un alleguer, déi gehollef hunn, fir dëst Dokument zesummenzestellen.

De Problem vum Chômage, dee gëtt hei zu Lëtzebuerg lues awer sécher ëmmer méi grouss. Lëtzebuerg huet dobäi en duebele Paradox! Den éischte Paradox, dee mer hunn, dat ass, datt mer iwwer eng Rei vu Jore praktesch kee wirtschaftleche Wuesstum hunn an awer parallell dozou an der Moyenne all Joer, kann ee soen, ë déi 5.000 nei - netto - Aarbechtsplaze schafen.

En zweete Paradox ass, datt mer all Joer esou vill Dausend nei Aarbechtsplaze schafen, an awer gläichzäiteg geet d'Zuel vun deene Leit, déi keng Aarbecht fannen, erop. Mir sinn haut bei iwwer 20.000, 21.000 Leit ukomm, wa mer déi Leit mat bäirechnen, déi an de Beschäftegungsinitiative sinn.

D'Ursaache si sécherlech villfälteg, firwat datt déi Entwécklung hei zu Lëtzebuerg esou ass. Aus Zäitgrënn wëll ech just op e puer vun deenen Iwwerleeungen agoen. Op déi verschidde Beschäftegungsmoossnamen, déi mir als ADR an der Vergaangenheet hei alleguer matgestëmmt hunn, kann ech, wéi gesot, aus Zäitgrënn net agoen, mä ech wëll awer soen, datt mer mat de Konklusiounen, wéi se am Rapport sinn, ons kënnen averstane fannen, just mat enger Ausnahm, wou mer eis Reserv umellen, dat ass d'Ofschafung vun der Préretraite-solidarité, wou nach kee weess, duerch wat déi a Wierklechkeet herno soll ersat ginn. Mat deenen anere Konklusioune kënne mer awer averstane sinn.

Ee vun deene wichtegste Punkten ass deen, deen d'Kolleegin Loschetter elo grad ugeschnidden huet, dat ass eise Schoulsystem. Den héije Chômagetaux ass virun allem drop zréckzeféieren, datt déijeeneg, déi eng Aarbecht sichen, net de Bagage mat sech bréngen, deen och um Aarbechtsmaart gefrot ass. Den direkte Lien mam Nivellement vers le bas, deen an de Schoule bedriwwe gëtt, ass evident. Et fält zwar geschwë kee méi hei zu Lëtzebuerg duerch, mä vill vun hinne fannen awer keng Aarbecht.

D'ADR huet d'Reform vum Enseignement fondamental an zum Deel och déi vun der Formation professionnelle net mat gedeelt, well se engem Démontage vum Lëtzebuerger Schoulsystem entsprécht.

Et ass fundamental, datt an der Formation professionnelle op den dualen Ausbildungssystem gesat gëtt. Däitschland an Éisträich ginn zënter Joren op dee Wee, mam Resultat, datt de Jugendchômage bedeitend méi niddreg an dësen zwee EU-Staten ass.

En zweete wichtege Punkt ass d'Reform vun der ADEM, déi mer ganz dacks schonn heibannen diskutéiert hunn. Fir datt eng Verwaltung gutt funktionéiert, muss och d'Féierung vun enger Verwaltung gutt sinn. Datt mer bannent kuerzer Zäit dräi verschidden Direkteren hunn, ass sécherlech net fir eng positiv Entwécklung vun der ADEM d'Viraussetzung gewiescht.

Mä et muss een awer soen, bei aller Kritik, déi un der ADEM ëmmer gesot gëtt, datt mer awer och positiv Echoe vun de Leit kréien, déi mat der ADEM ze dinn hunn, quitte datt nach villes net an der Rei ass, mä datt awer och an deene leschte Méint ee kann emol positiv Echoen aus der ADEM héieren.

D'ADEM muss virun allem déi Leit zur Verfügung gestallt kréien, déi se brauch, Placeuren, wéi mer se fréier ëmmer genannt hunn. An hei wëlle mer drop drécken, datt déi Placeure mussen, eiser Meenung no, wéi dat och elo schonn de Fall ass, virun allem aus den ënnerschiddleche Secteuren an d'ADEM détachéiert ginn, well déi eben déi néideg a praktesch Erfahrung aus deene Secteure matbréngen an déi éischter wëssen, wat d'Besoine fir déi Secteure sinn, a fir datt och déi Secteuren an der ADEM en Uspriechpartner hunn, dee se kënne befroen.

Et muss och eng aner Mentalitéit kommen: Et sinn d'Betriber, déi d'Clienten eigentlech vun der ADEM sinn. D'Demandeurs d'emploi, déi melle sech fräiwëlleg bei der ADEM, an d'ADEM muss Plaze fir si fannen. Also sinn et d'Betriber, déi d'Clientë vun der ADEM musse sinn. An duerfir muss och déi Visioun (veuillez lire: An duerfir musse mer eis och un där Visioun), datt d'ADEM sech muss méi konzentréieren op d'Besoine vun de Betriber, orientéieren, wat an der leschter Zäit nach ni esou richteg de Fall war.

Et muss een och wëssen, wa mer soen „aus deenen eenzelne Secteuren", dann ass dat fir eis net nëmmen de Privatsecteur, mä et ass och zum Beispill e Secteur wéi d'Arméi oder d'Police, wou och misste Leit aus deem Secteur bei d'ADEM détachéiert sinn, fir do ze kucken, wat fir eng Leit datt d'Konditiounen erfëllen, fir an déi Branche schaffen ze goen, well och do Leit gesicht ginn.

Mir stellen och fest, wann een de Rapport liest, datt eng Rei vu Betriber virun allem - déi am Rapport och opgefouert si ginn -, eng Rei vu Betriber wierklech dat als ee vun de grousse Problemer duerstellen, datt se net bis elo déi richteg Uspriechpartner an der ADEM fonnt hunn.

E weidere Punkt, Här President, dat sinn d'Beschäftegungsinitiativen. Mir hunn als ADR 2006 schonn heibanne fir d'Éischt gefuerdert, datt ee soll d'Beschäftegungsinitiativen ënnert där doter Form opléisen. Mir hu vun do u plädéiert, datt ee sollt beim Ministère oder an der ADEM e Service grënnen, dee Leit géif beschäftegen a géif kucke mam Zil, fir all déi Leit an den éischten Aarbechtsmaart eranzekréien.

D'Betriber musse selbstverständlech och finanziell hir interessant Konditioune gestallt kréien, fir datt se Demandeurs d'emploi astellen. D'ADR ass der Meenung, datt d'Subventioune musse prinzipiell héich sinn an an engem Zäitraum vun zwee Joer degressiv erofgoen. Duerfir muss awer d'Obligatioun bestoen, datt déi betraffe Leit och agestallt ginn.

Mir hu jo schonn eng Rei vu Moossnamen - den CIE, den CAE -, déi an esou eng Richtung ginn. A mir sinn der Meenung, datt een déi Gesetzer soll punktuell adaptéieren, fir kënne méi Leit an d'Betriber eranzekréien, fir et méi attraktiv ze maachen, datt déi Betriber Leit kréien. An all déi Suen, déi mer elo an d'Beschäftegungsinitiative stiechen, wa mer dovun een Deel huelen a mir loossen de Betriber do méi Subventiounen zoukommen, da sinn och d'Betriber méi bereet, fir där Leit bei sech anzestellen. Selbstverständlech däerf et keen Abus ginn. Duerfir muss et mam Zil, datt eng Astellung herno kënnt, verbonne ginn.

Also, eist Zil muss bleiwen, Leit an den éischten Aarbechtsmaart eranzekréien. Et bleiwe selbstverständlech dann nach ëmmer Leit, déi mer net an den éischten Aarbechtsmaart erakréien. An déi sollen dann eben iwwer Konventiounen direkt bei d'Gemengen détachéiert ginn, wou se dann a fonctionnellen technesche Servicer vun de Gemengen integréiert ginn, wou se dann Disziplin léieren, wéini et ugeet mat Schaffen, wéini datt et ophält, wou se och mat Leit, déi eng Aarbecht kënnen, mat deene schaffen a wou se eppes geléiert ginn. Dat géif da méi bréngen.

A wa mer elo kucken, wat eben no der Opléisung geschitt ass vum OPE, dann ass am Fong dat schonn elo e bëssen de System, dee sech entwéckelt, well den Aarbechtsminister jo elo wahrscheinlech fir déi eenzel CIGLe mat deenen eenzelne Gemenge Konventioune mécht. Et geet also, nodeems de Crash elo komm ass, dann elo lues a lues an déi Richtung, zwar nach net ganz, mä an déi Richtung, fir déi mir schonn zënter 2006 hei am Parlament plädéieren.

Et ass eiser Meenung no net richteg, datt d'Gewerkschaften - sécherlech war d'Absicht gutt, mä et war sécherlech net richteg -, datt d'Gewerkschaften op eemol ugefaangen hunn, selwer Patron an Entreprisen opzebauen. D'Gewerkschafte sollen dat maachen, wat se kënnen, dat ass d'Salariat vertrieden, an d'Betriber sollen dat maachen, wat si kënnen, dat ass e Betrib féieren an e Betrib organiséieren.

Dat ass natierlech drop zréckzeféieren, an da musse mer op déi politesch Responsabilitéit kommen, datt dat einfach e Gefale war, dee verschidde Parteien hire Gewerkschafte gemaach hunn. An duerfir sinn och laang Zäit politesch keng Konsequenze gezu ginn, well dat esou an der bekannter „Kameradenrepublik" geschitt ass, wou eben déi eenzel Ministeren hire Gewerkschaften net wollten ze no kommen. An duerfir muss ee soen, datt de Minister Schmit hei eng couragéiert Décisioun geholl huet, well e grad där Gewerkschaft hir Initiativ, déi senger Partei am Fong méi no steet, oder loosse mer awer soen, ech hunn elo gesot „méi no", ech hätt och kënne soen: „ganz no steet"…

(Interruptions)

Ech war scho fein, ech war scho fein…

(Interruptions)

Ech war scho fein, ech war scho fein! Datt hien do am Fong elo en Exempel statuéiert huet, wat een net ka soe vu senge Virgänger, dem Här Biltgen an dem Här Juncker, déi jo awer och laang déi doten Entwécklung gesinn hu kommen a se gemierkt hunn, awer näischt do dergéint gemaach hunn.

Da wëll ech och zréckféieren (veuillez lire: hiweisen) op déi Concurrence déloyale, déi déi Beschäftegungsinitiativen deelweis dem Privatsecteur maachen.

E leschte Punkt, deen ech nach séier wëll kuerz ernimmen, dat ass de Fräiwëllegendéngscht, iwwert dee mer haut nach net hei geschwat hunn. Mir hunn e Gesetz, wat dat regelt, a mir hunn am Ableck véier Servicer an deem Beräich: de Service volontaire de coopération, de Service volontaire civique, de Service volontaire européen an de Service volontaire d'orientation.

Hei hunn zënter 2007, datt dat besteet, 3.000 Jugendlecher eng Demande gemaach, fir kënnen an déi Fräiwëllegendéngschter era schaffen ze goen. Quitte, datt se do net vill verdéngen, mä mir haten nëmme fir 1.200 vun deene Leit eng Plaz. Also, och do kann een en Effort maachen, well vill Jugendlecher, déi no enger Aarbecht sichen, géife gären esou eng Zwëschenetapp aleeën, fir eben do an engem Fräiwëllegendéngscht kënnen Erfahrungen ze sammelen, ier se dann an déi richteg Beruffswelt eraginn.

Här President, da misst awer nach en anere Punkt kommen: Dat ass d'Kontroll, déi misst vun der ITM gemaach gi méi systematesch, wat déi déloyal Konkurrenz ass vun den auslännesche Betriber, déi hei zu Lëtzebuerg schaffen an déi ganz dacks hir Leit net esou bezuelen, wéi dat laut eiser Aarbechts- a Sozialgesetzgebung misst de Fall sinn, an domadder eng déloyal Konkurrenz vis-à-vis vun eise Betriber maachen.

Et ass awer och eiser Meenung no wichteg, datt mer um europäeschen Niveau - dat huet och mat eisem Chômage ze dinn - méi aktiv ginn an datt mer um europäeschen Niveau kucken, datt mer endlech emol sozial Mindestnorme kréien! Well wa mer keng sozial Mindestnorme kréien, da steet grad e Land wéi Lëtzebuerg, wat e relativ héije sozialen Niveau huet, méi ënner Drock wéi aner Länner, datt Betriber hei fortzéien an a Bëlleglounlänner ginn. An duerfir hu mir en Intérêt, fir op europäeschem Niveau sozial Mindestnormen ze kréien, fir datt mer deem Dumping social net méi däerfen ënnerleien.

An dann zum Schluss nach e Mentalitéitswiessel, dee menger Meenung no och hei zu Lëtzebuerg muss kommen. Mir hate viru Joren an der Stolindustrie 30.000 Leit zum Beispill beschäftegt. Vun deenen 30.000 waren der mindestens 15.000 Leit, déi onqualifizéiert waren, déi awer alleguer an der Stolindustrie, an der Industrie eng Plaz fonnt hunn. An do derniewent ass et nach vill aner Betriber ginn, déi onqualifizéiert Leit beschäftegt hunn. Mä haut hu mer an der Industrie all déi onqualifizéiert Aarbechtsplazen net méi. A mir hunn awer aner Beräicher, wou nach Leit, déi onqualifizéiert sinn, gebraucht ginn. Mä do ginn - an dat ass, wëll ech soen, de Mentalitéitswiessel - eis Leit an der Regel net hin!

Ech mengen, de Kolleeg Bettel ass net hei, mä wann hien lech géif soen, wéi vill Leit eng Demande gemaach haten, wéi d'Stad Lëtzebuerg elo, mengen ech, 30 oder 35 Plazen ausgeschriwwen hat, ech mengen, et waren der…

(Interruption)

Wéi vill?

Une voix.- 2.600.

M. Gast Gibéryen *(ADR)*.- 2.600 also wieren der bereet gewiescht, op d'Stad Lëtzebuerg schaffen ze goen. Dat ass, loosse mer éierlech sinn, déi Lëtzebuerger wëssen, wou déi gutt Plaze sinn, an duerfir wëlle se och alleguer dohinnergoen. Mä mir kënnen awer net weiderfueren, datt mer soen, ma als Lëtzebuerger kann een net méi an en Handwierk goen, et kann een als Lëtzebuerger net méi an d'Horeca goen. An duerfir muss also e Mentalitéitswiessel hei an eiser Gesellschaft kommen, datt mir eis net däerfen ze schued sinn, fir och an déi Secteure schaffen ze goen. An et muss natierlech och e Mentalitéitswiessel bei de Betriber kommen, datt dat soziaalt Ëmfeld besser stëmmt an deene Beräicher, fir datt d'Leit och do kënne besser schaffen.

Dat waren déi puer Iwwerleeungen, Madame Presidentin, déi ech wollt mat an d'Diskussioun hei erabrénge vun eiser Säit. Merci, datt ech konnt e puer Minutten iwwerzéien.

Ech wollt nach just zur Motioun soen: Mir hunn d'Motioun net ënnerschriwwen. Mir si mat de Considéranten, wéi virdru gesot, alleguer d'accord, mä well mir awer fir d'Opléisung vun de Beschäftegungsinitiative sinn an zum Schluss vun der Motioun d'Regierung invitéiert gëtt, d'Konklusioune vum Rapport ëmzesetzen, an an deene Konklusioune vum Rapport ginn d'Beschäftegungsinitiativen awer weidergefouert, duerfir hu mir déi Motioun net ënnerschriwwen a mir wäerten eis duerfir dobäi enthalen.

Ech soen lech Merci.

Mme le Président.- Ech soen dem Här Gibéryen och Merci. An ech ginn als nächstem Riedner dem honorabelen Här Henckes d'Wuert.

M. Jacques-Yves Henckes *(Onofhängeg).-* Merci, Madame Presidentin. Och vu menger Säit aus de Rapporteure villmools Merci fir hir gutt Rapporten an och der Kommissioun fir déi gutt Viraarbecht, déi mer haut hunn duerch dee Rapport, dee virläit.

Den Albert Schweizer huet gesot: „Deen äermste Mënsch op der Welt ass deen, dee keng Beschäftegung huet." An dat gesäit ee leider ëmmer méi. Et muss ee feststellen, datt ons Wirtschaft an de leschte Joren net méi wiisst. De PIB pro Salarié ass tëschent 2008 an 2012 ëm 12,6% zréckgaangen. De Wirtschaftskuch, dee verdeelt gëtt, gëtt also net méi grouss, e gëtt méi kleng pro Awunner. An et ass dat natierlech, wat eng etlech Konsequenzen huet.

Mir hunn e Rekordniveau am Chômage, mä d'Zuel vun de Beschäftegten am Land steigt. Am Rapport vun der Kommissioun gëtt geschwat vun «stabilité de l'emploi dans le secteur financier». Or, do wollt ech soen, datt dat net richteg ass, well de Statec huet den 9. Mee 2012 hei an der Chamber en Dokument hannerluecht, wou e seet, et wieren am Finanzsecteur 1.000 Leit manner an d'Tendenz wier steigend an där Richtung.

Mam Handwierk muss een och feststellen, datt do all Joers eng ronn 3.000 Aarbechtsplaze manner geschafe gi wéi an de Jore virdrun. An de Statec huet och ausgerechent, datt, fir datt de Chômage géif zréckgoen, do misst den Emploi hei am Land tëschent 3,5% a 4% d'Joer steigen. Dat heescht, do si mer och nach wäit ewech.

Da muss een eppes bedaueren, wat ech och net ganz richteg fanne vun der Säit vun der Regierung. Dat ass, datt d'Beschäftegungszuelen, déi beinhalten d'Frontalieren, mä beim Chômage ginn d'Frontalieren net mat berücksichtegt. Dat ass getrickst. Well mir bezuele fir d'Chômeuren, a wa mer d'Frontalieren op där enger Säit huele bei de Beschäftegungszuelen, misste mer se och mat bäihuelen do, wou mer bezuelen. An da wiere mer natierlech op engem Taux vun iwwer 10%, héchstwahrscheinlech. An et ass dat, wou ech net fannen, datt dat ganz richteg ass. Ech wollt dat just nure soen, well et huet awer Konsequenzen, och finanzieller Natur, fir onst Land.

Da gëtt et e puer, muss een Erklärunge siche fir d'Hausse vum Emploi, vun de Beschäftegungszuelen. An do wëll ech der zwou uginn, wou mer leider keng Zuelen hunn, mä wou et awer gutt wier, wann een dat eng Kéier géif recherchéieren. Dat ass, duerch d'Duebelbesteierungsofkommesse verlaange verschidde Länner, datt, wann eng Gesellschaft hei zu Lëtzebuerg, eng Société de participation financière hei wëllt vun engem Duebelbesteierungsofkommes profitéieren, datt se deen Ablack muss Beschäftegter hei hunn. An déi sinn oft just nuren um Pabeier.

Dann hu mer eng zweet Praxis hei, déi zimlech heefeg ass, dat ass de Portage salarial. Dee baséiert um Règlement européen vum 14. Juni '71, wat erlaabt, datt Leit, déi iwwerhaapt net zu Lëtzebuerg wunnen, hei zu Lëtzebuerg eng Gesellschaft grënnen, an da kënne se iwwerall doruechter am Land oder och am Ausland, weltwäit schaffe goen a vun allen Avantagë vum Sozialregime profitéieren, mä ouni Steieren ze bezuelen. An dat ass eppes, wat kuerzfristeg absolut richteg ass, mä wou et awer mëttel- a laangfristeg net gutt ass, datt mer keng Législatioun hunn.

Mir gesinn, datt an anere Länner esou Législatioune bestinn, an et wier och net schlecht, wann d'Regierung géif op dee Wee do goen, well dann hätte mer och zueleméisseg e puer Indikatiounen. Mä no deene Schätzungen, déi esou doruechter zirkuléieren, a bei deene ville Gesellschaften, déi de Portage salarial hei zu Lëtzebuerg maachen, kann ee bal unhuelen, datt 1% vun de Beschäftegten hei am Land op de Portage salarial zréckzeféieren ass.

Dann, dat anert, wat ee muss ervirsträichen, dat ass déi inégal Konkurrenz aus dem Ausland, an notamment vu verschiddene Betriber, déi hei Frontaliersbetriber sinn an déi d'Aarbechtsplazen hei zu Lëtzebuerg a Gefor bréngen.

Beispill: Eng Firma hei aus der Lorraine, déi détachéiert op Lëtzebuerg Leit, fir ze schaffen, natierlech net méi wéi sechs Méint, an déi Leit gi bezuelt op Basis vum Mindestloun. Mä de Patron hält hinne während där Zäit, wou se hei sinn, 1.200 Euro de Mount zréck fir Frais de nourriture et de logement, mä déi Leit kréien awer keen eenzegen Euro fir Frais de nourriture oder de logement ausbehalen. Par contre, de Patron schafft deen Ablack vill méi bëlleg an e bréngt d'Lëtzebuerger Betriber a Konkurrenz. An där Saachen do gëtt et relativ méi wéi ee mengt. An dat ass eng Gefor. Do, mengen ech, muss d'Regierung kucken, ob se kéint mat der ablacklecher Gesetzgebung oder, duerch d'Faits pénaux, ob se net kéint duerch eng nei Gesetzgebung, déi aus esou Saachen e Fait pénal mécht, géint esou Entreprisë virgoen.

Dann ass vill Diskussioun gewiescht tëschent Mindestloun an RMG. An do muss ech éierlech zouginn, datt mer do eng Situatioun hunn, déi net gesond ass! Wéinstens net, wann ee seet, datt ee wëllt Leit op dem Aarbechtsmaart incitéieren, fir schaffen ze goen! E Célibataire, also eng elengstoend Persoun, bezilt all Mount u Steieren 75,70 Euro, Netto 1.571 Euro. Den RMGist, deen huet 100 Euro méi de Mount.

Wou ass do d'Incitation au travail? Dat ass eppes, wat net gutt ass. An do muss d'Regierung kucken, datt se iwwert d'Erhéijung vun dem Crédit salarié an eventuell nach e puer aner Mesurë kuckt, fir datt wéinstens de Mindestloun am Netto eppes Klenges iwwert deem ass vum RMG.

Beim qualifizéierte Mindestloun, do fale souguer 137 Euro Steieren un. Dat heescht, datt och do den Intérêt tëschent dem Mindestloun an dem RMG net ganz grouss ass.

Mä da gëtt et nach méi absurd Saachen: Dat ass, wann eng Persoun, déi elengerzéiend ass an déi zweemol hallef Deeg schafft zum qualifizéierte Mindestloun. Op der zweeter Steierkaart kritt déi Persoun 385 Euro de Mount ofgezunn. Déi Persoun geet dann heem a si freet e Complément RMG. Dee kritt se dann automatesch. Um Enn vum Joer geet se hin a si mécht eng Steiererklärung, an da rembourséiert de lëtzebuergesche Stat, d'Administratioun hir déi Steieren, déi se bezuelt huet, a si hëlt déi Suen a si rembourséiert domadder de Complément RMG. Dat nennt een „simplification administrative"!

Dofir mengen ech, datt et gutt wier, wann een do aner Mesurë géif huelen. Do missten e puer Saachen, e puer Iwwerleeunge stattfannen.

Da mengen ech och, datt eppes net gutt ass, dat ass, wann een d'Statistike vun Eurostat kuckt, datt Lëtzebuerg bei de véier Länner Rekord ass um Niveau européen, déi am meeschten déi kleng Revenue besteieren.

(M. Laurent Mosar reprend la présidence.)

Mir leien do bei de véier meeschten, den héchsten. Dat heescht, et sinn der also 23, déi déi kleng Revenue manner besteiere wéi hei zu Lëtzebuerg.

En anere Punkt, deen ee misst diskutéieren, dat ass de Kampf géint Schwaarzaarbecht an d'Banqueroute frauduleuse. Dat kascht Dausende vun Aarbechtsplazen a vill direkt Steieren an TVA. Do ass de Projet de loi iwwert d'Failliten zum engen Deel, deen an dat erageet, mä ech géif awer mengen, datt och do misst méi energesch duerchgegraff ginn.

Dann hu mer nach e puer esou Saachen, déi ech absurd fannen: Dat ass, d'Buschaufferen aus der Stad, déi mussen en Diplom hu vum Handwierk, fir kënnen als Buschauffer ze schaffen. Do verdénge se dann ongeféier 1.000 méi, wéi wa se als Handwierker géife bei Gemengen oder dem Stat schaffen. An deen Ablack musse mer natierlech Frontalieren erakomme loossen, fir déi Aarbecht ze maachen, déi si als Handwierker net méi maachen. An d'Buschaufferen, déi sinn am Chômage. Ech mengen, do misste verschidde Reglementatiounen iwwerkuckt ginn an iwwerduecht ginn.

Esou datt een als Konklusioun misst zéien, datt ee beim Mindestloun, beim Portage salarial a géint d'Fraudë misst verschidden Ännerunge maachen; och bei de Buschaufferen.

An et misst een och kucken, datt een d'Personalchefe géif wa méiglech als Résidenten huelen an net als Frontalieren, well jiddweree weess, datt, wann ee Personalchef ass an et wunnt een zu Arel, da stinn all Dag eng fënnef bis zéng Leit virun der Dier, fir ze kucken, ob net e Familljemember oder Bekannte kéint do ugestallt ginn.

Wat elo de Rapport vun der Kommissioun ugeet, esou wëll ech do en Okay gi fir déi Motioun. Mir sinn och d'accord mat dem Ofschafe vun der Préretraite-solidarité, mat de Propositiounen, fir d'ADEM ze reformëieren.

Ech géif just eng Iddi vun enger Firma gutt fannen, déi gesot ginn ass. Dat ass, bei der Présélectioun vun de Chômeure sollt de Betrib, deen déi soll eventuell rekrutéieren, dee sollt matabezu ginn an déi Présélectioun. Dat huet eng Firma esou proposéiert. An där gëtt et der nach méi, déi dat eng gutt Iddi géife fannen, mä leider ass dat fale gelooss ginn.

Wat d'Beschäftegungsinitiativen ugeet, do mengen ech, datt een op jidde Fall misst higoen, datt déi privat Betriber déiselwecht Avantagë misste kréien an datt et keng illegal Konkurrenz sollt ginn. Dat ass net gutt, wéi et elo leeft.

Dann eng lescht Fro un den Här Minister. Dat ass, d'Europäesch Kommissioun huet e grouss ugeluechte Beschäftegungspak géint d'Aarbechtslosegkeet presentéiert, dee soll elo ugeholl ginn, wat eng etlech Reformen um Aarbechtsmaart géif beinhalten, déi net onbedéngt an deem Sënn sinn, wéi mir se hei zu Lëtzebuerg gewinnt sinn.

Dofir wier ech och frou, wann den Här Minister ons do kéint vläicht e puer Opklärunge gi respektiv, wann dat Dokument nach net gradesou public ass, ob mer et da kéinten eng Kéier spéiderhin an der Kommissioun oder soss diskutéieren.

Dat gesot, wëll ech awer positiv bewäerten, datt d'Kommissioun hei eng ganz gutt Viraarbecht geleescht huet an datt mer hoffentlech, mat der Regierung zesummen, dann och munches bewierkt kréien.

M. le Président.- Merci dem Här Henckes. Als nächste Riedner ass den Här Urbany agedroen. Här Urbany, Dir hutt d'Wuert.

M. Serge Urbany *(déi Lénk).-* Merci, Här President. Muer hu mer hei am Sall eng vill méi ëmfaassend Debatt nach, déi iwwert déi sougenannte Kompetitivitéit. An an deem Kontext do gëtt d'Aarbecht ëmmer nach, dat muss een awer och soen, als e Käschtefacteur ugesinn, als en Ajustementsfacteur ugesinn, och an deenen offizielle Parameteren, déi et gëtt hei am Land, fir d'Kompetitivitéit ze moossen. Si gëtt net ugesinn als Opwäertung vun der Aarbecht an als Motor vun der Ekonomie.

Dofir, mengen ech, wäert et interessant sinn, och déi Dialektik ze gesinn tëschent deenen zwou Debatten hei. Wat fir eng Debatt beaflosst déi aner méi? Ech fuerderen op jidde Fall hei vun dëser Tribün, dass d'Regierung an alle Fäll vu Lounfroen, déi sech stellen, och beim Index zum Beispill, sech asetzt fir eng Opwäertung vun der Aarbecht an net fir eng Ofwäertung vun der Aarbecht. Well dat ass dat, wat déi Attacken och géint den Index a Wierklechkeet bedeiten.

Ech wëll hei an dëser Debatt, Här President, a Kuerzform op véier wesentlech Aspekter agoen.

Éischtens: Et gëtt am virleiende Rapport endlech erkannt, dass d'Beschäftegungsmesuren an hirer bishereger Form virun allem wierksam waren als Proufzäit fir d'Patronen, déi d'Leit wollten astellen. Fir de Rescht ware se am wesentlechen d'Quell vu bëlleger Aarbechtskraaft. Eng bëlleg Aarbechtskraaft, déi iwwregens och als solch um Aarbechtsmaart eriwwerkomm ass, nämlech a Form vun Entwäertung a vu Stigmatisatioun, a besonnesch, wat déi Mesurë méi laang gedauert hunn.

Op déi Problematik allerdéngs haten d'Kritiker vum 5611-Gesetz deemools schonn méi wéi eng Kéier higewisen. Och deemools schonn huet eng CEPS-Studie am Fong geholl datselwecht schonn ervirgehuewen. Trotzdeem sinn déi negativ Aspekter 2009 nach eng Kéier vum aktuellen Aarbechtsminister op d'Spëtzt gedriwwe ginn. Deemools huet mäi Virgänger hei, den Änder Hoffmann, ganz pertinent Kritiken iwwregens dorunner gemaach. Ënner anerem huet hie Beispiller genannt, wéi Patronen 115% vun engem Loun erëmbezuelt kritt hunn, dee se ausbezuelt hunn!

Dunn ass déi Etüd komm 2012 vum CEPS, déi nei Etüd, an - dat muss een awer wierklech hei begréissen - dëst Joer ass doropshi séier dat Gesetz gestëmmt ginn, wat d'Dauer vun de Beschäftegungsmesuren erofgesat huet, wat hir Bezuelung eropgesat huet a wat de finanziellen Avantage fir d'Patronen, besonnesch laangfristeg gesinn, méi kleng gemaach huet. Et bleiwen awer och an deem Gesetz nach eng ganz Partie Froen ongeléist, virun allem aarbechtsrechtlech Froen, Froen, wat d'Zoustännegkeet vun den Aarbechtsgeriichter fir esou Aarbechtsmesuren ugeet.

Zweetens wëll ech hei begréissen, dass, och no där Visite zu Koblenz an dem Unhéiere vun den negativen Erfahrungen do, eng Entwécklung à la Hartz IV vun alle Parteien hei schéngt ofgelehnt ze ginn an och vun alle Parteie schéngt d'Noutwendegkeet vum Mindestloun ënnerstrach ze ginn. Allerdéngs, muss ech soen, wann ech déi Äusserunge gëschter héieren hu vun der DP, kréien ech erëm e bëssen Zweifel, wann do geschwat gëtt vun engem Mindestloun, dee sech misst no der Leeschtungsfäegkeet ausriichten. An och vun engem RMG, dee sech misst no der Leeschtungsfäegkeet ausriichten, wann ech dat richteg verstanen hunn. Et kënnt jo net ëmmer richteg an der Press erëm, wat gesot ginn ass.

Ech muss awer och soen, et ass glécklecherweis näischt an dësem Rapport ze liesen iwwer Kierzungen oder Verschlechterungen...

(Interruption)

M. le Président.- Den Här Bauler.

M. Serge Urbany *(déi Lénk).-* Voilà, elo kréie mer d'Rektifikatioun...

M. André Bauler *(DP).-* Ech wollt just preziséieren...

M. le Président.- Sidd Der domat d'accord, datt hien lech eng Fro stellt?

M. André Bauler *(DP).-* ...preziséieren, well Der dat elo gesot hutt vum Leeschtungsprinzip...

M. Serge Urbany *(déi Lénk).-* Wann et net op meng Zäit geet, natierlech.

M. André Bauler *(DP).-* ...mir hu just gesot, datt deen, dee schaffe geet, méi muss kréie wéi deen, deen den RMG huet, dass Leeschtung sech ebe loune muss. Méi ass net gesot ginn.

M. Serge Urbany *(déi Lénk).-* Ah, wann et sech dorop beschränkt, dorunner, mengen ech, zweifelt jo keen.

(Interruptions diverses)

Une voix.- Très bien, très bien!

M. Serge Urbany *(déi Lénk).-* Dat ass jo och effektiv esou de Fall an d'Beispiller si jo och hei genannt ginn, Zuelebeispiller vum Här Lux si genannt ginn, déi kloer weisen, wéi dat Verhältnis, d'Proportiounen tëschent deenen zwou Saache sech a Wierklechkeet verhalen.

Ech begréissen och, dass am Rapport zum Beispill näischt ze liesen ass iwwer Kierzungen oder Verschlechterunge bei de Chômageindemnitéiten. Dat war awer och en Aspekt vun der 5611-Debatt deemools. Dat schéngt also och aus der öffentlecher Debatt definitiv eraus ze sinn. Ech hoffe just, dass dat och net erëm a Wahlprogrammer wäert erëmkommen.

Dat ass awer net alles! Et sinn haut nach Saachen, déi net richteg sinn, vun deem ominéise 5611-Gesetz. Ech verstinn iwwregens net, firwat den Här Kaes den Här Biltgen hei esou iwwerschwänglech lueft an deem Zesummenhang. Et sinn Dausende Studenten op d'Strooss gaangen, fir géint dat Gesetz ze protestéieren. An een Aspekt, deen haut nach an der Législatioun steet, dat ass déi ongerecht Proratiséierung vum Chômage no där Zäit, wou ee virdru geschafft huet. Ech mengen och, dass et endlech un der Zäit ass, bei de Chômageindemnitéiten d'Dauer vun deenen Indemnitéiten an d'Luucht ze setzen a se net op zwielef Méint ze beschränken. Bei deem massive Chômage, dee mer haut hunn, ass dat absolut noutwendeg an dat gëtt et och a villen anere Länner.

Drëttens gëtt gesot, d'ADEM soll eng méi aktiv Roll a méi eng zentral Plaz an der Aarbechtsvermëttlung kréien. Dat ass och an enger Zäit vu wuessendem Chômage, mengen ech, ze begréissen. Zentral wäert awer d'Fro sinn, wéi déi erweidert Équipe vun der ADEM - a mir ënnerstëtzen och de Renforcement iwwregens vun där Équipe, dee gefuerdert ass -, wéi déi Équipe vu Beroder an Zukunft wäert mat den Aarbechtslosen an der Praxis, an der Realitéit ëmsprangen, ob se se wierklech als Partner ugesinn oder als Numero. An ob se sech wierklech Zäit huele bei der Aarbechtsvermëttlung, oder ob se virun allem en interne Wettbewerb veranstalten, wien déi meeschte Leit méiglechst séier placéiert. Ech kann och do déi Bemierkungen, déi an deem Rapport hei gemaach ginn, nëmmen ënnerstëtzen.

Och an der Weiderbildung a Léierausbildung wäert sech an Zukunft weisen, wéi seriö dat gemengt ass, wat an deem Rapport hei steet.

Ech bleiwen oflehnend, wat d'Roll vun den Interimsagencen ugeet bei der Vermëttlung. Ech fäerten och...

M. le Président.- Här Urbany, Dir misst zwar lues awer sécher zum Schluss kommen.

M. Serge Urbany *(déi Lénk).-* Jo. Ech huelen d'Zäit - ech hunn och nach eppes ze soen zu de Motiounen hei -, dann huelen ech déi Zäit mat bäi, Här President.

Ech fäerten, dass den Drock wäert klammen, fir Aarbechtsplazen a schlecht bezuelte Beräicher unzehuelen, wéi der Horeca oder dem Botzsecteur. Ech wëll iwwregens verweisen op dat Gespréich, dat mer haten an der Kommissioun mat der Pedus, mat deem grousse Botzmulti Pedus, dee virgeschloen huet, quasi als Beschäftegungsinitiativ ze operéieren an engem Lycée zu Lëtzebuerg, wou en d'Botze géif iwwerhuelen. En huet gesot, do géif schlecht gebotzt gi vu wahrscheinlech staatleche Botzfraen, déi do täteg sinn. Si géifen dat iwwerhuele mat Leit vun der ADEM, op Käschte vun der ADEM.

M. Jacques-Yves Henckes *(Onofhängeg).-* Ganz gutt!

M. Serge Urbany *(déi Lénk).-* Dat ass eppes, wou den Här Henckes jo ganz dermat d'accord ass. An dat ass awer eppes, wat een absolut muss verhënneren!

Véiertens: Weider wichteg Froen, déi opgeworf gi sinn, virun allem vun de Gewerkschaften, bleiwen och nach ongekläert an deem Rapport hei. Ech mengen, et geet net duer, fir eng weider Verschlechterung vum Aarbechtsrecht ofzelehnen - esou gutt ass iwwregens dat Aarbechtsrecht net, wéi ëmmer gesot gëtt -, mä et mussen endlech op breeder Front positiv Reformen an d'Wee geleet ginn, fir ze verhënneren, dass déi wirtschaftlech Substanz am Land zerstéiert gëtt a fir Entloossungen ze vermeiden.

An ech wëll do nach eng Kéier hiweisen op déi Proposition de loi, déi mir als déi Lénk agereecht hunn, déi positiv aviséiert ginn ass vun der Chambre des Salariés a wou ech mengen, dass mer och an eiser Kommissioun missten dat an eis Aarbechten afléisse loossen.

Zum Schluss dann, Här President, zur virleiender Motioun wëll ech nach eng Kéier betounen, dass ech verschidden Aspekter vun där Motioun ënnerstëtzen. Ech fannen et dann awer ëmsou méi bedauerlech, dass dee Rapport do déi Annonce vum Premierminister, déi ideologesch geprägten Annonce vum Premierminister no enger Ofschafung vun der Préretraite-solidarité an domat vun enger Verlängerung vun der Aarbechtszäit, au détriment vun deene jonke Leit iwwregens, ënnerstëtzt an dat iwwerhëlt als Fuerderung un d'Regierung. Domat sinn ech absolut net d'accord an eleng dowéinst kann ech déi Motioun hei net stëmmen! Ech wäert mech dobäi enthalen.

Ech soen lech Merci.

M. le Président.- Merci dem Här Urbany. Als nächst Riednerin ass d'Madame Diane Adehm agedroen. Madame Adehm, Dir hutt d'Wuert.

Mme Diane Adehm *(CSV).-* Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wann et iwwert d'Situatioun um Aarbechtsmaart hiergeet, ass meeschtens Rieds vu jonke Leit, vu manner jonke Leit, vu Leit mat Diplomer a Leit ouni Diplomer, mä iwwert d'Fraen an der Aarbechtswelt gëtt manner geschwat.

Frae sinn awer och Salariéeën a Frae si Chômeuren. A si hu ganz oft spezifesch Besoinen. Vill vun hinnen erzéie Kanner doheem, an dëst entweder gemeinsam mat hirem Partner oder awer eleng. Aus dësem Grond wëll ech mech an dëser Debatt op d'Fraen an der Aarbechtswelt konzentréieren. Ech limitéiere mech och op Fraen, déi eng Aarbechtsplaz um éischten Aarbechtsmaart fanne kënnen.

D'weiblech Beschäftegung ass zënter de 70er Joren enorm an d'Luucht gaangen. Hautdesdaags leie mir bei ronn 62% vun de Frae géint manner wéi een Drëttel 1970. Mä déi weiblech Beschäftegung ass nach ëmmer manner héich wéi déi männlech, well déi läit nämlech bei eis ëm 78%. Mir leien och liicht ënnert der europäescher Moyenne, well déi ass bei 62,2%, respektiv bei 63,3%, wann een déi zentraleuropäesch Länner vun der EU ewechléisst. Eise Beschäftegungstaux vun de Fraen ass also iwwer 60%. Mir hunn domadder d'Zil vun der Lissabon-Strategie 2010 erreecht, wat d'Fraen um Aarbechtsmaart ugeet.

Mä ronn 35% vun de Fraen, dat ass eng Fra vun dräi, hunn eng Deelzäitaarbecht. Bei de Männer läit dësen Taux nëmme bei 4%. Och wann déi Europäesch Kommissioun am Kader vun der Strategie „Europa 2020" kee spezifeschen Taux fir d'Frae bestëmmt huet, musse mir nach vill ophuelen, fir op e globale Beschäftegungstaux vu 75% ze kommen.

Wéi gesäit dann eigentlech déi weiblech Alters- a Salairesstruktur aus? Vun de jonke Fraen ënner 25 Joer schaffen nëmme 25%. Bei de manner jonke Fraen tëschent 55 a 64 Joer sinn 30% um Aarbechtsmaart aktiv. Dëst ass deelweis historesch bedéngt. Vill Fraen hunn opgehale mat schaffen, wéi se sech bestuet hunn a Kanner kritt hunn. Et ass awer och fir eeler Leit schwéier, fir eng Aarbechtsplaz ze fannen, respektiv ginn hei zu Lëtzebuerg vill Leit ënner 65 Joer a Pensioun.

Wann et an der Alterskategorie ënner 25 Joer esou gutt wéi keen Ënnerscheed gëtt tëschent Mann a Fra, dann ännert dat sech awer ab dëser Altersgrenz. Do läit d'Beschäftegungsquot vun de Frae ganz kloer ënnert där vun de Männer. Et geet aus de Statistiken ervir, dass de Beschäftegungstaux vun de Männer net nëmme méi héich ass wéi bei de Fraen, mä dass en iwwer eng länger Period och méi stabil ass. Net nëmme gi manner Frae schaffe wéi Männer, mä si verdéngen an der Regel och manner wéi hir männlech Kolleegen, an dëst bei dërselwechter Qualifikatioun.

Et konnt ee virun e puer Méint an den Zeitunge liesen, dass d'Frae méi géife verdénge wéi d'Männer. Jein! Déi lescht Etüden, déi an deem Beräich gemaach goufen, hu fir d'éischte Kéier den öffentleche Secteur matabezunn. Et ass awer bekannt, dass den öffentlechen Déngscht gutt Paien ausbezilt, an d'Frae sinn och an dësem Beräich gutt representéiert, virun allem am Enseignement, wou se dräimol méi präsent si wéi d'Männer. Et gëtt och vill Fraen, souguer méi Frae wéi Männer, déi am Beräich vun de Finanzen an Assurancë schaffen. Och hei handelt et sech ëm Secteuren, wou d'Salariéë gutt bezuelt ginn. Et muss een och wëssen, dass dës Etüd d'Deelzäitaarbecht net mat berücksichtegt huet. Wéi ech awer scho gesot hunn, sinn d'Fraen och an dëse Secteuren iwwerrepresentéiert.

Wann een d'Evolutioun vun all de Salairë kuckt, do läit awer de Salaire annuel moyen vun de Männer méi héich wéi bei de Fraen. D'Differenz ass eng 9%, wann een d'Zuele vun 2010 hëlt. Mir sinn zwar op dem richtege Wee, well virun e puer Joer war déi Differenz nach vill méi grouss, an awer ass d'Egalitéit nach net komplett.

A wéi gesäit et da mam Chômage bei de Fraen aus? Am März vun dësem Joer ware 7.647 Fraen op der Sich no enger Aarbecht. Vun dëse Frae sinn 3% méi al wéi 60 Joer, 13% méi jonk wéi 25 an déi reschtlech 84% sinn also tëschent 25 a 60 Joer. Ronn ee Fënneftel vun de Frae sinn zënter méi wéi 24 Méint bei der ADEM ageschriwwen. A bal zwee Drëttel vun dëse Fraen, déi zënter méi wéi 24 Méint ageschriwwe sinn, hu just hir obligatoresch Schoulzäit gemaach. Dës Fraen hunn also keen Diplom. Dës Zuele maachen nodenklech, well am Allgemengen 42% vun de Fraen, déi am Chômage sinn, keen Diplom hunn.

Et ass awer zu dësen Zuelen ze bemierken, dass d'Prozentsätz bei de Männer am Chômage ähnlech sinn, wat hir Formatioun ugeet. Nëmmen 22% vun de weibleche Chômeure sinn an enger Beschäftegungsmoossnam dran, géint 30% vun de männleche Chômeuren. Hei wier et ubruecht, fir ze kucken, firwat dass dat esou ass, a fir dann och no konkrete Léisungen ze sichen. Dës Zuele beleeën d'Wichtegkeet vun enger gudder Schoulausbildung mat engem Diplom am Allgemengen a besonnesch fir d'Fraen. Dëst erlaabt et hinnen, fir sech den neien Erausfuerderungen um Aarbechtsmaart besser ze stellen.

Här President, wat kënne mir also maachen, fir méi Fraen op den Aarbechtsmaart ze kréien? Et gi schonns eng ganz Partie Moossnamen, fir Frae geziilt op den Aarbechtsmaart ze kréien. Esou gesäit zum Beispill de Code du Travail eng finanziell Hëllef vir, wann de Patron e Salarié vum „sexe sous-représenté" astellt. Nëmmen zwou esou Demandë louchen d'lescht Joer vir a si hunn emol net d'Konditiounen erfëllt!

Des Weidere gesäit de Code du Travail déi sougenannten „actions positives" vir. Dëst si konkret Moossnamen, fir dass dat ënnerrepresentéiert Geschlecht, oft d'Fraen, méi einfach kann e bestëmmte Beruff ausüben. Eng 40 Firmen hu bis elo bei dësen Actions positives matgemaach, et kéinten der awer vill méi sinn. Vläicht misst een hei nach méi geziilt d'Patronen op all dës Mesuren opmierksam maachen.

Doniewent hu mir och nach eng Rei vu sougenannten „congés spéciaux", op déi souwuel e Mann wéi eng Fra en Urecht huet. Do denken ech zum Beispill un de Congé parental, deen ech net méi brauch virzestellen, oder de Congé pour raisons familiales, wann e Kand krank ass. Dës Congés spéciaux vereinfachen d'Liewe vu ville schaffenden Elteren.

Zum Congé parental awer just ee Wuert. De Projet de loi, deen de Congé parental ännere soll, ass gëschter hei gestëmmt ginn. Wat interessant ass un dësem Gesetz, ass d'Aféierung vum Recht vum Salarié op e Gespréich mat sengem Patron, wann en aus dem Congé parental zréckkënnt. An dësem Gespréich kann de Salarié froen, fir seng Aarbechtszäit anescht aménagéiert ze kréie respektiv en aneren Aarbechtsrhythmus ze kréien. De Patron muss dës Ufro behandelen an en eventuellt Ofweisen erklären.

Perséinlech fannen ech et awer schued, dass net vun dësem Gesetz profitéiert gouf, fir dem Salarié et ze erlaben, de Congé parental opzedeelen. De Moment muss de Congé parental vun all Elterendeel an engem Stéck geholl ginn. Dat penaliséiert haaptsächlech d'Salariéen op gehuewene Positiounen, déi sech et net erlabe kënnen, bal ee ganzt Joer doheem ze bleiwen. Eng Opdeelung vum Congé parental hätt den Elteren an haaptsächlech de Mammen et erlaabt, besser d'Familljen- mam Beruffsliewen ze koordinéieren. Selbstverständlech hätte misse kloer Linne festgeluecht ginn, wéi déi Opdeelung ze behandele gewiescht wier, dëst ëmsou méi, wann de Patron e klenge Betrib ass, deen net ëmmer ganz flexibel ass um Niveau vu sengem Personal.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech erzielen lech heibannen näischt Neies, wann ech soen, dass déi weiblech Beschäftegung an Aarbecht mam Kannerkréien zesummenhänkt. Net fir näischt ginn déi weiblech a männlech Beschäftegungstauxen ab dem Alter vu 25 Joer auserneen. Dat huet mat Bestiednis a virun allem mat Familljeplanung ze dinn.

Et ass net einfach, Beruff a Kand oder Famill ënner een Hutt ze kréien. Dat gëllt fir d'Eltere generell, mä besonnesch fir d'Fraen. Schaffen a gläichzäiteg Kanner grousszéien, setzt vill Energie, vill Disziplin an Organisatioun viraus. Mä et brauch een awer och Méiglechkeeten, fir seng Kanner auswäerts betreien ze loossen. Net jiddweree kann op Grousselteren zréckgräifen, déi sech während der Woch ëm d'Enkelkanner këmmeren, wann d'Eltere schaffen. D'Politik muss d'Rahmebedingunge schafen, fir dass et iwwerhaapt méiglech ass fir d'Elteren, schaffen ze goen.

De leschte Politbarometer huet der Familljepolitik vun der Regierung eng bonne Note ginn. Dat huet och domadder ze dinn, dass ënnert dem Marie-Josée Jacobs, der fréierer CSV-Familljeministesch...

M. le Président.- Erlaabt Der, Madame Adehm, datt den Här Kartheiser lech eng Fro stellt?

Une voix.- Neen, maacht dat net.

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).-* Frot, wéi laang dat géif daueren.

M. Félix Braz *(déi gréng).-* Böse Frauen, böse Frauen!

M. le Président.- Här Kartheiser, da stellt Är Fro.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).-* Villmools Merci, Här President. Ech lauschteren der Madame Adehm interesséiert no an ech wollt hir eng Fro stellen iwwert de Congé pour raisons familiales. Ass dat nach ëmmer esou, datt, wa Partner getrennt oder gescheet sinn, Eltere getrennt oder gescheet sinn, datt de Congé pour raisons familiales nëmmen dee ka kréien, deen d'Garde vun de Kanner huet, datt also déi aner Persoun d'office ausgeschloss ass, fir sech kënnen ëm hir krank Kanner ze këmmeren? Well et ass nämlech dacks esou, wann de Papp keng Garde huet an e wéilt sech ëm déi krank Kanner këmmeren, da kritt en emol kee Congé! An dat wär jo awer dann eng Diskriminatioun - och am Interessi vun de Mammen a virun allem am Interessi vun de Kanner.

(Interruptions diverses)

Mme Diane Adehm *(CSV).-* Also et gëtt jo awer och Pappen, déi esou flexibel sinn an dat dann op hire Jorescongé huelen.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).-* Ma neen, well, wann Dir e krankt Kand hutt, wat eng schwéier Krankheet huet oder behënnert ass an esou weider: Et ass just d'Mamm, déi sech ëm d'Kand ka këmmeren an de Papp ass vum Recht hier ausgeschloss!

M. Gilles Roth *(CSV).-* Här President!

M. Fernand Kartheiser *(ADR).-* Do ass eng Anormalitéit an ech géif d'CSV dann, wa se hei iwwert déi dote Problemer schwätzen, bieden...

M. le Président.- Här Kartheiser, Dir wollt eng Fro stellen. Stellt eng Fro wann ech gelift!

M. Fernand Kartheiser *(ADR).-* ...dat ze korrigéieren an dem Minister dat och matzehuelen. Meng Fro ass: Ass d'CSV d'accord, fir déi Diskriminatioun vun de Pappen an enger Scheedung, déi den Droit de garde net hunn, ofzeschafen?

Merci.

Mme Diane Adehm *(CSV).-* Ech mengen, dass dat doten am Divorce-Gesetz behandelt gëtt, mat der Autorité parentale zesummen. Ech géif proposéieren, dass Der lech da mat de Leit aus der Commission juridique zesummesetzt an dass Der dat dann dee Moment mat deene Leit kläert.

(Interruptions diverses)

Also, ech war bei der Familljepolitik vun der Regierung ukomm, déi eng bonne Note kritt huet. Voilà! Dat huet dann och domadder ze dinn...

M. Fernand Kartheiser *(ADR).-* Awer net vun eis, net vun eis!

(Interruptions)

Mme Diane Adehm *(CSV).-* Beim Politbarometer, hunn ech gesot, do si jo net nëmmen ADR-Leit dran.

(Interruptions diverses)

M. Fernand Kartheiser *(ADR).-* Et ass schued.

M. Jean Colombera *(Onofhängeg).-* Dir wäert Familljeministerin ginn an e puer...

Mme Diane Adehm *(CSV).-* Et ass esou, dass...

M. le Président.- Ech bieden lech, der Madame Adehm nozelauschteren!

Mme Diane Adehm *(CSV).-* An de leschte Joren a Jorzéngte si konsequent ënnert dem Marie-Josée Jacobs, also eiser fréierer CSV-Familljeministesch, d'Betreiungsstrukturen ausgebaut ginn. Et sinn nei Maisons relais entstanen an och d'Chèques-services goufen agefouert. Dat alles huet et den Elteren a virun allem de Fraen erméiglecht, um Aarbechtsmaart Fouss ze faassen. Mä et geet net duer, Rahmebedingungen ze schafen. Nach musse se stëmmen, fir dass d'Fraen de Wee op den Aarbechtsmaart fanne respektiv erëmfannen.

Wa mir eng grouss Offer u Betreiungsméiglechkeete fir Kanner bis véier Joer hunn, da bleift et, dass mir bei der Betreiung fir Kanner tëschent véier an zwielef Joer manner gutt bestallt sinn. A plazeweis geet dës Offer wierklech net duer. D'Öffnungszäite vun de Betreiungsstrukture fir Kanner sinn och net ëmmer den Aarbechtszäite vun den Elteren ugepasst. Gréisstendeels hunn d'Crèchen an d'Maisons relais…

M. le Président.- Madame Adehm, erlaabt Der, datt d'Madame Loschetter lech eng Fro stellt? Madame Loschetter.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).-* Madame Adehm, ech géif dat net erlaben.

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).-* Ech wollt meng Kolleegin froen, ob si net och der Meenung ass, datt et effektiv wichteg gëtt, och d'Öffnungszäite vun de Betreiungsstrukturen esou ze adaptéieren, datt och déi Leit, déi Schichte...

(Interruption)

Jo, ma genau, d'Stad Lëtzebuerg féiert elo an, den Här Wilmes huet et gesot, eng Crèche, déi 24 Stonnen op ass. Mir schaffen un esou engem Projet. Dat heescht net, datt e Kand 24 Stonnen an enger Crèche ass,...

M. Serge Wilmes *(CSV).-* Jo, dat ass wichteg ze preziséieren.

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).-* ... mä eben zu inadequaten Öffnungszäiten. An do war meng Fro: Sidd Dir net der Meenung, datt, wa mer wëllen d'Elteren, mä virun allem d'Mammen a virun allem déi monoparental Mammen ënnerstëtzen, déi keng Aarbecht kënnen unhuelen, well se onregelméisseg Aarbechtszäiten ugebuede kréien - dat ass nun eemol oft esou am Secteur Horeca oder Botzsecteur -, datt et wichteg wier, esou Crèchen, déi 24 Stonnen op sinn an nëmmen dowéinst op de Schichten de Fraen an och de Pappen erlaben..., ob et net interessant wär, datt d'Regierung esou Projete géif ënnerstëtzen?

Mme Diane Adehm *(CSV).-* Ech kommen dozou, wann ech weiderschwätzen däerf. Also gréisstendeels hunn d'Crèchen an d'Maisons relais, wéi gesot, vu 7 Auer moies bis 7 Auer owes op, an dat vu méindes bis freides. Et gëtt awer och eng Partie Strukturen, déi vu 5 Auer moies bis 11 Auer owes op hunn, an dat während sechs Deeg an der Woch. Wéi et awer mat der Betreiung nuets ass, ass net gewosst. Souwäit also d'Donnéeë vum Familljeministère.

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).-* Dat gëtt et am Ausland schonn.

Mme Diane Adehm *(CSV).-* An do mussen d'Elteren da kucken, dass si sech organiséiert kréien. Eng Assistante parentale ass eng Méiglechkeet. Si bitt sécherlech méi Flexibilitéit u wéi Betreiungsstrukturen, an d'Zuel vun den Assistantes parentales ass och wierklech staark an de leschte Joren an d'Luucht gaangen. Mir hunn der de Moment eng ronn 470. Mä wéi vill vun dësen Assistantes parentales bereet sinn, Kanner nuets oder de Weekend opzehuelen, dat ass net gewosst. Mä et wier awer interessant, fir et ze wëssen, fir och kënnen deenen Elteren déi néideg Rahmebedingungen unzebidden, déi hir Kannerbetreiung wesentlech méi flexibel gestalte wëllen.

An dësem Kontext ass och e Projet de loi virun engem Joer op den Instanzewee bruecht ginn, deen ënner anerem eng besser Visibilitéit vun dëser Offer ebe virgesäit. Mä mir brauchen awer net nëmmen d'Betreiungsstrukturen, fir dass d'Eltere kënnen hir Kanner dann do ofginn a versuergt kréien, mä mir brauchen och nach Strukturen, déi fir d'Eltere bezuelbar sinn. An dëst ass e wichtege Punkt, well et ass e puer-

mol scho virdrun haart gesot ginn: „Et muss sech lounen, fir schaffen ze goen".

De Chèque-service dréit sécher dozou bäi, dass et fir vill Frae mat klenge Paien net méi onattraktiv ass, fir schaffen ze goen. De Problem ass och manner dee vun de Fraen, déi kleng Paien hunn, wéi dee vun de Fraen, déi ouni eng déck Pai ze hunn, awer méi wéi de Mindestloun verdéngen. Fir Frae mat mëttlere Revenuen, virun allem, wa se dann och nach bestuet si mat engem Mann, deen och e mëttlere Revenu bezitt, riskéiert d'Schaffegoe sech net ze rentéieren, op jiddwer Fall net kuerz- oder mëttelfristeg. A vill Fraen halen dowéinst och op mat schaffen oder ginn hallefdaags schaffen. Net aus Choix oder Iwwerzeegung, mä well et sech net finanziell rentéiert!

Wa mir gären e System hätten, dee sozial gerecht ass an deen dem Aarbechtspotenzial vun de Frae Rechnung dréit an an Zukunft och Rechnung droe muss, eleng wéinst der demografescher Entwécklung an dem Mangel un Aarbechtskräften, muss et erlaabt sinn, d'Zilsetzung vun de Chèques-services an hir Staffelung ze hannerfroen. Ech erënneren drun, dass d'Chèques-services prioritär agefouert gi sinn, fir d'Beruffsliewe besser mam Familljeliewen openeen ofzestëmmen. Ech denken, dass ee kéint méi en nuancéierte Staffelungssystem hunn, dee géif och méi der finanzieller Situatioun vun den Eltere Rechnung droen.

D'Betreiungsstrukturen oder -konditioune mussen och flächendeckend déiselwecht sinn. Et geet hei ëm Prioritéiten. Wëlle mir Wuesstum? Wëlle mir an 10, 20, 30 Joer kompetitiv sinn? Da brauche mir all qualifizéiert Aarbechtskraaft, déi mer hunn. Da musse mer méi Fraen um Aarbechtsmaart hu wéi bis elo. Wann d'Familljepolitik esou ze gestalten ass, dass et sech lount, als Eltere schaffen ze goen, esou muss een och vläicht driwwer nodenken, ob et um steierlechen Niveau net Méiglechkeete gëtt, fir Ureizer ze schafen, fir dass et fir béid Elteren attraktiv ass, fir schaffen ze goen.

Um steierlechen Niveau kann een duerchaus nei Weeër goen. De Moment gëtt bei de Steieren ëmmer vum sougenannten „Dienstmädchenprivileg" geschwat, wann een als Privatpersoun eng Persoun astellt, fir doheem de Stot ze maachen a Kanner ze versuergen. Hei kéint de Stat och iwwerleeën, ob grad esou Plazen net kéinten eng Méiglechkeet sinn, fir virun allem Fraen eng nei Beruffsperspektiv ze bidden. Well, wann ëmmer méi Fraen op den Aarbechtsmaart kommen a wëllen an hirem Beruff bleiwen, a wa se eng Famill kréien, dann ass esou eng Persoun doheem ganz wäertvoll, fir kënne Familljen- a Beruffsliewe mateneen ze kombinéieren. Aus dësem Grond misst och am Kader vun der ugekënnegter grousser Steierreform no 2015 iwwer e verbreet steierlecht Ofsetze vu Leit, déi Aarbechten am Haushalt maachen, diskutéiert ginn.

Fraen, déi net schaffen oder nëmmen Deelzäit schaffen, kréien och am Alter keng oder nëmmen eng kleng Pensioun. Hei ass et wichteg, fir dës Fraen opzeklären iwwer hir Situatioun an eng eventuell Altersaarmut. Och an dësem Fall ass de Stat gefuerdert, fir breet ugeluechten Opklärungscampagnen ze maachen. Well grad esou kéint vläicht munch Fra op den Aarbechtsmaart kommen, déi soss net komm wier.

Här President, wann et also un der Politik ass, derfir ze suergen, dass d'Rahmebedingunge stëmmen, fir dass eng Fra mat Kanner ka schaffe goen, wa se dat wëllt, bleift et, dass d'Patronat och eng Verantwortung huet. Och wann déi eng oder aner Betriber Efforte gemaach hunn, geet dat awer ënnert dem Strech net duer. Mir hunn hei zu Lëtzebuerg just zéng Firmecrèchë mat engem Total vu 400 Betreiungsplazen.

Erfahrungen aus dem Ausland weise ganz kloer, dass déi jonk Generatiounen aneschters liewen a schaffe wëlle wéi déi eeler Generatiounen. Si stellen aner Fuerderungen un hir Aarbecht an un hire Patron.

Net seelen ass fir si d'Existenz vun enger Crèche oder d'Méiglechkeet, sech d'Aarbechtszäit méi flexibel ze gestalten, eng Grondviraussetzung, fir fir e Betrib ze schaffen. De Betribsauto ass out, d'Nounou ass in!

An duerch de Mangel u qualifizéiertem Personal liwwere sech déi meescht international Betriber Konkurrenz, notamment um Gebitt vun der Kannerbetreiung, fir kënne fir sech déi bescht qualifizéiert Aarbechtskräften ze gewannen. Dat mécht Hoffnung a wäert sécher de Fraen zeguttkommen. Mä bis dohinner musse sech awer e puer Betriber weider abréngen, fir hire Salariéen d'Zesummeliewe vu Beruff a Famill méi einfach ze maachen.

Et ginn och Alternativen zu de Betribscrèchen. D'Patronat kéint en Deel vun de Betreiungskäschten iwwerhuelen, fir senge Salariéë finanziell entgéintzekommen, wa se hir Kanner musse betreie loossen. Dëst gëtt hautdesdaags schonn a verschiddene sougenannten „packages" gemaach, wann héich qualifizéiert Mataarbechter agestallt ginn.

D'Patronat ka senge Salariéen awer och op anere Punkten entgéintkommen.

E wichtege Punkt ass den Télétravail. Hei am Land profitéieren nëmme 5% bis 10% vun de Salariéë vun dëser Méiglechkeet, fir ze schaffen. An et sinn och gréisstendeels Kaderen, déi dovunner Gebrauch maachen. An Nordeuropa läit dësen Taux bei 20%! Och wann een den Télétravail net fir all Beruff kann aféieren an och wann dëst Instrument net op all Liewenssituatioun passt, esou kéint et awer vill méi benotzt ginn, wéi dat hautdesdaags de Fall ass.

Hei sinn awer niewent de Patronen och d'Gewerkschafte gefuerdert. Bei de Verhandlungen iwwert d'Kollektivverträg kéint ee vill méi op dëse Punkt agoen, wéi dat bis elo de Fall ass.

Och um Niveau vum Temps partiel, der sougenanntener Deelzäitaarbecht, kann de Patron senge Salariéen entgéintkommen an hinnen esou hëllefen, Famill a Beruff besser ënner een Hutt ze kréien. Méi wéi 30% vun de Frae schaffen Deelzäit. Ech wier awer frou, wann dësen Aarbechtsmodell och méi Männer géif zousoen, virun allem jonke Pappen. Dann hätten nämlech d'Fraen de Réck fräi, fir weider kënne schaffen ze goen a sech professionell méi ze investéieren.

Wa mir awer wëlle méi Temps partiel kréien, da muss den Temps partiel och attraktiv sinn. De Salarié muss d'Garantie hunn, dass hien duerno erëm kann eng voll Tâche kréien, a fir de Patron däerf de Mi-temps net ze deier ginn an e muss gérabel bleiwen.

Des Weidere géif et villen Elteren hëllefen, wa si méi flexibel Aarbechtszäiten hätten. D'Regierung huet am Dezember 2010 e Projet de loi déposéiert, deen de Compte épargne-temps am Privatsecteur aféiert. Ech denken, dass dat e gutt Instrument ass, fir dass d'Salariéë kënnen hir Aarbechtszäit flexibel gestalten.

Ech denken awer och, dass d'Aarbechtsrelatiounen esou komplex sinn, dass déi konkret Ëmsetzung vum Compte épargne-temps nëmme kann e Succès ginn, wa se Bestanddeel vun enger Négociatioun ass. Et muss een natierlech oppassen, dass et zu kenger Flexibilité à outrance kënnt. Dëst géif dem Sënn an Zweck vun dësem originalen Instrument net entspriechen.

Net ëmsoss huet d'Angela Merkel gëschter um 2. Demografiegipfel d'Patronat dozou opgefuerdert, méi familljefrëndlech ze ginn, fir dass an Zukunft an Däitschland genuch Aarbechtskräften do sinn.

Här President, all Punkten, déi ech bis elo opgezielt hunn, hëllefe ganz konkret de Fraen an der Aarbechtswelt, fir Familljen- a Beruffsliewe besser mateneen ze kombinéieren.

Zum Schluss, Här President, soen ech eisen zwee Rapporteuren nach villmools Merci fir hir Aarbecht, an de Kolleeginnen a Kolleegen hei am Sall soen ech Merci fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. le Président.- Merci der Madame Adehm. An als leschte Riedner kritt elo d'Wuert den Här Serge Wilmes. Här Wilmes, Dir hutt d'Wuert.

M. Serge Wilmes *(CSV)*.- Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech wéilt fir d''Eischt gären och Merci soen deenen zwee Rapporteuren, dem Roger Negri an dem André Bauler, fir déi gutt Aarbecht, déi se gemaach hunn, och fir d'Initiativ, déi se geholl hunn, fir dës Debatt hei ze lancéieren.

An ech muss och allgemeng all de Kolleeginnen a Kolleegen an der Kommissioun Merci soe fir déi ganz konstruktiv a sachlech Diskussioun, déi mer do gefouert hunn. Och bis elo, déi Diskussiounen, déi hei an der Chamber gefouert gi sinn, ech fannen, et war eng ganz gutt Diskussioun bis elo. A virun allem bei esou engem Sujet, dee jo awer ganz sensibel ass, wou ee wierklech muss trotzdeem oppassen, wéi mer dee behandelen, deen net evident ass, ass dat bis elo op engem ganz gudden Niveau hei geschitt. Dofir emol villmools Merci!

Et ass och villes scho gesot ginn, och vun all deene Virriedner. Mir haten elo schonn dräi, véier Stonne laang Debatten, dofir, zum Schluss kann een net nach eng Kéier erëm alles widderhuelen.

Une voix.- Très bien!

M. Serge Wilmes *(CSV)*.- Ech wëll mech do gäre limitéieren op ee Volet, dee mat deene Jonken, déi keng Aarbecht hunn, well een do nach e puer Saache kéint derbäisoen, och wann do zwar relativ alles och bekannt ass; d'Zuele leien do um Dësch.

Mir hu momentan ronn 4.000 Jonker, déi keng Aarbecht hunn. An da kommen der nach eng Kéier 1.000 do derbäi, déi an enger Beschäftegungsmesure sinn, soudatt mer der momentan ronn 5.000 hunn, déi also keng fest Aarbecht oder guer keng Aarbecht eben hunn.

Dat sinn der 5.000 ze vill! Natierlech ass d'Situatioun nach net esou schlëmm, nach net esou dramatesch wéi am Ausland, mä trotz allem ass et egal u sech, wéi vill Jonker am Chômage sinn: All Jonken, deen am Chômage ass, ass ee Jonken, deen ze vill ass am Chômage!

Dofir kënne mer eis och net zefriddeginn, och wa mer herno nëmme méi eng Kéier 1.000 Jugendlecher hätten, déi am Chômage sinn; et sinn der ëmmer ze vill. An dofir musse mer kucken, all Efforten ze maachen, déi vun eiser Säit méiglech sinn, fir deenen eben zur Säit ze stoen a fir deenen eng Hand ze ginn, fir datt se kënne probéieren, aus där Situatioun do erauszekommen.

Wann een déi Zuelen eng Kéier méi genau analyséiert, e genaue Bléck drop geheit, bei deene jonken Demandeurs d'emploi, da stellt ee séier fest, datt effektiv den Haaptproblem d'Qualifikatioun an d'Orientatioun sinn.

D'Qualifikatioun, well 42% vun hinnen effektiv just nëmmen eng Schoulflicht erfëllt hunn. Da kommen nach eng Kéier 20%, déi sinn dann tëschent enger Onzième, Dixième an enger Quatrième, Troisième. An dann huet een der nach e puer Stéck hannendrun, déi sinn da bis op enger Douzième, Treizième, Première. An et sinn der nëmme ganz wéineg, nëmmen 125 vun deenen ënner 25 Joer, déi effektiv méi wéi eng Première hunn.

Et ass och interessant ze kucken, wéi eng Beruffsgrupp datt u sech am meeschte gefrot ass, wéi eng Beruffer am meeschten déi Jonk sichen. Dat sinn der ronn 500, déi sichen eng Aarbechtsplaz am Beräich vun den Aarbechter oder vum Handwierk. A wann ee kuckt, do ass et och esou, datt d'Halschent vun deenen net qualifizéiert ass, just eng Schoulflicht huet. Dat heescht, do gëtt et zwar Plazen, mä déi Jonk, déi dofir a Fro kommen, déi hunn dacks net déi néideg Qualifikatioun.

Dann ass déi zweet Beruffsgrupp, déi am meeschte gefrot ass, dat ass déi vun de Büroseployéen, an do ass u sech d'Situatioun ëmgedréit. Do hu mer der zwar, jonk Demandeurs d'emploi, déi qualifizéiert sinn, déi op jiddwer Fall méi eng héich Qualifikatioun hu wéi deen anere Grupp, mä do ass et dacks esou, datt do net genuch Plaze sinn, datt dat dacks e bëssen eng Formation sans issue ass an och net genuch Perspektiven eben an deem Beräich nach ugebuede ginn an dofir déi Jonk dann do och keng Plaz fannen.

Mir hunn also kloer, niewent nach vläicht enger Rëtsch och anere soziale Problemer, déi och mussen a Considératioun gezu ginn, haaptsächlech dann d'Orientatioun an d'Qualifikatioun, déi de Problem si vun deene meeschte vun deene Jonken, déi am Chômage sinn.

Dofir ass et do wichteg, datt mer natierlech do och usetzen, wou d'Wuerzel vum Iwwel vun allem och ass, an dat ass natierlech an der Schoul. Dofir musse mer Efforte maache fir ze kucken, datt, wa méiglech, all Jonke mat enger Qualifikatioun herno erauskënnt, mat enger Formatioun, mat engem Diplom oder mat engem fäerdeg geléierte Beruff, well dat nach ëmmer awer déi beschten Aart a Weis ass, fir kënnen herno eng Plaz ze fannen a fir sech kënne géint de Chômage an op d'mannst géint de Laangzäitchômage ze schützen.

Mir wäerte jo nach méi am Largen a méi an extenso iwwert d'Reform vum Lycée an den nächste Méint heibannen debattéieren. Dofir wéilt ech elo net komplett dorop agoen, well ech mengen, dat géif de Kader hei sprengen. Mä awer een, zwee Punkte just dozou:

Et ass virdru vun der Orientéierung jo och scho geschwat gi vun der grénger Kolleegin an et ass och richteg ze soen, datt d'Orientatioun ganz wichteg ass an datt méi muss sinn herno eng Orientatioun, déi op e Choix, e bewosste Choix hiféiert vun deene Jonken, an datt et net eng Orientatioun ass par l'échec oder par élimination.

An dofir, wann ee sech dann awer de Reformprojet ukuckt vum Lycée, wäert jo awer elo an dem Enseignement général, also dem heitegen Technique, op Septième - an op Sixième an op Cinquième - en Tutorat obligatoresch agefouert ginn, wou och d'Orientatioun grad de Pilier dovunner ass, fir déi Jonk ebe fir d'Éischt emol mat dem Lycée ze familiariséieren, ze léieren ze léieren, an awer och e wichtegen Deel dovunner ass d'Orientéierung herno, fir sech de Beruff kënnen herno auszewielen oder déi Formatioun an déi Richtung, wuer ech herno gäre wëll goen.

Op Septième classique gëtt dat och agefouert, an op den héije Schoulen, op den ieweschte Klasse vum Classique wäerten och Enseignantorienteuren agefouert ginn, also dat heescht, déi wäerte sech dann dorëms këmmeren, Informatiounen un déi Jonk weiderzeginn iwwert d'Héichschoulstudien.

Dat heescht, do komme Verbesserungen an do gëtt sech och gestäipt op scho gutt Pilotprojeten, déi a Lycéeë gemaach gi sinn, zum Beispill am Lycée technique vun Esch/Uelzecht, wou et de Projet Avanti scho gëtt zënter 12, 13 Joer, dee grad eben den Tutorat do agefouert huet, wou Enseignanten dat gemaach hunn, wou se déi Jonk encadréiert hunn a wou se se konnte besser op Beruffer virbereeden, well allze dacks hunn déi meeschte Jonk eben eng falsch Virstellung vun de Beruffer oder guer keng Virstellung vun de Beruffer, déi et gëtt. An dat ass net richteg, dat ass net gutt.

Wann een e Beruff wëllt maachen, da soll dat e bewosste Choix sinn, well „Beruff" kënnt jo schliesslech aus dem Däitschen a staamt of vum Wuert „Berufung", also ass et eppes, mat deem ech mech muss kënnen identifizéieren, an dat jo praktesch e ganzt Liewe laang, och wann een hautdesdaags tëschenduerch säi Beruff riskéiert emol ze wiesselen, mä et ass awer ëmmer wichteg, datt een e Beruff eraussicht, deen engem wierklech och zouseet, an net einfach nëmmen, well et faute de mieux soss näischt aneschters ginn ass.

Dann en anere Punkt, dee mer an der Schoul kloer gesinn a wat sech als gutt erausstellt, dat ass, an dat ass jo och schonn hei ugeschwat ginn, déi dual Ausbildung. Et ass wichteg, déi effektiv weider auszebauen, well do, wou Betriber a Schoul éischter a fréi an no beieneekommen, do sinn déi beschte Resultater och festzestellen, quitte datt et och nach ëmmer Punkte gëtt, op deenen och dat sech nach muss verbesseren. D'Beruffsausbildung ass net perfekt. Do mussen Adaptatiounen nach gemaach ginn, dat muss op de Leescht geholl ginn. Dat hu mir als CSV jo och schonn ugefrot. Mir mussen eis nach eng Kéier domat auserneesetzen, e Bilan dovunner maachen an Adaptatioune maachen.

Allze dacks sinn zum Beispill nach vill ze vill administrativ Démarchë gefuerdert vu Betriber, fir do matzemaachen. Dat huet dann dacks als kontraproduktiven Effet, datt eben net genuch Betriber sech herno dru bedeelegen a Léierplazen ausschreiwen. Dat ka jo net sinn! Dofir musse mer dat och probéieren do ze verbesseren. Mä allgemeng musse mer probéieren, Wirtschaft, Aarbechtswelt a Schoul méi no beieneenzebréngen, an dat och am Classique.

Dofir wär et - an dat hu mer jo och an der Kommissioun diskutéiert - eng Iddi, déi mer do deelen, datt een och soll am Classique Stagen aféieren, obligatoresch, wou ee während e puer Deeg och als Classiqueschüler eng Kéier an e Betrib kann erakucke goen. Mä da muss een awer och erëm betounen, well wann ee mat de Jonke schwätzt, et sinn der, déi dat haut scho versichen ze maachen, mä dacks fanne se keng Stageplazen, well net genuch Betriber dat offréieren oder sech déi Méi wëlle ginn dofir. Da muss et also och genuch Betriber ginn, déi Stageplazen offréieren, a virun allem mussen déi Jonk dann och an deem Moment do encadréiert ginn.

Niewent den Efforten, déi mer an der Schoul musse maachen, déi evident sinn, musse mer der dann awer och nach dobausse maachen, wann d'Schoul fäerdeg ass, wann déi Schoul ofgeschloss ass, a virun allem fir all déi, déi aus der Schoul kommen ouni Diplom, déi haut schonn do sinn, deeenen och déi bescht Reform, déi mer wäerte maachen, näischt wäert brénge méi, well déi si jo aus dem System schonn eraus an déi sinn dobaussen op der Strooss, a mir däerfe se net dobaussen am Ree stoe loossen. Dofir musse mer och do eis Efforten nach méi verstäerken.

Do hu mer scho Saache jo agefouert, zum Beispill d'Maison de l'orientation, déi och schonn ugeschwat ginn ass. Dat ass eng gutt Saach, eng zentral Plaz, wou ee sech ka mellen an informéieren iwwert dat, wat méiglech ass an de Beruffer, an de Formatiounen.

Mä mir missten awer genausou, an do wär ech frou, wa vläicht den Aarbechtsminister mer géif nolauschteren, bei deem Punkt just, déi Maison de l'orientation: ob een net awer vläicht och misst higoen, Här Minister, a sech vläicht d'Fro stellen, ob een net soll déi Servicer och fusionéieren, datt dat ee Service ass an datt mer doriwwer och légiféréieren an datt mer och vläicht de CEDIES géife matabannen, dee jo och awer Orientatioun mécht an deen och eben dozou géif gehéieren. Dann hätte mer ee Ganzt. Eng Fro, vläicht kënnt Der herno eppes dozou soen, wéi Der mengt…

M. Nicolas Schmit, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration.*- U mir soll dat net scheiteren.

M. Serge Wilmes *(CSV).*- Gutt, maja!

Dann, bei der ADEM, do hu mer zwee Projeten, dräi, mir hunn den CIE an den CAE, déi mer jo och schonn ugeschwat hunn en long et en large, déi jo reforméiert gi sinn. Da lafen elo de Projet „jeunes" - deen ass ugelaf - an d'Garantie jeunes.

Dozou och vläicht just e puer Wuert. Ech hunn de Moien der Directrice vun der ADEM nogelauschtert um Radio, déi jo iwwert déi dote Saache geschwat huet: Ganz convaincante huet se net geklongen. Bon, éischtens, bei dem Projet „jeunes" huet se ebe festgestallt, datt eng ganz Partie vun deene Jonken, déi sech ugemellt hunn, zum Schluss net ugetruede sinn, datt do also och misst gekuckt ginn, méi Efforten ze maachen, fir déi iergendwéi bei der Staang ze halen. Natierlech ass et och esou, datt een deene Jonke muss soen, datt se net nëmmen eppes kënne kréien, datt si och eppes musse ginn! Dat ass och evident.

Op där anerer Säit muss een awer och kucken: Wéi kann d'ADEM da probéieren, déi awer e bësse méi ze encadréieren, déi e bësse méi ze motivéieren, dann awer do ze bleiwen?

A vläicht misst een och kucken, ob een net nach méi misst och mat deene Strukturen, deene staatleche Strukturen, déi mer haut schonn hunn, engem SNJ, enger ALJ, engem CNFPC,…

(Interruption)

Une voix.- …déi ware schonn all do.

M. Serge Wilmes *(CSV).*- …fir mat deenen zesummen och verstäerkt um Terrain do ze schaffen.

An dann d'Garantie jeunes, och do ass d'Directrice gefrot ginn, wéini datt déi géif ëmgesat ginn. Si seet, si géif hoffen, bis 2014. Mä si hofft dat, si huet awer net och do iwwerzeegt geklongen, datt et méiglech ass, dat bis 2014 ëmzesetzen. Ech mengen, och do musse mer eis dann och déi Moyene gi personell a ressourcëméisseg, fir net nëmmen déi 25 Placeuren eleng, well déi maache jo haaptsächlech administrativ Gestioun,…

Une voix.- Neen, neen!

M. Serge Wilmes *(CSV).*- …mä och der, déi en Encadrement maachen, an dat ass wichteg, well mir hu jo och en éducatiivt Personal bei der ADEM. Wat maachen déi? Ginn déi do matagebonnen? Well dat ass wichteg, datt do e Suivi och vun deene gemaach gëtt, well herno kënne mer net eppes garantéieren, eng Garantie jeunes offréieren, wa se selwer net ka garantéiert ginn. Dofir ass et wichteg, datt mer dat do géifen ëmsetzen.

Mir mussen also all Efforte maachen, déi mer kënne maachen. Et si jo scho vill Saachen och en place. Da muss een déi vläicht nach besser och notzen, dat Ganzt méi bündelen, fir ze kucken, deene Jonken ënnert d'Äerm ze gräifen, well déi Jonk, déi am Chômage sinn, dat si jo awer net alleguerten Dommer. Déi hu Potenzial, déi hu verschidde Problemer, mä och déi kënne behuewe ginn, wa mer hinnen déi Efforten, wa mer hinnen déi Moyenen dofir ginn.

Dann natierlech musse mer weiderhin Efforte maachen, fir Aarbechtsplazen ze schafen, an neie Beräicher virun allem, fir datt d'Wirtschaft méi breet gëtt. Do maache mer jo och Efforten. Mir kucken, Logistikzentren opzebauen, den IT-Secteur, d'Biotechnologien. Do muss een awer trotzdeem soen, och do ass ëmmer nach eng Qualifikatioun och virausgesat. Och do kritt een net mat kenger Qualifikatioun herno eng Plaz.

Dofir kann een och vläicht aner Beräicher nach e bësse méi ënnerstëtzen, wéi den Tourismus, d'Gastronomie, awer och zum Beispill - firwat net? - d'Produktioun vun heemeschem Geméis an Uebst, wou awer och e Potenzial géif bestoen. Do war jo scho laang emol eng Kéier, viru laanger Zäit, driwwer diskutéiert ginn, eng Zone horticole ze maachen. Bon, dat ass näischt ginn, mä dat kéint een zum Beispill nach eng Kéier relancéieren. Genausou och wéi d'Gesondheets- an d'Sozialberuffer nach wäerte Potenzial hunn, well mer eng Bevölkerung hunn, déi ëmmer méi al gëtt.

An da virun allem och déi kreativ Beruffer, net elo nëmme Film a Musek, wou mer jo schonn Efforte maachen, mä zum Beispill och Kleederdesign, Miwweldesign. Do hu mer zum Beispill Beispiller am Ausland, wéi an der Belsch, déi do ganz grouss Efforte gemaach hunn, wéi an Holland, wéi an de skandinavesche Länner, wou virun 20 Joer ugefaange ginn ass, Efforten ze maachen, deenen och mat Kreditter a mat Encadrementer ënnert d'Äerm ze gräifen, datt se eegen Entreprisë kënne grënnen…

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).*- Här President!

M. Serge Wilmes *(CSV).*- …a wou se elo d'Resultater dovunner hunn, well ganz vill…

M. le Président.- Här Wilmes, erlaabt Der, datt d'Madame Loschetter lech eng Fro stellt?

M. Serge Wilmes *(CSV).*- Jo, selbstverständlech.

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).*- Ech wollt froen, ob mäi jonke Kolleeg weess, wann e seet, an der Gäertnerei an esou weider, do soll ee Beruffer an esou weider… Wann ech kucken hei an deem Pabeier: 11) Agriculture et Horticulture, dat sinn all déi Formatiounen, déi et gëtt, déi DAPen a CCPen an där Beruffsbranche - ob mäi Kolleeg weess, datt keng eenzeg Ausbildung vun deenen op Franséisch hei am Land ugebuede gëtt!

M. Serge Wilmes *(CSV).*- Jo, da musse mer dat verbesseren! Wat soll ech dozou soen? Also, ech mengen, et ass dann evident, méi ass net dozou ze soen.

(Hilarité et brouhaha)

Also, wéi gesot, an de kreative Beruffer - ech war elo bei de kreative Beruffer -, datt een dat och…

M. Nicolas Schmit, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration.*- Gäertner ass och e kreative Beruff.

M. Serge Wilmes *(CSV).*- Dat ass och e kreative Beruff, dat ass och net falsch. Bon!

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).*- Sot zum Premier, e soll emol eppes ënnerhuelen!

M. Serge Wilmes *(CSV).*- Majo, Dir kënnt him dat jo och selwer soen, Dir sidd jo grouss an al genuch, fir dat ze maachen.

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).*- Hunn ech, en äntwert mer net!

M. Serge Wilmes *(CSV).*- Ma da musst Der drop waarden, datt en lech äntwert, do sinn ech net zoustänneg dofir.

Voilà, an natierlech och fir déi Jonk, déi ganz wäit ewech sinn an déi net riskéieren, se an den éischte Marché integréiert ze kréien, ass d'Économie solidaire awer eng Alternativ. Do musse mer just kucken, de legislative Kader méi ze preziséieren, fir ze wëssen, wat mer ënner Économie solidaire verstinn, ënnert den Entreprisesocialen, fir datt och herno net d'Gefill an der klassescher Ekonomie opkënnt, datt dat eng déloyal Konkurrenz ass, mä datt dat eng Nisch ass, wou ee kann och Alternativen ubidden zu der klassescher Ekonomie.

Dann awer virun allem, an dat ass, mengen ech, och schonn eng Kéier kuerz hei ugeschwat ginn: Mir kënnen all Efforte maachen, an et ass och wichteg, datt mer déi maachen, mä wa mir awer och net ufänken, gewësse Mentalitéiten ze änneren, da wäerten och eis Efforten herno am Sand verlafen. A Mentalitéiten änneren heescht virun allem och, datt een erëm ufänkt, der Aarbecht och erëm en anere Wäert ze ginn, nämlech all Aarbecht an net nëmme spezifeschen Aarbechten. All Aarbecht ass derwäert, fir gemaach ze ginn!

Et soll net den Ënnerscheed gemaach ginn tëschent gudden Aarbechten a manner gudden Aarbechten, déi eng, déi méi prestigiéis sinn, déi aner, déi manner prestigiéis sinn. Et gëtt just Beruffer an Aarbechten, a jiddwereen, deen eng Aarbecht mécht, deen dréit säin Deel bäi zu der gesellschaftlecher Leeschtung, deen huet dann och eng Dignitéit. Dat ass en inhärente Wäert, d'Aarbecht…

M. Jean Colombera *(Onofhängeg).*- Här President!

M. le Président.- Här Wilmes, erlaabt Der, datt den Här Colombera lech nach eng Fro stellt? Dir musst och geschwënn zum Schluss kommen.

M. Serge Wilmes *(CSV).*- Jo, selbstverständlech…

M. le Président.- Also déi lescht Fro un den Här Wilmes, well e muss zum Schluss kommen. Da stellt Är Fro, Här Colombera.

M. Jean Colombera *(Onofhängeg).*- Här Wilmes, sidd Dir och der Meenung wéi den Här Schneider, dass een, deen Universitéit gemaach huet, wann e keng Aarbecht fënnt, do muss an e Schongbuttek goen, fir do ze schaffen?

M. Serge Wilmes *(CSV).*- Jo, selbstverständlech! Et gëtt nämlech fir mech net eng Aarbecht, déi mannerwäerteg ass. Et gëtt just Aarbecht, déi soll gemaach ginn. An all Aarbecht huet hire Wäert, an dat ass, wat mer just solle méi vermëttelen!

Une voix.- Très bien!

M. Serge Wilmes *(CSV).*- An et soll jo awer och vermëttelt ginn,…

Une voix.- Luxus! Luxus!

(Brouhaha)

M. Serge Wilmes *(CSV).*- …datt Aarbecht net just nëmmen e Mëttel zum Zweck ass, fir sech dann domadder seng Fräizäit kënnen ze finanzéieren. Dat sief jiddwerengem vergënnt, mä mir musse méi hikommen erëm, datt eben Aarbecht och wichteg ass, als solch gemaach ze ginn.

Mir schaffen net nëmmen, fir ze liewen, mir liewen och, fir ze schaffen, datt dat déi zwou Komponenten a sech dréit, an dat ass wichteg, datt mer dat eben och vermëttelen, an zwar alleguerten. Do ass net nëmmen eng Politik gefuerdert, mä och d'Patronen, d'Gewerkschaften, d'Elteren, d'Schüler. Jiddweree muss do ebe säin Effort maachen…

Une voix.- Ass Är Zäit net ofgelaf?

M. Serge Wilmes *(CSV).*- Jo bon, wann ee jo permanent ënnerbrach gëtt vun anere Kolleegen, da kéint ee jo trotzdeem nach eng Kéier eng, zwou Minutten... Ech kommen elo zum Schluss!

(Interruption et hilarité)

Ech kommen elo zum Schluss. Erlaabt mer, déi lescht Sätz just ze soen! Mir mussen dat maachen, fir datt mer och d'Vertrauen an déi Jonk eben an dat Vertraue vun deene Jonken an eis net ze vill schwächen.

A virun allem: De Chômage ass keng Fatalitéit, et ass net e Schicksal, en ass vum Mënsch provozéiert, also kann en och vum Mënsch geléist ginn, oder awer, wéi den John F. Kennedy et eng Kéier richteg gesot huet: „Wann…

(Interruptions)

Wann de Mënsch d'Talent huet, fir Maschinnen ze erfannen, déi de Mënsch aus der Aarbecht drécken, dann huet de Mënsch och d'Talent, fir nees kënnen d'Mënschen an d'Aarbecht ze brëngen."

Ech soen lech Merci.

(Interruptions)

M. le Président.- Merci dem Här Wilmes, an elo kritt d'Wuert den Här Aarbechtsminister Nicolas Schmit.

M. Nicolas Schmit, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration.*- Här President, léif Deputéiert, fir d'Éischt géif ech natierlech och deenen zwee Rapporteuren e grousse Merci soe fir hir Aarbecht. Dee Merci, dee schléisst natierlech och déi Kollaborateuren aus der Chamber an, an e schléisst natierlech och déi Kollaborateure vum Ministère an, vun der ADEM an all déi Leit, déi bereet waren, un deem Rapport matzeschaffen an en Input ze ginn.

Ech soen natierlech och besonnesch dem Här Bauler Merci. Ech mengen, hien huet déi Initiativ geholl, fir datt mer hei iwwert d'Beschäftegungspolitik sollten en oppenen Échange hunn.

An et huet mech e bësse gewonnert, wéi ech dann an der Zeitung gelies hunn - mä, vu datt jo ee gesot huet, alles wat an der Zeitung wier, wier net ëmmer onbedéngt esou -, wéi op eemol säi Fraktiounspresident gesot huet, mir géifen eigentlech keng weider Debatt méi brauchen, et wier alles gesot!

Ech mengen, datt an der Beschäftegungspolitik net alles gesot ass an datt et kruzial ass, wichteg ass, datt besonnesch d'Chamber sech mat deem Thema seriö ausenanersetzt.

Well, wa mer an d'Land kucken an d'Leit froen: „Wat ass dat Thema, wat lech wierklech mobiliséiert?", a besonnesch och déi jonk Leit - an ech hat virun e puer, virun zwee Deeg e ganz interessanten Échange mat der Conférence générale vun der Jeunesse, déi mer e Pabeier ginn hunn iwwert d'Prekaritéit, iwwer Aarbechtslosegkeet, iwwer hir Perspektiven -, wa mer also an d'Land froe ginn, wat dat Thema ass, wat d'Leit mobiliséiert, wat dat Thema ass, wat d'Leit interesséiert, da kréie mer wahrscheinlech bei enger grousser Majoritéit vu Leit d'Äntwert: Dat sinn Aarbechtsplazen, dat ass Beschäftegung, dat ass eng Sécherheet och an den Aarbechtsplazen.

Dofir, nodeems ech hei déi Debatte gelauschtert hunn, déi substanziell waren, déi pondéréiert waren, déi och ouni Zweifel e grousse Konsens hei reflétéieren, ech misst eigentlech soen - ech gesinn an zwee Deeg eng Rei vu menge Kolleegen zu Paräis, y compris mäi franséische Kolleeg -, datt ech misst en extrem glécklechen Aarbechtsminister sinn. Net, ech sinn net glécklech, well ech och natierlech e Problem vu Chômage hunn, mä ech mengen, a ville Länner, an deene meeschte Länner gëtt net eng Motioun ugeholl, déi seet, voilà, do sinn eng Rei vu Recommandatiounen, souwuel vun der Oppositioun wéi vun de Majoritéitsparteien. Mä u sech kann ech mech mat deene Recommandatiounen an deene Konklusiounen, déi an deem Rapport stinn - sécher gëtt et Nuancen, wat d'Applikatioun ubelaangt -, mä kann ech mech perséinlech absolut mat deenen identifizéieren.

An Dir hutt geschriwwen: «…invite le Gouvernement à prendre acte…». Neen, ech gi méi wäit! Ech huelen net Akt dovun, ech soen: «continue à mettre en œuvre». Dat ass dat, wat ech absolut bereet sinn, déi Orientatiounen, déi haut an deem Débat zur Geltung komm sinn, fir déi weider, verstäerkt weider a verschiddene Gebidder…

Ouni Zweifel musse mer eng Rei vu weideren Efforte maachen, fir dee Problem vun der Aarbechtslosegkeet besser, nach besser an de Grëff ze kréien. Sécher ass d'Beschäftegungspolitik net allmächteg. An ech mengen, jiddwereen huet dat unerkannt. Mir hunn ons Limiten. Villes hänkt net emol vun eis selwer of, hänkt vun enger allgemenger konjunktureller Evolutioun an Europa, a souguer doriwwer eraus, an der Welt of, a vun där Situatioun, déi mer an enger Rei vu Länner gesinn, déi natierlech op d'Konjunktur an Europa dréckt.

Europa ass deen eenzege Kontinent momentan, deen an enger Rezessioun ass. Par rapport zu Amerika, wou d'Bourse explodéiert, wat net ëmmer e gutt Zeechen ass, mä trotz allem, wou d'Aarbechtslosegkeet ofgebaut gëtt, ass Europa an där Situatioun, wou Rezessioun ass, wou d'Aarbechtslosegkeet säit Méint steigt. An dofir ass et natierlech wichteg, och déi europäesch Debatt ze féieren, déi europäesch Debatt iwwer europäesch Wirtschafts- a Finanzpolitik, an ze kucken, wéi mer do deen Tir e bësse korrigéieren.

Ech begréissen natierlech, fir bei Europa ze bleiwen, wann ons däitsch a franséisch Kolleegen, souwäit ech héieren hunn haaptsächlech ons däitsch Kolleegin, d'Madame von der Leyen, eng grouss Initiativ lancéiert iwwert de Jugendchômage an och d'BEI do mataschléisst, fir datt d'BEI aktiv drun deelhëlt, fir déi sechs Milliarden, déi am Finanzpaquet drastinn, fir déi nach méi héich ze brénge bis op 60 Milliarden. Dat ass absolut begréissenswäert.

Mä wat natierlech nach méi begréissenswäert wier, dat ass, datt mer d'Wirtschaftspolitik méi op den Emploi an Europa erëm ausriichten, datt et net einfach drëm geet, fir de Chômage ze bekämpfen, mä datt et drëm geet, Aarbechtsplazen ze schafen, dat heescht, duerch Wuesstem, duerch eng europäesch dynamesch Wirtschaftspolitik, an net eng Politik, déi sech haaptsächlech an enger Spuerpolitik résuméiert, déi europäesch Wirtschaft erëm op d'Trab ze brëngen. Dat ass dat europäescht Ëmfeld!

Natierlech hu mer och e Lëtzebuerger Ëmfeld. A villes ass do gesot ginn iwwer e Mentalitéitswiessel. Jo, sécher, ech soen dat ganz kloer, mir, och als Lëtzebuerger, mussen eis e bëssen upassen, mussen heiansdo eis Mentalitéiten änneren, musse kucken, wéi nei Trende geschéien an eiser Wirtschaft, wat natierlech och ëmmer ënnert dem Impakt vun internationalen Evolutioune geschitt, sief dat op der Finanzplaz, sief dat a villen anere Secteuren, sief dat - an déi Debatt hu mer jo muer, oder hutt Dir muer mam Wirtschaftsminister -, wat eis Kompetitivitéit ubelaangt, wat also eng gewësse Relance och vun der Lëtzebuerger Ekonomie ubelaangt.

Wa mer iwwer Chômage oder Beschäftegung schwätzen, da schwätze mer vu Mënschen. Dat ass dat, wat am Zentrum steet: Mënschen! A Mënschen, eigentlech, sinn e bësse méi komplizéiert. Et geet net einfach duer ze soen, dee muss esou an esou an esou funktionéieren. Well mir hunn et mat ville Verschiddenheeten ze dinn, mat Leit, déi net nëmmen e Schëld hunn, si sinn dat oder dat, mä mat Leit, déi och eng Liewenserfahrung hunn, oft Blessuren hunn! Y compris jonk Leit, déi ganz fréi schonn échouéiert hunn an der Schoul an net Fouss faassen am Aarbechtsmaart, well se eng ganz Rei sozial oder psychologesch, gesondheetlech oder aner schlecht Erfahrungen haten.

An dofir ass ëmmer d'Beschäftegungspolitik eppes, wat ee muss breet gesinn, wat muss eng ganz Rei Saachen aschléissen. Dofir ass et natierlech wichteg, datt mer zesummeschaffen, zwëschen dem Éducatiounsministère, zwëschen natierlech dem Wirtschaftsministère, mä och anere Ministèren, déi gefuerdert sinn, do en Apport ze brëngen, fir ze kucken, datt mer ebe jiddwerengem e Maximum vu Chance bidden.

Mä, ech soen dat awer och, ech mengen, ech hunn dat schonn oft hei op dëser Tribün gesot: E Maximum vu Chance bidden heescht ëmmer och, eng Äntwert ze kréien, eng Responsabiliséierung vu jiddwerengem, natierlech en Engagement vu jiddwerengem.

Et ass virdru gesot gi vun deene jonke Leit. Jo, wann een héiert, mir hätten e Projet, dee wierklech enger Rei vu schlecht ausgebilten, wierklech mam schoulesche Minimumniveau ausgestattene jonke Leit eng Offer mécht, déi net just dora besteet, bëlleg Aarbechtskraaft ze schafen, mä déi dora besteet, deene Jonken éischtens emol méi Stabilitéit, Liewensstabilitéit ze offréieren, zweetens eng Ouverture an enger Entreprise ze ginn, well effektiv ass et wichteg, déi Jonk, an och déi manner Jonk, no bei den Aarbechtsmaart, dee reellen Aarbechtsmaart ze bréngen, dat heescht, si an d'Entreprisen, bei d'Entreprisen, do, wou d'Aarbechtsplaze kreéiert ginn - si ginn net an der ADEM kreéiert, weder hei nach am Aarbechtsministère an och emol net am Wirtschaftsministère -, also an d'Entreprisen ze bréngen, dann ass een natierlech ëmmer enttäuscht, wann een héiert: Et sinn der 180 mobiliséiert ginn an et bleiwen der 40 oder 35 oder 36 iwwreg!

Jo, dat ass d'Realitéit, wann ee mat Mënschen ze dinn huet, wann ee muss eben déi Verschiddenaartegkeet vu mënschleche Schicksaler a Betruecht huelen. Mä dat heescht awer net, datt mer opginn. Dat heescht och net, datt d'Jugendgarantie bis de Juni 2014 net ëmgesat ass. Dofir stinn ech, mä si kann nëmmen ëmgesat ginn, soen ech awer ganz kloer, wa mer déi Moyene kréien, fir se ëmzesetzen.

Ech war virun zwou Wochen an der Schwäiz. An ech hu mer dann „eng ADEM" - wann ech dat esou dierf soen - an der Schwäiz, zesummen d'ailleurs mat der Madame Direktesch vun der ADEM, ugekuckt.

An do ass et kloer ginn: An der Schwäiz, engem Land, wat niddrege Chômage huet - 3,5%, et ass eng Zäit hier, wou mir 3,5% haten -, do kënnt am Berner Kanton, an der Schwäiz leeft dat jo alles iwwert d'Kantonen, ee Conseiller op 135 Demandeurs d'emploi. Ee Conseiller op 135! Ech hunn hei an Ärem Rapport gelies, datt zu Koblenz souguer een op 80 kënnt. A si fannen natierlech, datt een op 135 vill ass. A si schaffen drun, an dat war ee vun hire Pläng, datt se also missten hir Équipe renforcéieren, fir esou no wéi méiglech bei 100 ze kommen.

Mir si bei 300! Mir waren, wéi mer d'ADEM ugefaangen hunn ze reforméieren, bei 500, heiansdo iwwer 500. Dat ass also e Problem och vun Investissement a vu Prioritéit.

Ech hu verstanen, no Ärer Debatt hei, datt Dir alleguerten, alle 60, mat mir abegraff, an ech mengen, och déi ganz Regierung, d'Beschäftegung, den Emploi als eng national Prioritéit ugesitt. Wa mer also déi national Prioritéit esou gesinn, da muss ech mech och dorop referéieren, wat de Statsminister op dëser Plaz gesot huet, da musse mer ons d'Moyene ginn, optimal géint dee Fléau vum Chômage virzegoen. Da musse mer also capabel sinn, fir heiansdo iwwer onse Schiet ze sprangen, ob deen Numerus clausus oder wéi och ëmmer heescht, an ze soen: Ben, dëst Joer gëtt e super Effort gemaach - an et ass emol kee super Effort, e seriöen Effort gemaach -, fir där Agentur, déi an der éischter Linn steet, fir dat ze erreechen, fir där déi Moyenen ze ginn, déi se brauch.

Dofir, Madame Loschetter, sinn ech absolut d'accord, Är éischt Motioun unzehuelen. Ech mengen, Dir hutt jo gesot, Dir wéilt mech domadder ënnerstëtzen. Ech kann all Ënnerstëtzung ëmmer gutt gebrauchen a sinn ëmmer och dankbar fir all Form vun Ënnerstëtzung.

Dat heescht: 25 Leit direkt, an zwar net a sechs Méint an net an néng Méint an och net an zwee Joer, 25 Leit direkt! Voilà! Ech hunn also héieren, datt d'Chamber mech an där Suerg an an deem Projet ënnerstëtzt.

E puer Remarquen iwwer verschidde Mesuren: Mir haten eng laang Diskussioun iwwert d'Jugendmesuren, iwwer CAE, CIE. Ech wëll elo net méi am Detail dorop zréckkommen. Éischtens hu mer déi Mesurë jo réorientéiert. Zweetens muss een natierlech déi Evaluatioun e bësse méi kritesch an och e bësse méi genau kucken, wat dat heescht, wann ee seet, 6% vun deenen, déi an engem CAE sinn, déi hunn doduerch en Job fonnt. Neen, dat heescht net, datt all déi aner kee fonnt haten. Dat heescht, an do ass natierlech ëmmer eng gewëssen Zone d'incertitude, datt 6% - wat vläicht net immens ass, mä frot déi 6%, déi méi séier ee fonnt hunn, ob dat fir si net wichteg ass -, datt déi eben duerch déi Mesure éischter en Job fonnt hunn, wéi wa se déi Mesure net kritt hätten.

Elo muss ech awer och all déi aner kucken, déi an där Mesure waren. Wat wier da mat deene geschitt, wa se déi Mesure net kritt hätten? Dat heescht net, datt se ni an en Job komm wieren, dat ass ganz kloer. Mä si wiere wahrscheinlech méintelaang, vläicht souguer méi wéi méintelaang am Chômage bliwwen. A si hätten eigentlech keng Beruffserfahrung, keen Job gehat. Dat si momentan eng gutt 300 jonk Leit, déi an engem CAE sinn.

Ech soen, ech hu léiwer 300 jonk Leit, déi an engem CAE sinn, déi eppes léieren, d'autant plus, datt mer den CAE elo komplett restruktuéiert hunn, datt mer deene Jonken, déi an engem CAE sinn, zolidd Formatioune ginn, datt mer och d'Patrone méi wëlle responsabiliséieren, och déi öffentlech Patronen, datt mer also deene Jonken eng Beschäftegung ginn a se net op der Strooss loossen. Ech mengen, dat ass och Sue wäert! Well de Problem ass: All Jonken, deen op der Strooss ass a war, deem säin Degré vun Hoffnungslosegkeet geet an d'Luucht a seng Employabilitéit, déi geet erof. An dofir, mengen ech, sinn déi fënnef Milliounen, Madame Loschetter, absolut net verluer!

Elo soen ech awer derbäi: Keen empêchéiert déi Patronen, och aus dem öffentleche Secteur, deene jonke Leit an engem CAE - mä souwäit ech verstinn, hëlt d'Stad Lëtzebuerg keng CAEen, mä wann Der der géift huelen - eng Chance ze ginn a se no dem CAE, wa se sech bewährt hunn, anzestellen. Anzestellen! Dat steet néierens geschriwwen, datt déi jonk Leit no engem CAE net sollten déi Chance kréien.

Ech hunn zum Beispill dee Fall gehat an der ADEM, wou zwou jonk Frae waren, déi an engem CAE waren an déi eng formidabel Aarbecht gemaach hunn. An dee Chef de service, deen ass bei mech komm an huet gesot, et wier irresponsabel, wa mer deenen zwou jonke Fraen, déi elo zwee Joer bei ons an der ADEM waren, elo géife soen: „Merci, et war schéin, elo maache mer e Rekrutement, mä Dir kommt dofir net a Fro." A mir hunn alles gemaach, fir déi Leit ze halen, well si haten net nëmmen eng gutt Experienz während deenen zwee Joer, si hate bewisen, datt se gutt kéinte schaffen.

Dat ass also och eng Lektioun, déi ee muss maachen. Et ka jo awer net sinn, datt mer alleguer d'accord si géint d'Prekaritéit am Privatsecteur an déi Prekaritéit ëmmer erëm kritiséieren, zu Recht - ech mengen, dat ass jo och eng Donnée, déi hei jiddweree kloer zum Ausdrock bruecht huet -, datt mer also soen, am Privatsecteur gëtt et ze vill Prekaritéit, et ass eng Gefor do ze vill, datt sech d'Prekaritéit entwéckelt, a par ailleurs am öffentleche Secteur d'Prekaritéit e bëssen zur Regel géif ginn! Dat kann et jo net sinn!

Dofir musse mer natierlech och an där Perspektiv deene Jonken, déi dann duerch esou eng Mesure ginn, eng méi grouss Chance ginn, dann eventuell och do en Job ze fannen, wou se virdru geschafft hunn.

E Wuert och iwwert déi Mesuren, well jo gesot ginn ass, mir géifen elo eréischt undenken, fir Leit, déi am RMG sinn oder am Chômage sinn, fir déi op gewëssen Joben ze bréngen. Ben, iwwer dausend Leit - iwwer dausend Leit - schaffen, déi eng, well se en RMG hunn - dat sinn der iwwer 736 - an déi an enger ATI sinn, déi also en normalen Job hunn, déi en RMG kréien, mä fir deen RMG schaffen, also iwwer 700, 736 Leit am Mäerz, an 319 Leit, déi am Chômage sinn an déi aus dem Chômage eraus op iergendwéi e Poste geschéckt ginn, de Chômage weider kréie plus eng kleng Indemnitéit, déi ongeféier bei 300 Euro läit.

Ech mengen, dat ass eng gutt Approche. Dat musse mer och weiderféieren. Mä och do soen ech: Dat huet seng Grenzen. Et kann net sinn, datt déi do Leit permanent an ATIe bleiwen, well och dat ass eng Form vu Prekariséierung. Och ech hu mat Leit geschwat, déi am RMG waren: Déi wëllen aus dem RMG erauskommen! Déi wëlle keng ATI! Déi wëllen e Contrat à durée indéterminée. Déi wëlle Sécuritéit, déi wëllen eng Soliditéit an hirem Beruffsliewen. Dat do kann nëmmen en Zwëschespill sinn. Dat kann nëmmen eng Transitioun sinn.

Okay, mir sollen dat propagéieren. Mir sollen dat méi utiliséieren, fir besonnesch deene Leit ze hëllefen, déi schonn eng länger Zäit net geschafft hunn, fir déi erëm an d'Beruffsliewen eranzeféieren. Mä et kann net sinn, datt Leit länger Zäit ëmmer an enger ATI sinn, well natierlech, déi Leit oder déi Institutiounen oder Organismen oder och heiansdo Privater, déi eng ATI oder eng OTI hunn, déi fannen dat natierlech ganz gutt, well méi bëlleg kënnt ee wierklech net un Aarbechtskraaft! Also kann dat nëmmen eng Transitioun sinn an net eng Form, wou een eigentlech seng Budgete relativ kann allégéieren, andeem een esou Leit da gebraucht.

Iwwert d'ADEM: Ech mengen, déi Reform, et weess jiddwereen, esou eng Reform, do handelt et sech ëm iwwer 300 Leit. An eng Reform do, ech mengen, den Här Lux huet et gesot, dat sinn Texter, dat si Strukturen, dat si Veränerungen an de Strukturen, dat si Veränerungen an de Praxen. A wann ee weess, datt et iwwerhaapt kee Guide ginn ass fir d'Agente vun der ADEM. Dat heescht, den Agent zu Dikrech, deen huet anescht traitéiert wéi deen zu Esch, an deen zu Esch huet anescht traitéiert wéi deen zu Wolz. Et ass eigentlech keng Instruktioun ginn, wéi ee misst sech mam Demandeur d'emploi respektiv och mat den Entreprisen ausenanersetzen.

Dat sinn also Änneruungen, déi net einfach sinn, well se - ech mengen, Dir hutt et gesot, Här Bauler - an d'Kultur vun enger Entreprise eraginn a vu Leit eraginn, déi iwwer Jore laang hir Aarbecht gutt gemaach hunn, iwwerzeegt waren, an och zu Recht, datt se se gutt géife maachen, mä natierlech op hir Aart a Weis.

An et gëllt also elo, an dee ganze Betrib eng Linn ze bréngen, eng Praxis ze bréngen, eng Approche ze bréngen, déi do dra besteet: a) natierlech dem Demandeur d'emploi e richtegt Accompagnement, eng richteg Orientatioun, e richtege Conseil ze ginn, mä awer och en ze fuerderen, dat heescht, iwwert déi Convention de collaboration, déi mer jo elo agefouert hunn, him ze soen, datt en Job ze fannen net nëmmen d'Saach ass vum Conseiller professionnel, mä och vun him selwer.

An der Schwäiz, fir op dat Beispill zréckzekommen, déi kommen elo ewech dovun, fir datt iwwerhaapt d'Chômeuren en Job proposéiert kréien. Dat heescht, déi gi just beroden, déi ginn accompagnéiert, si kréien eventuell eng Offer, wat d'Formatioun ubelaangt, an den Job sichen, dat ass hiren eegenen Job. Dat ass deen Job, dee se maachen, währenddeem se - fir déi meescht dann - indemniséiert ginn oder och souguer dann, wa se net sollten indemniséiert ginn.

Do ass also de Punkt: d'Responsabiliséierung, den Accompagnement, dat ass wichteg, mä dat ass e Kultursprong, e Paradigmewiessel - wien huet dat gesot, iergendeen huet dat gesot -, dat musse mer also fäerdegbréngen. Mä dat ass net eng Saach, déi ee vun haut op muer fäerdegbréngt. Mä ech mengen, mir sinn do um richtege Wee an um gudde Wee. Do si Fortschrëtter.

An ech hu jo och héieren, datt dat lues a lues duerchkënnt, datt d'Leit net nëmme schlecht méi vun der ADEM schwätzen, mä datt een heiansdo och ganz positiv Echoe kritt. Et ass nach e Wee ze goen, mä ech mengen, mir hunn déi Dynamik elo a Bewegung gesat a mir wäerten déi och net opginn.

Déi Iddi vun der Aus- a Weiderbildungsagentur, déi ech jo schonn oft hei héieren hunn: Jo, natierlech ass d'Formatioun e Schlëssel zu ganz villem. Déi Leit, déi keng Formatioun hunn oder net méi déi richteg hunn…, a mir si jo elo an enger Situatioun, wou Leit héich Formatiounen hunn, an de Banken zum Beispill, déi op eemol hiren Job verléieren an deenen hir Formatioun um Marché, fir en aneren Job ze fannen, net méi ganz vill wäert ass.

Do musse mer natierlech der ADEM déi Instrumenter ginn, fir deene Leit d'Méiglechkeet erëm ze offréieren, fir sech ze réorientéieren iwwer aner Formatiounen. Dat ass de Sënn vun deem ganze Programm „Fit4Job", „Fit for Financial Market", wou mer mam Secteur selwer zesummeschaffen, fir ze soen: Voilà, do si Leit, déi hunn do geschafft, deenen hir Formatioun ass net méi adaptéiert. Wat kënne mer maachen, fir déi am Secteur oder eventuell ausserhalb vum Secteur - well vill Leit fannen net méi am Bankesecteur deen Job, dee se virdrun haten -, wéi kënne mer deenen hëllefen?

An do läit d'Aus- a Weiderbildungsagentur ADEM. Do läit se! Net, datt d'ADEM selwer 27 Schoulen huet. D'ADEM muss kënnen op déi Instrumenter zréckgräifen. „Fit for Financial Market" ass eent. Mir hunn och nach anerer, besonnesch mat der Konstruktioun, wou mer enk mam IFSB zesummeschaffen. Dat mussen d'Tools sinn, wou d'ADEM drop zielt.

Mä mir hunn eis awer och elo en Instrument ginn, wat no bei der ADEM läit, fir déi ganz Schwaach, déi ebe wäit vum Aarbechtsmaart ewech sinn, déi emol mussen eng sozialpädagogesch Formatioun kréien. A mir sinn amgaangen, eng A.s.b.l. opzeriichten zesumme mat Initiativen, well verschidden esou Formatiounsinstitutioune bestanen hunn. Déi huele mer ewech vun den Initiativen, mir maachen also eppes, wat bei der ADEM läit a wou mer zu Esch am Juli och esou e Formatiounszentrum wäerten opmaachen. Well et ass natierlech extrem wichteg, och besonnesch fir déi, déi keng Qualifikatioun hunn, op de Wee vun der Qualifikatioun ze bréngen.

Mä ech gesinn och e wichtege Rôle vun de CNFPCen. D'CNFPCen hunn extrem Méiglechkeeten, hunn extrem Potenzialitéiten. Mir haten hei, oder Dir hat hei den Débat och mat der Conférence générale vun deene Jonken, an ech mengen och mat deenen Eeleren zesummen, virun e puer Wochen. An do hunn ech gesot, wat ons jo oft feelt, dat sinn Instructeuren, dat si Leit, déi anerer eppes léieren.

Dofir musse mer et fäerdegbréngen, Leit, déi vläicht an der Pensioun sinn oder déi keng Loscht méi hunn, 100% nach ze schaffen, mä déi awer Loscht hunn, hiert Wësse weiderzeginn - dat ass also och eng Seniorspolitik -, fir déi ze mobiliséieren, hiert Wëssen u jonk Leit weiderzeginn. An dat ass natierlech haaptsächlech am technesche Beräich, am handwierkleche Beräich, fir do dat Wësse wierklech erëm zur Geltung ze bréngen.

Ech mengen, do kann een eng nei Solidaritéit zwësche Generatioune schafen, zwëschen deene Jonken, wou op eemol awer de Grosche fält, an deenen Eeleren, déi eigentlech Loscht hunn, fir nach eppes ze maachen, sech ze investéieren, och d'Gefill ze hunn, nach an der Gesellschaft eppes bougéiert ze kréien.

Chômage oder Beschäftegung muss natierlech all Acteure mobiliséieren: d'Wirtschaft, d'Entreprisen. Mä ech muss och do soen: Vill Entreprisë si bereet, eng Hand unzeleeën, an net nëmmen aus der Optik eraus, fir ze soen, elo kréien ech erëm déi Aide oder déi Aide. An do sinn ech d'accord: D'Aidë sinn heiansdo noutwendeg a wichteg, mä et kann een d'Beschäftegungspolitik net résuméieren op reng Aiden oder finanziell Aiden. Wichteg ass, datt mer, éischtens, déi richteg Leit op déi richteg Plaz schécken; zweetens, datt mer de Leit heiansdo, besonnesch bei Schwaachen, hëllefen - den Entreprisen -, déi ze accompagnéieren. Dat maache mer elo an deem Projet „jeunes", wou d'Entreprise weess, datt, wann e Problem ass, se kann op eng Hëllef zréckgräifen.

A wichteg ass natierlech och déi Formation continue, déi d'Entreprise muss oder soll oder och heiansdo wëllt ginn, datt dat richteg funktionéiert. Ech mengen, dee ganze Volet vun der Formatioun och an den Entreprisen ass e wesentlechen Deel vum Maintien dans l'emploi. A wa mer iwwert déi Eeler schwätzen, dann ass dat natierlech, wat d'Carrièreplanung ass, essenziell, fir datt d'Leit net op eemol entdecken, datt se eigentlech net méi dat kënnen, wat gefuerdert ass. Dat kann een net vun haut op muer, dat muss een also iwwer eng ganz Carrière plangen an och organiséieren.

Mä ech denken och un déi öffentlech Betriber. Ech mengen, de Kolleeg Wirtschaftsminister huet vum Marshallplang vun 2,5 Milliarde geschwat. Jo, ech mengen, eng ganz gutt Iddi! Ech wëll awer gläichzäiteg, ech weess net vu wat fir engem Plang schwätzen, a soen: Dir, öffentlech Betriber, ech hätt gären, datt Dir e Geste maacht, fir déi Jonk besonnesch! Ech hätt gären, datt Dir elo sot: „Mir investéieren an Infrastrukturen, mä mir investéieren och a Mënschen. A mir si bereet, enger Rei vu jonke Leit eng Chance ze ginn, se ze huelen, se ze forméieren, se ze accompagnéieren, fir datt se eng stabel Aarbechtsplaz kréien."

Ech hunn d'nächst Woch en éischt Gespréich mat der Eisebunn, déi ech emol erëm wëll méi mobiliséieren, fir méi ze forméieren. Ech hu jo festgestallt, datt mäin Appell an der Stad Lëtzebuerg jo op gudde Buedem gefall ass.

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).-* Gesitt Der!

M. Nicolas Schmit, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration.-* D'Madame Loschetter huet décidéiert, d'Zuel vun den Apprentië vu 25 op 50 eropzesetzen. Dat kann ech nëmme begréissen!

Mme Anne Brasseur *(DP).-* De Schäfferot! (veuillez lire: De Schäfferot vun der Stad Lëtzebuerg!)

(Interruption)

M. Nicolas Schmit, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration.-* De Schäfferot. Voilà, très bien!

Mme Anne Brasseur *(DP).-* Dir woort ni e Kommunalpolitiker!

M. Nicolas Schmit, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration.-* Zesumme kënne mer awer eppes bewierken. Et ass also wichteg, datt och d'Gemengen…

Mme Anne Brasseur *(DP).-* Hie weess net, datt een dat net kann eleng décidéieren.

M. Nicolas Schmit, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration.-* …op dee Wee ginn, fir jonk Leit ze forméieren an hinnen iwwert dee Wee eng Chance ze ginn.

Bon, ech mengen, mir sinn elo alleguerten un d'Enn komm vun eise Reflexiounen. Ech soen lech Merci.

Ech huelen natierlech déi éischt Motioun un, déi Der presentéiert hutt, déi déi gréng Fraktioun presentéiert huet. Dat ass d'Nummer 2. An natierlech d'Nummer 1 souwisou!

Nach vläicht e lescht Wuert iwwert d'Préretraite. Ech mengen, mir haten hei en Débat iwwert d'Préretraite-solidarité.

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).-* Also, Dir huelt se net un, mä Dir fannt se gutt.

M. Nicolas Schmit, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration.-* Jo, ech fanne se gutt, jo. Ech fanne se gutt. Ech ka se also unhuelen. Wann Dir se unhuelt, ass et perfekt. Also, ech mengen net Dir...

(Hilarité)

Voilà!

D'Préretraite-solidarité, ech mengen, iwwert d'Préretraite-solidarité hate mer en Débat, ech wëll net weider dorop zréckkommen. Mir mussen d'Préretraitessystemer ajustéieren. A mir wäerten och an deenen nächste Méint, am Hierscht e Projet de loi bréngen, wou déi ganz Préretraiten e bëssen nei configuréiert ginn, souwuel d'Préretraite-ajustement wéi och d'Préretraite - wéi heescht se? - „progressive".

An d'Préretraite-solidarité, mengen ech, mécht u sech kee Sënn méi. Mir mussen déi zum Deel integréieren an d'Préretraite „postés", dat ass déi drëtt, a kucken, fir e Maximum vu Leit, déi besonnesch a schwieregen Aarbechtskonditiounen, sief et Nuetsaarbecht oder Travail posté, schaffen, fir datt déi och iwwert dee System ofgedeckt ginn.

Déi lescht Demande, fir méi Evaluatioun ze maachen, ass absolut richteg. Mir wäerten als éischt Evaluatioun effektiv déi ganz Beschäftegungsinitiativen ënnert d'Lupp huelen, an zwar net méi ënnert deem Finanziellen, mä fir ze kucken: Ass dat Konzept, esou wéi et besteet haut vun der Beschäftegungsinitiativ, esou adaptéiert?

Wat ass d'Zil vun der Beschäftegungsinitiativ? Dat ass, Leit erëm an eng Beschäftegung ze bréngen. Wou och ëmmer! Well heiansdo ass och eng Beschäftegung um sougenannten éischten Aarbechtsmaart net méiglech. Da muss een aner Léisungen och fir déi hunn. Och déi hunn dann e Recht drop, eng Léisung offréiert ze kréien.

Mä mir mussen dat Konzept op de Métier huelen, aus der Erfahrung léieren. Ech mengen, mir hunn dat jo elo gemaach, wat déi finanziell an organisatoresch Froen ubelaangt. Mir mussen dat och maachen, wat d'Integratioun vun der Beschäftegungsinitiativ, vun deem Konzept an d'Beschäftegungspolitik ubelaangt. Dat schéngt mer also wichteg ze sinn. Dat ass also eng vun deenen éischten Etüden, éischten Evaluatiounen, déi mer wäerte maachen.

Elo denken ech nach drun, de Rapport vun der ADEM: Dir hutt mech dat gefrot. Jo, deen ass souwäit fäerdeg, deen éischten. An ech wär frou, datt mer an enger vun deenen nächste Kommissiounen..., dee Rapport wäert ech lech soumettéieren. Ech hunn och kee Problem, datt Der de President vun deem Comité de suivi selwer kënnt froen an invitéieren, fir lech dee Rapport ze presentéieren.

Voilà, ech mengen, Här President, do maachen ech Schluss.

M. le Président.- Merci, Här Minister, dat war ganz komplett. Domadder wär och d'Diskussioun ofgeschloss a mir kéimen zur Ofstëmmung iwwert déi verschidde Motiounen. Fir d'Éischt ass hei...

(Interruption)

Motions 3 et 4

Jo, d'Madame Loschetter freet nach eng Kéier d'Wuert.

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).-* Jo, ganz kuerz. Ech wollt eng Propositioun maachen zu de Motiounen 3 a 4. Den Aarbechtsminister ass jo och zoustänneg fir den Inhalt vun der Motioun 2, déi ech déposéiert hunn. Mir mussen net, mir verlaangen net, datt déi Motiounen 3 a 4 haut ofgestëmmt ginn. Vu datt d'Motioun 3 eigentlech den Innenminister eppes ugeet an d'Motioun 4 eigentlech d'Éducationsministesch eppes ugeet, géif ech proposéieren, wa meng Kolleeginnen a Kolleegen d'accord sinn, datt déi zwou Motiounen an déi zoustänneg Kommissioun verwise ginn.

M. le Président.- Den Här Roth.

M. Gilles Roth *(CSV).-* Ech kann domadder liewen. Well mir hätten e Problem mat där Motioun N°3 iwwert d'Kreatioun vun enger neier Carrière an der Fonction publique fir den Apprenti. Wa mer eng nei Carrière schafen, da sinn déi Leit als Apprenti an engem Statut, mat alle Rechter a Flichten, déi domadder zesummenhänken. Dofir mengen ech, datt dat schwéier méiglech wier.

Ech wëll awer soen, datt, wa mir déi Motioun géifen oflehnen als CSV-Fraktioun, datt mer selbstverständlech déi Initiativ, déi jo och vun dem Aarbechtsminister a vun lech gedeelt gëtt, fir datt d'Gemengen an de Stat solle méi Apprentisplaze schafen, datt mer déi selbstverständlech droen. Nach ass et esou, datt, Dir wësst, dat net ëmmer eleng vun de Gemengen ofhänkt. Well mir musse Leit och hunn, déi kënnen Apprentien ausbilden, nämlech d'Meeschteren. An ech mengen, do sollt eng Incitatioun sinn och vun der nationaler Politik, fir datt déi Leit, déi bei de Gemenge beschäftegt sinn an déi Meeschterkaarten hunn, datt déi mat op dee Wee ginn. Well da wier ville jonke Leit vill gehollef, fir en éischte Fouss op der Aarbechtsplaz an an der Aarbechtswelt ze hunn.

M. le Président.- Merci dem Här Roth. Da kéime mer zur Ofstëmmung. Fir d'Éischt d'Motioun 1 vum Här Lucien Lux. Kënne mer déi à main levée ofstëmmen?

(Interruption)

Motion 1

Jo, wollt Dir nach d'Wuert hunn, Här Colombera?

M. Jean Colombera *(Onofhängeg).-* Jo, zu där Motioun do! Kann ech da schwätzen, wann ech gelift? Bon, mir invitéieren hei de Minister «à prendre acte des conclusions et recommandations»...

M. le Président.- Dir schwätzt elo vu wat fir enger Motioun?

M. Jean Colombera *(Onofhängeg).-* Vun där éischter.

M. le Président.- Där éischter, okay.

M. Jean Colombera *(Onofhängeg).-* Jo, jo. Also, mir invitéieren de Minister «à prendre acte des conclusions et recommandations de la Commission du Travail». Fir mech ass déi Motioun keng Plus-value, well de Minister ass net méi klug elo wéi virdrun. A fir mech war déi ganz Debatt e bëssen eng Alibidebatt, wéi mer der esou vill hei féieren, iwwert d'Aarmut an esou virun. Mir sinn net méi klug wéi virdrun, wéi gesot, an de Chômage gëtt hei als Symptom consideréiert an net a sengem ganzheetleche Konzept.

Dofir feelen eis ganz vill Donnéeën nach. Zum Beispill si vill Acteuren net gefrot ginn, ënner anerem d'Chambre d'Agriculture zum Beispill an och déi Responsabel vun deene Mesures d'emploi. Déi sinn net gefrot ginn.

Mir hunn näischt héieren iwwert de Chômage saisonnier, de Chômage technologique, Chômage frictionnel, Chômage duerch Outsourcing. Mir hunn näischt héieren iwwert déi Cycles économiques...

M. le Président.- Här Colombera, Dir kënnt awer elo net nach eng Kéier eng nei Ried hei halen. Dir sollt Stellung huele par rapport zu der Motioun.

M. Jean Colombera *(Onofhängeg).-* Jo, jo, dofir soen ech jo och...

M. Lucien Lux *(LSAP).-* Den Här Henckes huet de Rapport ganz interessant fonnt.

M. Jean Colombera *(Onofhängeg).-* Neen, de Rapport ass guer net interessant, well et feele ganz vill Donnéeën.

(Interruptions diverses)

Mir hunn, mir hunn näischt, neen, Här Lux, mir hunn näischt héieren iwwer eis Cycles économiques, d'Cycles de Kitchin...

M. Lucien Lux *(LSAP).-* Ma dann hätt Dir dat jo kënnen zielen elo! Dann hätte mer eppes héieren.

M. Gast Gibéryen *(ADR).-* Huet den Här Henckes en dann net ënnerschriwwen?

M. Jean Colombera *(Onofhängeg).-* Här Gibéryen, ech sinn amgaangen ze schwätzen hei.

(Hilarité)

Mir hunn näischt héieren iwwer wat d'Banken zum Chômage...

M. Lucien Lux *(LSAP).-* Oh kommt, allez!

(Interruptions diverses)

Oh Gott!

M. Jean Colombera *(Onofhängeg).-* Wat kann de Stat als Kausalfaktor..., fir wat ass de Stat als Kausalfaktor vum Chômage, do hu mer näischt héieren! Mir hunn näischt un Informatiounen iwwer Solutiounen, innovativ Modeller, zum Beispill Revenu de base. Mir hunn näischt héieren iwwer...

M. Lucien Lux *(LSAP).-* Nee éierlech, Här President, wat soll dat?

(Interruption)

M. le Président.- Jo, den Här Colombera huet zwou Minutten Zäit, fir...

M. Lucien Lux *(LSAP).-* Dir hätt an all Kommissiounssëtzung kënne kommen!

M. Jean Colombera *(Onofhängeg).-* Dofir, Här Lux,...

M. Lucien Lux *(LSAP).-* An all déi Saachen do zielen...

(Interruption)

M. Jean Colombera *(Onofhängeg).-* ...déi ganz Analys hei ass total incomplète! An déi gëtt net dat ganzt Spigelbild vum Chômage...

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).-* Mir hunn et verstanen!

M. Jean Colombera *(Onofhängeg).-* Dofir, Här Lux, et deet mer leed, mä...

M. Lucien Lux *(LSAP).-* Et brauch lech guer net leed ze dinn!

M. Jean Colombera *(Onofhängeg).-* Dat doten ass kee Rapport. An ech sinn dofir, fir mech do ze enthalen, well ech weess net, wat de Minister domat kann ufänken, well e weess net méi elo wéi virdrun!

Merci.

M. Lucien Lux *(LSAP).-* Mir och net!

M. le Président.- Sou, Merci! Kënne mer elo driwwer ofstëmmen, à main levée?

Vote sur la motion 1

Wien ass mat der Motioun vum Här Lux d'accord?

Wien ass do dergéint?

Wien enthält sech?

Domadder wär déi Motioun mat enger grousser Majoritéit ugeholl.

(La motion 1 est adoptée à main levée avec les abstentions de la sensibilité politique ADR, de la sensibilité politique déi Lénk et de M. Jean Colombera.)

Motion 2

Dann hunn ech verstanen, datt d'Motioun N°2 vun der Madame Loschetter géif och ugeholl gi vum zoustännege Minister. Kënne mer och à main levée iwwert déi Motioun ofstëmmen?

Vote sur la motion 2

Wien ass mat där Motioun d'accord?

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Dann ass och déi Motioun mat enger grousser Majoritéit ugeholl.

Motions 3 et 4

D'Madame Loschetter proposéiert, d'Motiounen 3 a 4 an déi respektiv Kommissiounen ze verweisen.

Ass jiddwereen domadder d'accord?

Da wär dat esou décidéiert.

(La motion 3 est renvoyée à la Commission de la Fonction publique et de la Simplification administrative et la motion 4 est renvoyée à la Commission de l'Éducation nationale, de la Formation professionnelle et des Sports.)

(Interruption)

Jo, Här Henckes?

M. Jacques-Yves Henckes *(Onofhängeg).-* Déi drëtt Motioun, wann ech et richteg verstanen hunn, do ass jiddweree bal dergéint, datt mer hei eng nei Carrière an der Fonction publique schafen!

Plusieurs voix.- Neen!

M. le Président.- Neen, Här Henckes, ech mengen, et geet hei drëm, datt déi allermeeschte Kolleegen d'accord sinn,...

Mme Viviane Loschetter *(déi gréng).-* Eng Diskussioun féieren!

M. le Président.- ...fir op dee Wee ze goen, datt ee soll kucken, wat dee richtege Wee ass. An dofir soll déi Motioun an déi zoustänneg Kommissioun verwise ginn,...

M. Jacques-Yves Henckes *(Onofhängeg).-* Ech wollt just dozou soen, datt ech...

M. le Président.- ...an dat ass domadder geschitt.

2. 6503 - Projet de loi portant modification

1) de la loi modifiée du 7 octobre 1993 ayant pour objet

a) la création d'un Service de Coordination de la Recherche et de l'Innovation pédagogiques et technologiques;

b) la création d'un Centre de Technologie de l'Éducation;

c) l'institution d'un Conseil scientifique;

2) de la loi modifiée du 22 juin 1963 fixant le régime des traitements des fonctionnaires de l'État (suite)

Dispense du second vote constitutionnel

Mir hunn nach vu gëschter de Projet de loi 6503 iwwert de SCRIPT, deen hei eestëmmeg ugeholl ginn ass. Mä et war vergiess ginn, d'Chamber ze froen, ob se géif d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel duerch de Statsrot ginn.

Ass d'Chamber domadder d'accord?

(Assentiment)

Dann ass dat esou décidéiert.

Eisen nächste Punkt ass de Projet de loi 6507, eng Ofännerung vum Gesetz iwwert d'Asylrecht. Hei hu sech ageschriwwen: d'Madame Mergen, den Här Braz, den Här Henckes an den Här Urbany.

D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den Här Marc Angel. Här Angel, Dir hutt d'Wuert.

3. 6507 - Projet de loi portant modification:

1. de la loi modifiée du 5 mai 2006 relative au droit d'asile et à des formes complémentaires de protection;

2. de la loi modifiée du 29 août 2008 sur la libre circulation des personnes et l'immigration

Rapport de la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Défense, de la Coopération et de l'Immigration

M. Marc Angel *(LSAP), rapporteur.-* Jo, Merci, Här President. Här Minister, Madame Minister, Dir Dammen an Dir Hären, bei dësem Projet soll Lëtzebuerg also dräi Direktiven ëmsetzen am Beräich vum Asyl, wéi Der gesot hutt, Här President, an awer och am Beräich vun der Immigratioun.

Et handelt sech ëm éischtens d'Direktiv vum 11. Mee, déi eng Direktiv vum Joer 2003 modifizéiert. An do geet et iwwert de Statut vum Résident de longue durée. Dann eng zweet Direktiv vum Dezember 2011, déi d'Norme festsetzt iwwert d'Konditiounen, déi d'Persounen aus Drëttstaten erfëlle mussen, fir eng Protection internationale ze kréien, an den Inhalt vun dëser Protektioun regelt. Dës Direktiv gëtt „Directive qualification" genannt. An eng drëtt Direktiv, och vum Dezember 2011, iwwer eng Procédure de demande unique a fir e Permis unique ze kréien, deen et Persounen aus Drëttstaten erlaabt, um Territoire vun engem Memberstat ze wunnen an ze schaffen. An déi Direktiv gëtt genannt: „Directive permis unique".

Fir dës dräi Direktiven ëmzesetzen, musse mer eist Asylgesetz vun 2006 an d'Immigratiounsgesetz vun 2008 ëmänneren.

Dëse Projet de loi ass aviséiert gi vun der Chambre des Salariés, der Chambre de Commerce, vun der Commission consultative des droits de l'Homme an natierlech och vum Statsrot. Den Avis vum Statsrot war ganz positiv. Déi wéineg Textpropose vun der héijer Kierperschaft goufe praktesch all vun der zoustänneger Parlamentskommissioun iwwerholl.

E puer kritesch Remarquë gouf et vun der Mënscherechtskommissioun, déi sech haaptsächlech mat der Direktiv „Qualifikatioun" auserneegesat huet. D'Mënscherechtskommissioun huet an hirem Avis awer net nëmmen negativ Punkten opgeworf, mä virun allem - virun allem - déi sëlleche Verbesserungen, déi déi nei Direktiv mat sech bréngt, ënnerstrach an och begréisst.

Inhaltlech huet se och Recommandatioune gemaach, wat d'Mineuren an d'Mineurs non accompagnés ubelaangt. Hir Kritike viséiere meeschtens d'Direktiv, a well d'Regierung sech hei un d'Texter vu Bréissel gehalen huet, also och indirekt de Projet de loi. Et ass natierlech ëmmer déiselwecht Fro, wann et ëm d'Ëmsetze vun Direktive geet: Soll ee sech strikt un déi europäesch Texter halen oder soll ee Cavalier seul spillen an doheem seng eegen Zopp kachen?

Mir fannen op alle Fall, dass Virsiicht ubruecht ass, an dat besonnesch an deem heite Kader, wou et ëm Asyl an Immigratioun geet a wou et drëms geet, dat Recht an der Europäescher Unioun ze harmoniséieren, méi Rechtssécherheet hierzestellen an ze vill Ënnerscheeder ze vermeiden.